

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ (Σ/Ν):

«Ρυθμίσεις Μέριμνας Προσωπικού Ενόπλων Δυνάμεων, Στρατολογίας, Στρατιωτικής Δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Το Σ/Ν αναρτήθηκε σε δημόσια διαβούλευση στις 08 Μαρτίου 2019, ώρα 15:00 με τίτλο:

«Ρυθμίσεις Μέριμνας Προσωπικού Ενόπλων Δυνάμεων, Στρατολογίας, Στρατιωτικής Δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ:

8 Μαρτίου 2019, ώρα 15:00

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ:

18 Μαρτίου 2019, ώρα 15:00

Η δεκαήμερη χρονική διάρκεια της ηλεκτρονικής διαβούλευσης θεωρήθηκε δεόντως ικανοποιητική, καθότι κατά τη σύνταξη του εν λόγω σχεδίου νόμου είχαν ληφθεί ήδη οι απόψεις των Γενικών Επιτελείων, άλλων αρμόδιων Φορέων και των συναρμόδιων Υπουργείων, οι προτάσεις- παρατηρήσεις των οποίων είχαν ήδη ληφθεί υπόψη προ της έναρξης της διαβούλευσης.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ: 1075

ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ:

Άρθρο 1: 14 Σχόλια, **Άρθρο 2:** 135 Σχόλια, **Άρθρο 3:** 8 Σχόλια, **Άρθρο 4:** 111 Σχόλια, **Άρθρο 5:** 71 Σχόλια, **Άρθρο 6:** 1 Σχόλιο, **Άρθρο 7:** 4 Σχόλια, **Άρθρο 8:** 1 Σχόλιο, **Άρθρο 9:** 2 Σχόλια, **Άρθρο 10:** 281 Σχόλια, **Άρθρο 11:** 9 Σχόλια, **Άρθρο 12:** 4 Σχόλια, **Άρθρο 13:** 10 Σχόλια, **Άρθρο 14:** 20 Σχόλια, **Άρθρο 15:** 0 Σχόλια, **Άρθρο 16:** 6 Σχόλια, **Άρθρο 17:** 56 Σχόλια, **Άρθρο 18:** 30 Σχόλια, **Άρθρο 19:** 1 Σχόλιο, **Άρθρο 20:** 10 Σχόλια, **Άρθρο 21:** 6 Σχόλια, **Άρθρο 22:** 15 Σχόλια, **Άρθρο 23:** 1 Σχόλιο, **Άρθρο 24:** 4 Σχόλια, **Άρθρο 25:** 4 Σχόλια, **Άρθρο 26:** 2 Σχόλια, **Άρθρο 27:** 0 Σχόλια, **Άρθρο 28:** 0 Σχόλια, **Άρθρο 29:** 4 Σχόλια, **Άρθρο 30:** 6 Σχόλια, **Άρθρο 31:** 11 Σχόλια, **Άρθρο 32:** 0 Σχόλια, **Άρθρο 33:** 0 Σχόλια, **Άρθρο 34:** 3 Σχόλια, **Άρθρο 35:** 13 Σχόλια, **Άρθρο 36:** 7 Σχόλια, **Άρθρο 37:** 38 Σχόλια, **Άρθρο 38:** 0 Σχόλια, **Άρθρο 39:** 1 Σχόλιο, **Άρθρο 40:** 1 Σχόλιο, **Άρθρο 41:** 7 Σχόλια, **Άρθρο 42:** 1 Σχόλιο, **Άρθρο 43:** 1 Σχόλιο, **Άρθρο 44:** 3 Σχόλια, **Άρθρο 45:** 4 Σχόλια, **Άρθρο 46:** 9 Σχόλια, **Άρθρο 47:** 0 Σχόλια, **Άρθρο 48:** 3 Σχόλια, **Άρθρο 49:**

4 Σχόλια, Άρθρο 50: 0 Σχόλια, Άρθρο 51: 7 Σχόλια, Άρθρο 52: 40 Σχόλια, Άρθρο 53: 11 Σχόλια, Άρθρο 54: 34 Σχόλια, Άρθρο 55: 1 Σχόλιο, Άρθρο 56: 12 Σχόλια, Άρθρο 57: 9 Σχόλια, Άρθρο 58: 0 Σχόλια, Άρθρο 59: 0 Σχόλια, Άρθρο 60: 2 Σχόλια, Άρθρο 61: 0 Σχόλια, Άρθρο 62: 4 Σχόλια, Άρθρο 63: 16 Σχόλια, Άρθρο 64: 0 Σχόλια, Άρθρο 65: 1 Σχόλιο, Άρθρο 66: 2 Σχόλια, Άρθρο 67: 4 Σχόλια, Άρθρο 68: 0 Σχόλια, Άρθρο 69: 6 Σχόλια.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ:

Δεν υπήρχε, τεχνικά, η δυνατότητα σχολιασμού επί της αρχής, παρόλα αυτά, σε πολλές περιπτώσεις εκφράστηκε επί της αρχής άποψη συμμετασχόντων στη διαβούλευση, σε σχόλια κάτω από συγκεκριμένα άρθρα. Πάντως, με βάση την πολυθεματικότητα του Σ/Ν και τον κατ' άρθρο αριθμό των σχολίων, διεφάνη ότι τα ζητήματα σταδιοδρομικής φύσης που παρατίθενται στο Κεφάλαιο Α' του Πρώτου Μέρους του προωθούμενου Σ/Ν αποτελούν τις κύριες επ' αυτού θεματικές ενότητες ενδιαφέροντος του μόνιμου στρατιωτικού προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ), από τη δεξαμενή του οποίου προέρχεται άλλωστε και η συντριπτική πλειονότητα των συμμετασχόντων στη διαδικασία της ηλεκτρονικής δημόσιας διαβούλευσης.

Με βάση τον αριθμό των σχολίων και την ένταση με την οποία υποστηρίχθηκε το σχετικό αίτημα, ως κύριο ζήτημα αναδείχθηκε από τους συμμετέχοντες στη διαβούλευση: (α) η αντίθεση στη ρύθμιση του άρθρου 10 για τους υπαξιωματικούς που προέρχονται από την κατηγορία των Εθελοντών Μακράς Θητείας, οι οποίοι σύμφωνα με τον εν λόγω άρθρο του Ν/Σ προτείνεται να εξελίσσονται βαθμολογικά μέχρι το βαθμό του Ανθυπολοχαγού κι εν συνεχεία να τους απονέμεται ο αποστρατευτικός βαθμός του Υπολοχαγού β) σε συνδυασμό με την αντίθεση στο άρθρο 4 του παρόντος Ν/Σ, με το ίδιο ως άνω περιεχόμενο. Οι σχολιασμοί κινούνται κατά βάση στην απαίτηση εξομοίωσης αυτών με τις γυναίκες εθελόντριες του ν.705/1977 και τους άνδρες εθελοντές του ν.δ.445/1974, με παράλληλες αντικρούσεις, προς την κατεύθυνση της διαφορετικής μεταχείρισης αυτών, λόγω των διαφορετικών νομοθετικών πλαισίων, με βάση τα οποία αυτοί έχουν ενταχθεί στις ΕΔ. Επιπλέον, μεγάλος αριθμός σχολίων επί των εν λόγω άρθρων αφορά την εισαγωγή τροποποίησης του ν.2439/1996, αναφορικά με τους αποφοίτους Ανώτατων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών του 1991 (ήτοι την τάξη 1993), στο ίδιο πλαίσιο με την προηγούμενη τάξη, ώστε να ικανοποιηθεί το πάγιο αίτημα αυτών περί βαθμολογικής εξέλιξής τους.

Περαιτέρω, προβλήθηκαν ζωηρές ενστάσεις για το περιεχόμενο της υπό θέσπιση διάταξης του άρθρου 2 σχετικά με τη θεμελίωση, για τους Υγειονομικούς Αξιωματικούς ειδικότητας Ψυχολόγου, του δικαιώματος ιδιωτικής άσκησης του επαγγέλματός τους. Η πληθώρα των σχολίων προέρχεται από Υγειονομικούς Αξιωματικούς ειδικότητας Φαρμακοποιού και Νοσηλεύτη, οι οποίοι αξιώνουν να συμπεριληφθούν στην εν λόγω διάταξη, επικαλούμενοι λόγους ισότιμης μεταχείρισης στελεχών, προερχόμενων από τον ίδιο κλάδο και κοινωνικής προσφοράς αυτών. Αριθμός σχολίων αφορά την ένταξη όλων των ειδικοτήτων στη σχετική διάταξη, ενώ παράλληλα προκρίνεται από κάποιους και η πλήρης απαγόρευση άσκησης ιδιωτικού επαγγέλματος, σε όλα τα στελέχη των ΕΔ.

Επιπρόσθετα, αρνητική ήταν η στάση των συμμετεχόντων στη διαβούλευση, αναφορικά με το περιεχόμενο της διάταξης του άρθρου 52, με την οποία καταργείται η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, που είχε συσταθεί με το ν.4494/2017. Το πνεύμα των σχολίων αφορά την κατάργηση της εν λόγω Υπηρεσίας, ένα σχεδόν έτος μετά τη σύστασή της, τη μη επαρκή αιτιολόγηση αυτής στο κείμενο της Αιτιολογικής Έκθεσης, τη μη αντικατάστασή της από άλλη Υπηρεσία και την ανάδειξη της ανάγκης ύπαρξης μιας Υπηρεσίας εντός του Υπουργείου, που θα αντιμετωπίζει ζητήματα διαφθοράς και εσωτερικού ελέγχου.

Επιπλέον, αρκετή αντίδραση προκάλεσαν οι διατάξεις του άρθρων 35, 36 και 37, με τις οποίες τροποποιείται αφενός ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας και αφετέρου ο Κώδικας Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων. Συγκεκριμένα, υποστηρίχθηκε ότι η εν λόγω τροποποίηση παρέλκει ενόψει της επικείμενης τροποποίησης του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως επίσης και της ενόψει συνταγματικής αναθεώρησης, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 96 του Συντάγματος.

Έτυχαν θερμής αποδοχής οι υπό θέσπιση ρυθμίσεις του άρθρου 10, σχετικά με την υπηρέτηση στον τόπο προτίμησής τους των στελεχών που είναι γονείς 3 και άνω τέκνων, την υπηρέτηση σε τόπο όπου υπάρχουν δομές υγείας αναφορικά με τα στελέχη που πάσχουν τα ίδια ή σύζυγος ή τέκνο από σακχαρώδη διαβήτη. Εν τούτοις δεν έτυχε της ίδιας θετικής αντιμετώπισης η διάταξη του ίδιου άρθρου που αφορά στην υπηρέτηση σε τόπο όπου υπάρχουν δομές υγείας για όσα στελέχη επιμελούνται, βάσει δικαστικής απόφασης άτομο με αναπηρία.

Τέλος, όσον αφορά τις διατάξεις στρατολογικής φύσης του άρθρου 17, παρότι η πλειοψηφία των σχολιαστών ήταν θετικά διακείμενοι στις ευεργετικές διατάξεις αναφορικά με τις νέες ρυθμίσεις για τη μειωμένη θητεία και την επέκταση του σχετικού δικαιώματος, σε περισσότερες περιπτώσεις δικαιούχων, υπήρξε πληθώρα παρατηρήσεων αναφορικά με το διαχωρισμό τριτέκνων και πολυτέκνων, και αδελφών από 4 ή 5 αδέρφια.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ:

Στη διαδικασία της διαβούλευσης εκφράστηκαν αρκετές πρωτότυπες απόψεις, κριτική, αλλά και επικρότηση των διατάξεων του σχεδίου νόμου. Οι περισσότερες από τις θέσεις αυτές ελήφθησαν υπόψη κατά τη φάση της αναπροσαρμογής του κειμένου του σχεδίου νόμου, αφού στόχος ήταν η διαβούλευση που προηγήθηκε να έχει ουσιαστικό νόημα, δημιουργώντας ένα διαλεκτικό πλαίσιο ολοκλήρωσης του σχεδίου νόμου.

Επελέγη η μέθοδος της σταχυολόγησης των σημαντικότερων από τα σχόλια που είναι συναφή με την επιχειρούμενη νομοθετική πρωτοβουλία και παρουσιάζουν ξεχωριστό ενδιαφέρον ως τα πλέον αντιπροσωπευτικά.

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΘΗΚΑΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΣΧΟΛΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

- Επί του άρθρου 2 διεγράφη από την Αιτιολογική Έκθεση η παρ. 2, που εκ παραδρομής είχε συμπεριληφθεί.

- Επιπλέον, διεγράφη η προτεινόμενη με το Ν/Σ παρ. 4 του άρθρου 2, λόγω μεγάλων αντιδράσεων που συγκέντρωσε η εν λόγω διάταξη και αφορά την πρόβλεψη άσκησης ιδιωτικώς του επαγγέλματος από τους αξιωματικούς Υγειονομικού ειδικότητας Ψυχολόγου.
- Ο τίτλος και το περιεχόμενο του άρθρου 4 αναδιατυπώνεται ως εξής:

Άρθρο 4
Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 1848/1989 (Α΄ 112)

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 13 του ν. 1848/1989 αντικαθίσταται ως εξής:

«Μετά τη λήξη της πενταετούς υποχρέωσής τους όσοι επιθυμούν μπορούν, ύστερα από αίτησή τους, να αξιολογηθούν και επιλεγούν για περαιτέρω παραμονή στις Ένοπλες Δυνάμεις με το βαθμό που φέρουν ως Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) μέχρι τη συμπλήρωση 35ετούς συντάξιμης υπηρεσίας και εξελίσσονται βαθμολογικά μέχρι το βαθμό του Ανθυπολοχαγού και των αντιστοίχων των άλλων Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 13 του ν. 1848/1989 αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά παρέκκλιση των προβλεπομένων στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4 ως προς τον καταληκτικό βαθμό, με όμοιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για την απονομή αποστρατευτικού βαθμού Υπολοχαγού και αντιστοίχων των άλλων κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων σε εθελοντές και εθελόντριες μακράς θητείας βαθμού Ανθυπολοχαγού, που τίθενται σε αποστρατεία.»

- Η παρ. 1 του άρθρου 5 αναδιατυπώνεται ως εξής:

«1. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του οικείου κατά Κλάδο Ανώτατου Συμβουλίου, είναι δυνατόν να τίθενται, εφόσον το επιθυμούν, εκτός οργανικών θέσεων (Ε.Ο.Θ.), συνεχίζοντας να ασκούν τα καθήκοντα της ειδικότητάς τους μέχρι τη συμπλήρωση του πεντηκοστού όγδοου (58ου) έτους της ηλικίας τους, Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) που, χωρίς να έχουν συμπληρώσει τριάντα πέντε (35) έτη πραγματικής υπηρεσίας, καταλαμβάνονται από τα όρια ηλικίας του βαθμού τους, όπως αυτά καθορίζονται στην περίπτ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 39.»

- Διαγράφονται οι παρ. 2 έως και 4 του άρθρου 10 και οι λοιπές παράγραφοι αναριθμούνται.

- Οι αναριθμούμενες παρ. 2 και 3 του άρθρου 10 αναδιατυπώνονται ως εξής:

2. Στο τέλος της υποπερίπτωσης α΄ της περίπτ. 2 της παρ. 1α του άρθρου 5 του ν. 3883/2010 προστίθεται πέμπτο και έκτο εδάφιο ως εξής:

«Τα προαναφερόμενα στελέχη υπηρετούν, υποχρεωτικά, στον τόπο της προτίμησής τους, μετά από σχετική αναφορά τους. Η παρ. 3 εφαρμόζεται αναλόγως.».

3. Η παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3883/2010 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Στον τόπο της προτίμησής τους υπηρετούν, υποχρεωτικά, μετά από αναφορά τους, στελέχη που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη ή τελούν σε χηρεία και έχουν τουλάχιστον ένα (1) ανήλικο τέκνο, καθώς και στελέχη που έχουν σύζυγο ή επιμελούνται τέκνο ή με δικαστική απόφαση έχουν οριστεί ως ανάδοχοι γονείς ανηλίκου, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναδοχή, ή με δικαστική απόφαση τους έχει ανατεθεί η επιμέλεια ατόμου, είτε με αναπηρία είτε με σακχαρώδη διαβήτη. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, το ποσοστό αναπηρίας απαιτείται να είναι τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%).»

- Στο άρθρο 10 προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

6. Μετά το άρθρο 13Α του ν. 3883/2010 προστίθεται άρθρο 13Β, ως εξής:

«Άρθρο 13Β

Ειδικότερες κατηγορίες μετατάξεων της Πολεμικής Αεροπορίας

1. Μόνιμοι Αξιωματικοί του Σώματος Τεχνικής Υποστήριξης της Πολεμικής Αεροπορίας (ΠΑ) με ειδικότητα Έρευνας - Πληροφορικής (Ε-Π), που είναι απόφοιτοι Σχολής Τεχνικών Υπαξιωματικών Αεροπορίας (ΣΤΥΑ) και κάτοχοι βασικού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος στο γνωστικό αντικείμενο της πληροφορικής, μπορούν να μετατάσσονται για κάλυψη κενών θέσεων του Σώματος Έρευνας - Πληροφορικής της ΠΑ με αίτησή τους. Για τη μετάταξη εκδίδεται προκήρυξη πλήρωσης των θέσεων από τη Διεύθυνση Πληροφορικής της ΠΑ. Η αίτηση συνοδεύεται από αντίγραφο των τίτλων σπουδών, εάν αυτοί δεν έχουν καταχωριστεί στα ατομικά έγγραφα του αιτούντος, και κάθε άλλο σχετικό δικαιολογητικό, ιδίως ως προς την επιτελική εργασιακή εμπειρία και την υπηρεσία σε κέντρα μηχανογράφησης της ΠΑ.

2. Οι Αξιωματικοί της παρ. 1 μετατάσσονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας και του Διευθυντή της Διεύθυνσης Πληροφορικής της ΠΑ.

3. Με το ίδιο διάταγμα απονέμεται στον μετατασσόμενο ο βαθμός που φέρει ο Αξιωματικός που κατέχει την τελευταία θέση στην επετηρίδα του Σώματος Έρευνας - Πληροφορικής και έχει αποφοιτήσει το ίδιο με αυτούς ημερολογιακό έτος από το οικείο Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΑΣΕΙ). Ο απονεμόμενος βαθμός δεν μπορεί να είναι ανώτερος του επομένου που φέρει ο μετατασσόμενος ή αυτού για τον οποίο έχει κριθεί προακτέος εντός του τρέχοντος έτους.

4. Οι μετατασσόμενοι, εφόσον απονεμηθεί σε αυτούς βαθμός ανώτερος από αυτόν που έφεραν, δεν έχουν δικαίωμα αναδρομικής καταβολής τυχόν διαφοράς στις μισθολογικές τους απολαβές. Έχουν τα ίδια οικονομικά δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους Αξιωματικούς του Σώματος Έρευνας - Πληροφορικής της ΠΑ, διατηρούν τη

μεταξύ τους σειρά αρχαιότητας, καθίστανται νεότεροι των ομοιοβάθμων τους Αξιωματικών στο Σώμα Έρευνας - Πληροφορικής και φέρουν τυχόν παράσημα και διαμνημονεύσεις που τους έχουν απονεμηθεί.».

- Στο άρθρο 10 προστίθεται παρ. 14 ως εξής:

14. Οι υποπεριπτ. (2) και (3) της περίπτ. ε' του άρθρου 23 του ν. 3883/2010 αντικαθίστανται ως εξής:

«(2) Συνταγματάρχης και αντίστοιχοι για τους Αξιωματικούς Υπηρεσίας Γραφείου για τους Αξιωματικούς:

(α) Ελαφράς Υπηρεσίας του ΣΞ, αποφοίτους Σχολής Πολέμου Στρατού Ξηράς (ΣΠΣΞ) με επίδοση τουλάχιστον «λίαν καλώς».

(β) Υπηρεσίας Ξηράς του ΠΝ, αποφοίτους Ναυτικής Σχολής Πολέμου (ΝΣΠ) με επίδοση τουλάχιστον «λίαν καλώς».

(γ) Υπηρεσίας Εδάφους της ΠΑ, αποφοίτους Αεροπορικής Σχολής Πολέμου (ΑΣΠ) με επίδοση τουλάχιστον «λίαν καλώς».

(δ) Ελαφράς Υπηρεσίας των ΚΣ.

(3) Αντισυνταγματάρχης και αντίστοιχοι για τους κάτωθι Αξιωματικούς που δεν είναι απόφοιτοι ΣΠΣΞ, ΝΣΠ ή ΑΣΠ, ή είναι απόφοιτοι με βαθμό χαμηλότερο του «λίαν καλώς»:

(α) Ελαφράς Υπηρεσίας του ΣΞ.

(β) Υπηρεσίας Ξηράς του ΠΝ.

(γ) Υπηρεσίας Εδάφους της ΠΑ.».

- Στο άρθρο 10 προστίθεται παρ. 16 ως εξής:

16. Η παρ. 7 του άρθρου 25 του ν. 3883/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Ως ευδοκίμως τερματίσαντες κρίνονται οι Αξιωματικοί οι οποίοι, κατά την κρίση των Συμβουλίων Κρίσεων, με βάση τη συνεκτίμηση των προσόντων τους σε όλη τη σταδιοδρομία τους, απέδωσαν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους και δεν κατέστη δυνατή η προαγωγή τους στον επόμενο βαθμό, όπου αυτός προβλέπεται, εφόσον:

α. Έχουν συμπληρώσει πραγματική συντάξιμη υπηρεσία τριάντα πέντε (35) ετών και τον ελάχιστο χρόνο παραμονής στον βαθμό τους.

β. Δεν έχουν συμπληρώσει πραγματική συντάξιμη υπηρεσία τριάντα πέντε (35) ετών, έχουν όμως συμπληρώσει τριάντα ένα (31) έτη στρατιωτικής υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης αυτής που προσμετράται ως τέτοια σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 27, καθώς και τον χρόνο παραμονής στον βαθμό τους,

σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4 του ίδιου άρθρου. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για Αξιωματικούς που έχουν αποφοιτήσει από ΑΣΕΙ μετά από τετραετή τουλάχιστον φοίτηση ή από ΑΣΣΥ.».

- Στο άρθρο 10 προστίθεται παρ. 22 ως εξής:

22. Στο άρθρο 54 του ν. 3883/2010 προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Στο Γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας υπηρετούν ανώτεροι Αξιωματικοί του Κοινού Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, με έργο τη νομική συνδρομή και υποστήριξη του Γραφείου στην άσκηση των αρμοδιοτήτων των περιπτ. γ' και δ' της παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 3086/2002 (Α' 324).».

- Ο τίτλος και το περιεχόμενο του άρθρου 11 αναδιατυπώνονται ως εξής:

Άρθρο 11 **Ρυθμίσεις σταδιοδρομικής φύσης**

1. Για την εφαρμογή των παρ. 4 και 5 του άρθρου 20 του ν. 3865/2010 (Α' 120) και της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 3883/2010 (Α' 167), στις μονάδες και υπηρεσίες της παρ. 5 του άρθρου 40 του π.δ. 169/2007 (Α' 210) συμπεριλαμβάνονται αυτές στις οποίες στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων έχουν υπηρετήσει ασκώντας καθήκοντα της ειδικότητάς τους.

2. Απόφοιτοι της Σχολής Μονίμων Υπαξιωματικών (ΣΜΥ) του Στρατού Ξηράς και των παραγωγικών Σχολών Υπαξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού, οι οποίοι τέθηκαν σε αποστρατεία με τον βαθμό του Αντισυνταγματάρχη ή του Αντιπλοιάρχου ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους στον βαθμό του Ταγματάρχη ή του Πλωτάρχη, έχοντας συμπληρώσει τριακονταπενταετή (35ετή) συντάξιμη υπηρεσία ή τριάντα δύο (32) έτη πραγματικής υπηρεσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 178/1969 (Α' 258) είτε με τις διατάξεις του ν. 2439/1996 (Α' 219) είτε οποτεδήποτε μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 3883/2010 (Α' 167) για λόγους υγείας ή σωματικής ανικανότητας, προάγονται εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος στον βαθμό του Συνταγματάρχη ή του Πλοιάρχου αντίστοιχα, χωρίς να γεννώνται για αυτούς συνταξιοδοτικά ή άλλα οικονομικά δικαιώματα.

3. Η παρ. 15 του άρθρου 6 του ν. 2439/1996 (Α' 219) αντικαθίσταται ως εξής:

«15. Οι αξιωματικοί των λοιπών Σωμάτων, καθώς και των λοιπών γενικών ειδικοτήτων Υγειονομικού βαθμών Ανθυπολοχαγού μέχρι και Αντισυνταγματάρχη συμπληρώνουν σε κάθε βαθμό δύο (2) έτη χρόνο διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας σε Μονάδες ή Συγκροτήματα ή Σχηματισμούς Εκστρατείας. Από το προηγούμενο εδάφιο εξαιρούνται οι Αξιωματικοί Γεωγραφικού, Στρατιωτικών Γραμματέων και οι προερχόμενοι από Εθελοντές Μακράς Θητείας (ΕΜΘ).».

4. Το στοιχείο (β) της υποπερίπτ. (2) της περίπτ. β' της παρ. 11 του άρθρου 28 του ν. 3883/2010 (Α' 167) αντικαθίσταται ως εξής:

«(β) Οι Αξιωματικοί των υπόλοιπων Σωμάτων βαθμών Ανθυπολοχαγού μέχρι και Αντισυνταγματάρχη συμπληρώνουν σε κάθε βαθμό ένα (1) έτος χρόνο διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας σε Μονάδες ή Συγκροτήματα ή Σχηματισμούς Εκστρατείας. Από το προηγούμενο εδάφιο εξαιρούνται οι Αξιωματικοί Γεωγραφικού, Στρατιωτικών Γραμματέων και οι προερχόμενοι από Εθελοντές Μακράς Θητείας (ΕΜΘ).».

5. Οι Αξιωματικοί που προέρχονται από Εθελοντές Μακράς Θητείας (ΕΜΘ) εξαιρούνται από την υποχρέωση χρόνου διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας.

- Προστίθεται άρθρο 12 και τα λοιπά άρθρα αναριθμούνται, ως εξής:

Άρθρο 12
Τροποποίηση του άρθρου 12 του ν. 3648/2008 (Α΄38)

Το άρθρο 12 του ν. 3648/2008 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 12
Προαγωγή Αξιωματικών-Ανθυπασπιστών πολεμικής διαθεσιμότητας,
νικητών παραολυμπιακών αγώνων

Αξιωματικοί και Ανθυπασπιστές πολεμικής διαθεσιμότητας και Υπαξιωματικοί πολεμικής αποστρατείας που έχουν υπαχθεί ή πρόκειται να υπαχθούν στις καταστάσεις αυτές και έχουν καταλάβει ή θα καταλάβουν έως και την όγδοη θέση σε ατομικό κανονικό ολυμπιακό αγώνισμα, κατά τη διάρκεια των παραολυμπιακών αγώνων, καθώς και μία από τις τρεις παγκόσμιες νίκες σε παγκόσμιο πρωτάθλημα σε ατομικό ολυμπιακό αγώνισμα αθλητών με προβλήματα αναπηρίας, δικαιούνται να αποκτήσουν έναν ακόμη βαθμό πέραν από αυτούς που ορίζονται στις διατάξεις του ν. 875/1979 (Α΄ 50), για καθεμία από τις παραπάνω αγωνιστικές διακρίσεις. Τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου δεν προάγονται άνω των τριών (3) βαθμών ή σε βαθμό ανώτερο από εκείνον που προβλέπεται για τα εν ενεργεία στελέχη του ίδιου Όπλου, Σώματος ή Γενικής Ειδικότητας.».

- Η παρ. 6 του αναριθμούμενου άρθρου 15, αναδιατυπώνεται ως εξής:

6. Τα ΓΝΟΠΣ τηρούν ανωνυμοποιημένα στοιχεία των ερωτημάτων και των καταγγελιών των οποίων γίνονται αποδέκτες και ανά εξάμηνο συντάσσουν σχετική έκθεση προς τον Αρχηγό του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας μέσω του Αρχηγού του οικείου Γενικού Επιτελείου, με συγκεντρωτική και κατηγοριοποιημένη περιγραφή των υποθέσεων του επιτελείου τους, στατιστικά στοιχεία και πρόταση ανάληψης των απαιτούμενων ενεργειών ή νομοθετικών πρωτοβουλιών. Η έκθεση αυτή κοινοποιείται με μέριμνα του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας και στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής των Ελλήνων.

- Οι παρ. 2 και 3 του αναριθμούμενου άρθρου 18 αναδιατυπώνονται ως εξής:

2. Η περίπτ. (1) της υποπαραγράφου α΄ της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 3421/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«(1) Όλοι οι αδελφοί από τέσσερα ή περισσότερα ζώντα αδέρφια.».

3. Στην υποπαράγραφο β΄ της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 3421/2005, η περιπτ. (1) αντικαθίσταται όπως παρακάτω, και η περιπτ. (2) καταργείται:

«(1) Όλοι οι αδελφοί από τρία ζώντα αδέρφια.».

- Η παρ. 4 του αναριθμούμενου άρθρου 18 αναδιατυπώνεται ως εξής:

4. Η παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 3421/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην περιπτ. (2) της υποπαραγράφου α΄ της παρ. 1 και στις περιπτ. (3) και (4) της υποπαραγράφου β΄ της ίδιας παραγράφου, αν ο περιγραφόμενος ως δικαιούχος είναι ανίκανος για κάθε εργασία, το δικαίωμα της μεταφοράς μεταβιβάζεται στον αμέσως επόμενο ικανό για εργασία αδελφό. Δεν είναι δυνατή η μεταβίβαση του δικαιώματος μεταφοράς στους υπόχρεους μειωμένης στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης, όταν οι δικαιούχοι έχουν ασκήσει το δικαίωμα αυτό και έχουν ήδη εκπληρώσει μειωμένη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση.»

- Διαγράφεται η παρ. 16 του αναριθμούμενου άρθρου 18.
- Προστίθεται παρ. 16 στο αναριθμούμενο άρθρο 18 και αναριθμούνται οι υπόλοιπες παρ., ως εξής:

Η παρ. 5. του άρθρου 51 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στους ανυπότακτους επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από το Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα ποινικές κυρώσεις, χρηματικό πρόστιμο το οποίο έχει προσωποπαγή χαρακτήρα, καθώς και οι στερήσεις και απαγορεύσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 53 και 54 του παρόντος.».

- Η παρ. 1 του αναριθμούμενου άρθρου 21 αναδιατυπώνεται ως εξής:

Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 13 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Οι οπλίτες των Ενόπλων Δυνάμεων μπορούν, μετά την εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων, να ανακατατάσσονται εθελοντικά για βραχεία περίοδο ενός (1) μέχρι τριών (3) ετών, με το βαθμό που φέρουν. Η ίδια δυνατότητα παρέχεται και στους εφέδρους, εφόσον αυτοί έχουν εκπληρώσει ενόπλως τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ως οπλίτες και δεν έχουν παρέλθει τρία (3) έτη από την ημερομηνία εκπλήρωσής τους.

2. Η ανακατάταξη των οπλιτών και η επανακατάταξη των εφέδρων γίνεται στον Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων που υπηρετούν ή στην εφεδρεία του οποίου ανήκουν. Κατ' εξαίρεση, ως Οπλίτες Βραχείας Ανακατάταξης (ΟΒΑ) Ειδικών Δυνάμεων - Ομάδων Υποβρυχίων Καταστροφών (ΟΥΚ) είναι δυνατόν να υπηρετούν και όσοι εκπληρώνουν ή εκπλήρωσαν τη στρατεύσιμη στρατιωτική τους υποχρέωση σε οποιονδήποτε Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και σε οποιοδήποτε Όπλο - Σώμα για τους ανήκοντες στο Στρατό Ξηράς. Ομοίως, είναι δυνατόν ήδη υπηρετούντες ΟΒΑ να μεταφερθούν ή να μεταταγούν στις Ειδικές Δυνάμεις - ΟΥΚ. Για

την ανακατάταξη ή επανακατάταξη και τη μεταφορά των ΟΒΑ εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από πρόταση του οικείου Γενικού Επιτελείου.».

- Η παρ. 2 του αναριθμούμενου άρθρου 23 αναδιατυπώνεται ως εξής:

2. Οι υποπαράγραφοι α' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 3421/2005 αντικαθίστανται ως εξής:

«α. Τρεις καθηγητές ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων αποκλειστικά της Περιφέρειας Αττικής με ειδικότητα στη φιλοσοφία ή στις κοινωνικές – πολιτικές επιστήμες ή στην ψυχολογία ή στη νομική.

γ. Έναν ανώτερο αξιωματικό του Κοινού Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων.».

- Ο τίτλος και το περιεχόμενο του αναριθμούμενου άρθρου 30 αναδιατυπώνεται ως εξής:

Άρθρο 30

Μαθητές ειδικών καταστάσεων στρατιωτικών σχολών

1. Σπουδαστές Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΣΕΙ), της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (ΣΣΑΣ), της Σχολής Αξιωματικών Νοσηλευτικής (ΣΑΝ) ή Ανώτερων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ) που κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους κρίνονται για λόγους υγείας ακατάλληλοι, ύστερα από γνωμάτευση της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής, μπορούν, με αίτησή τους, να συνεχίζουν τη φοίτησή τους, εντασσόμενοι στην κατάσταση υπηρεσίας γραφείου ή ελαφράς υπηρεσίας, υπηρεσίας ξηράς ή υπηρεσίας εδάφους, αναλόγως του Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων που ανήκει η Σχολή.

2. Οι σπουδαστές της παρ. 1 απαλλάσσονται πλήρως ή μερικώς από τη στρατιωτική εκπαίδευση και δεν δικαιούνται να επανέλθουν για οποιονδήποτε λόγο στην προηγούμενη κατάσταση.

3. Οι σπουδαστές που αποφοιτούν από τις Σχολές της παρ. 1 ονομάζονται Αξιωματικοί ή Υπαξιωματικοί και εντάσσονται στην κατάσταση υπηρεσίας γραφείου ή ελαφράς υπηρεσίας, υπηρεσίας ξηράς ή υπηρεσίας εδάφους, αναλόγως του Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων που ανήκει η Σχολή, χωρίς να δικαιούνται να επανέλθουν για οποιονδήποτε λόγο στην ενεργό υπηρεσία.

4. Στις διατάξεις του παρόντος δεν υπάγονται οι σπουδαστές, των οποίων διακόπτεται η φοίτηση λόγω σωματικής ανικανότητας, συνεπεία ψυχικής πάθησης, του Γενικού Πίνακα Νοσημάτων, Παθήσεων και Βλαβών του π.δ. 11/2014 (Α' 14).

5. Για την υπαγωγή των σπουδαστών στις διατάξεις του παρόντος αποφασίζει ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, κατόπιν εισήγησης της οικείας Σχολής και πρότασης των κατά Κλάδο αρμόδιων Γενικών Επιτελείων.

- Στο αναριθμούμενο άρθρο 31 προστίθεται παρ. 2 ως εξής:

1. Μαθητές τελευταίας τάξης και απόφοιτοι Γενικών και Επαγγελματικών Λυκείων της Δημοτικής Ενότητας Μάνδρας του Δήμου Μάνδρας – Ειδυλλίας και της Δημοτικής Ενότητας Νέας Περάμου του Δήμου Μεγαρέων της Περιφερειακής Ενότητας Δυτικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής, οι οποίοι επλήγησαν από τις καταστροφικές πλημμύρες της 15^{ης} Νοεμβρίου 2017 και υπέβαλαν αίτηση-δήλωση και συμμετείχαν στις πρώτες μετά το συμβάν πανελλαδικές εξετάσεις που διεξήχθησαν τον Ιούνιο του 2018 και οι οποίοι είχαν επιλέξει στο μηχανογραφικό δελτίο του έτους 2018 στρατιωτικές σχολές ή τμήματα αυτών και είχαν κριθεί ικανοί στις προκαταρκτικές εξετάσεις, εισάγονται καθ' υπέρβαση του αριθμού εισακτέων στις στρατιωτικές σχολές ειδικά και μόνο για το ακαδημαϊκό έτος 2019 - 2020. Σε κάθε περίπτωση προϋπόθεση για την επιλογή είναι οι υποψήφιοι να έχουν επιτύχει συνολικό αριθμό μορίων μεγαλύτερο ή ίσο με το 70% των μορίων του τελευταίου εισακτέου της γενικής σειράς που εισήχθη κατά το ακαδημαϊκό έτος (2018-2019) στην αντίστοιχη στρατιωτική σχολή ή τμήμα αυτής.

- Στο αναριθμούμενο άρθρο 32 προστίθεται παρ. 1 και η μόνη παρ. αναριθμείται σε παρ.2, ως εξής:

1. Στο τέλος της παρ. 26 του άρθρου 18 του ν. 4407/2016, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Για τους εν ενεργεία αξιωματικούς, που προέρχονται από την κατηγορία των μονιμοποιηθέντων εθελοντών του ν.δ. 445/1974 (Α' 160) και των μονιμοποιηθεισών εθελοντριών του ν. 705/1977 (Α' 279), οι οποίοι μέχρι τις 31.12.2014 συμπλήρωσαν είκοσι πέντε (25) έτη πραγματικής υπηρεσίας, ο χρόνος των υποπαρ. β' και γ' της παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 2439/1996 (Α' 219) υπολογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας μόνιμου αξιωματικού, πέραν από τα δεκατρία (13) έτη από την ημερομηνία κατάταξής τους. Για τους αξιωματικούς, που αποκτούν δικαίωμα αναδρομικής βαθμολογικής προαγωγής δεν γεννάται δικαίωμα αναδρομικής καταβολής των αντίστοιχων αποδοχών.»

- Η διατύπωση του αναριθμούμενου άρθρου 35 αναδιατυπώνεται ως εξής:

Στο τέλος της περίπτ. ε' της παρ. 8 του άρθρου 21 του ν. 4332/2015 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Αδέλφια σπουδαστών Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΣΕΙ), της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (ΣΣΑΣ) ή Ανώτερων Στρατιωτικών Σχολών Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ), τα οποία σπουδάζουν σε διαφορετική Περιφερειακή Ενότητα, τόσο μεταξύ τους όσο και από την Περιφερειακή Ενότητα στην οποία οι γονείς τους διαμένουν μόνιμα ή έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία κατοικίας, έχουν δικαίωμα μετεγγραφής. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις της παρούσας περίπτωσης.»

- Επί του Κεφαλαίου Β' διατηρείται μόνο το αναριθμούμενο άρθρο 38, του οποίου το περιεχόμενο αναδιατυπώνεται, ενώ τα λοιπά άρθρα διαγράφονται, ως εξής:

Άρθρο 38

**Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων
Δυνάμεων (ν. 2304/1995, Α' 83)**

1. Ο τίτλος του άρθρου 63 του ΚΔΣΕΔ αντικαθίσταται ως εξής:

«Αποχώρηση λόγω ορίου ηλικίας δικαστικών λειτουργών- αποφοίτων ΣΣΑΣ».

2. Μετά το άρθρο 63 του ΚΔΣΕΔ, προστίθεται άρθρο 63Α ως εξής:

«Άρθρο 63Α

**Αποχώρηση λόγω ορίου ηλικίας δικαστικών λειτουργών
που προέρχονται από διαγωνισμό**

1. Οι δικαστικοί λειτουργοί, που εισήλθαν στο Δικαστικό Σώμα των Ενόπλων Δυνάμεων με διαγωνισμό, μέχρι και το βαθμό του Στρατιωτικού Δικαστή Α', αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία μόλις συμπληρώσουν το 65ο έτος της ηλικίας τους, ενώ ως Αναθεωρητές αποχωρούν μόλις συμπληρώσουν το 67ο έτος της ηλικίας τους, ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους προαγόμενοι, πλην των Αναθεωρητών Α', στον επόμενο βαθμό ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυπικών προσόντων, εφόσον κριθούν προακτέοι με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου.

2. Ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, όταν έχουν εισέλθει στο Δικαστικό Σώμα των Ενόπλων Δυνάμεων με διαγωνισμό, αποχωρούν από την υπηρεσία, μόλις συμπληρώσουν το 67ο έτος της ηλικίας τους. Κατ' εξαίρεση αποχωρούν πριν από τη συμπλήρωση των παραπάνω ορίων ηλικίας, εφόσον συμπληρώνουν τρία (3) έτη στις θέσεις αυτές. Δεν αποτελεί κώλυμα επιλογής Προέδρου και Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου ο μικρότερος των τριών ετών υπολειπόμενος χρόνος για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας.

3. Οι δικαστικοί λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων οι οποίοι φέρουν τους βαθμούς του Αναθεωρητή Β' και Γ', αποχωρούν από την υπηρεσία, ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους, ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας προαγόμενοι στον επόμενο βαθμό, εφόσον κριθούν προακτέοι με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου και εφόσον συμπληρώνουν οκτώ (8) χρόνια στον ένα ή συνολικά και στους δύο αυτούς βαθμούς, από την προαγωγή τους στο βαθμό του Αναθεωρητή Γ'.

4. Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 63 εφαρμόζονται αναλόγως.».

- Τα άρθρα 52 και 53 διαγράφονται και τα υπόλοιπα άρθρα αναριθμούνται αναλόγως.

- Στο αναριθμούμενο άρθρο 54 η μόνη παράγραφος αντικαταστάθηκε ως εξής:

Στην παρ. Ε του άρθρου 127 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Στο στρατιωτικό προσωπικό, που υπηρετεί στην Κεντρική Υπηρεσία της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας και στα μετεωρολογικά κλιμάκια αυτής, καθώς

και στο στρατιωτικό προσωπικό ειδικότητας μετεωρολόγου που υπηρετεί σε άλλα μετεωρολογικά κλιμάκια, που εδρεύουν σε μονάδες της Πολεμικής Αεροπορίας καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας, ο τρόπος καταβολής και κάθε άλλη λεπτομέρεια καθορίζεται με την υπουργική απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 65 του ν. 4427/2016 (Α' 188).»

- Προστίθεται άρθρο 61 ως εξής:

Άρθρο 61

Απαλλοτριώσεις ακινήτων με δαπάνες του Ταμείου Εθνικής Άμυνας

1. Τα ακίνητα που απαλλοτριώνονται αναγκαστικά με δαπάνες του Ταμείου Εθνικής Άμυνας (ΤΕΘΑ), περιέρχονται στην κυριότητα του ΤΕΘΑ.

2. Η κυριότητα ακινήτων που έχουν απαλλοτριωθεί με δαπάνες του Ταμείου Εθνικής Άμυνας (ΤΕΘΑ) και των οποίων η πλήρης κυριότητα κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου ανήκει στο δημόσιο, περιέρχεται στο ΤΕΘΑ με τη μεταγραφή της οικείας πράξης κήρυξης της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης στο βιβλίο μεταγραφών ή στο Κτηματολόγιο στο όνομα του ΤΕΘΑ, από τη συντέλεσή της και χωρίς να απαιτείται άλλη μεταβιβαστική πράξη. Δικαιώματα τρίτων που έχουν συσταθεί επί των ανωτέρω ακινήτων δεν θίγονται.

- Προστίθεται άρθρο 63 ως εξής:

Άρθρο 63

Λοιπές διατάξεις

1. Ειδικά για την καταβολή πάσης φύσεως κοινωνικών επιδομάτων, παροχών ή οικονομικών ενισχύσεων και την εφαρμογή λοιπών προγραμμάτων και δράσεων κοινωνικής ή προνοιακής πολιτικής από τους φορείς του Δημοσίου τομέα, τα εφάπαξ χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν στους δικαιούχους των άρθρων 10 έως 15 του ν. 4575/2018 (Α' 192) δεν συνυπολογίζονται στο εισόδημα του φορολογικού έτους 2018, εφόσον το ύψος του αποτελεί κριτήριο για τη χορήγηση ή την εφαρμογή τους.

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 13 του ν. 4494/2017 (Α' 165) αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Η πλήρωση των θέσεων Λοχαγών, που κενώνονται στο Σώμα μετά την αρχική στελέχωσή του, γίνεται με διαγωνισμό, στον οποίο μπορούν να συμμετέχουν αξιωματικοί απόφοιτοι των, κατά την έννοια της περίπτ. ε' του άρθρου 1 του ν. 3883/2010 (Α' 167), Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, που φέρουν το βαθμό του Λοχαγού ή αντιστοίχων των άλλων Κλάδων των ΕΔ.»

3. Στο άρθρο 32 του ν. 4354/2015 (Α' 176) προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Στο πολιτικό προσωπικό, που υπηρετεί στην Κεντρική Υπηρεσία της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας και στα μετεωρολογικά κλιμάκιά αυτής καθώς και στο

πολιτικό προσωπικό ειδικότητας μετεωρολόγου που υπηρετεί σε άλλα μετεωρολογικά κλιμάκια, που εδρεύουν σε μονάδες της Πολεμικής Αεροπορίας καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας, ο τρόπος καταβολής της και κάθε άλλη λεπτομέρεια καθορίζεται με την υπουργική απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 65 του ν. 4427/2016 (Α' 188).»

- Στο αναριθμούμενο άρθρο 52 με τίτλο «Καταργούμενες διατάξεις» απαλείφθηκε η περ. δ' και προστέθηκε νέα περ. δ' ως εξής:

δ) η παρ. 17 του άρθρου 30Γ του ν. 1264/1982 (Α' 79)

- Τα αρχικά άρθρα 35 με τίτλο «Τροποποίηση διατάξεων του Πρώτου Βιβλίου του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (ν. 2287/1995, Α' 20)», 36 με τίτλο «Τροποποίηση διατάξεων του Δεύτερου Βιβλίου του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (ν. 2287/1995, Α' 20)», 59 με τίτλο «Τροποποίηση του ν. 4336/2015 (Α' 94)», 65 με τίτλο «Απαλλαγή Ταμείου Εθνικής Άμυνας (ΤΕΘΑ), Ταμείου Εθνικού Στόλου (ΤΕΣ) και Ταμείου Αεροπορικής Άμυνας (ΤΑΑ) από τον Φόρο Εισοδήματος και τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων», 63 με τίτλο «Ρυθμίσεις θεμάτων Μετοχικών Ταμείων Ενόπλων Δυνάμεων» και 64 με τίτλο «Ρύθμιση για Χρηματικά Εντάλματα Προπληρωμής (ΧΕΠ) για προμήθειες υλικών μέσω στρατιωτικών πωλήσεων εξωτερικού», καθώς επίσης και το Κεφάλαιο Α' του Τρίτου Μέρους με τίτλο «Στρατονομικές Υπηρεσίες Ενόπλων Δυνάμεων» διεγράφησαν.

ΣΥΝΟΨΗ ΣΧΟΛΙΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Θέματα μέριμνας και σταδιοδρομίας προσωπικού, στρατολογικής φύσης, αντιρρησιών συνείδησης, εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' «Θέματα μέριμνας και σταδιοδρομίας προσωπικού»

Άρθρο 1 Υπεράσπιση στρατιωτικών ενώπιον ποινικών δικαστηρίων

Επί του συγκεκριμένου άρθρου διατυπώθηκαν 14 σχόλια, κινούμενα, κατά το πλείστον, στην ανάγκη αποσαφήνισης των κριτηρίων, που τίθενται για τη νομική εκπροσώπηση των στελεχών από το ΝΣΚ, κυρίως όσον αφορά την τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος και τη συμφωνία του εν λόγω άρθρου με τον εκ του Συντάγματος ρόλο του ΝΣΚ.

Ενδεικτικά, ακολουθεί η παράθεση αυτούσιων σχολίων:

- «Εκτιμάται ότι η εν λόγω ρύθμιση, όσο και η αντίστοιχη του Ν.3200/2003, είναι προβληματικές στα κάτωθι σημεία:

α. Δεν καταγράφονται τα κριτήρια με βάση τα οποία θα λαμβάνεται η απόφαση εκπροσώπησης από το ΝΣΚ με αποτέλεσμα τη μη δυνατότητα εκτίμησης της αποτελεσματικής εφαρμογής της διάταξης.

β. Μετά την απόφαση εκπροσώπησης, δεν περιγράφεται ποια θα είναι η υπηρεσιακή κατάσταση του στελέχους του ΝΣΚ και ποιο το εύρος της εντολής (πχ θα συνεχίσει

να ασκεί τα καθήκοντά του ή θα ασχολείται μόνο με την εντολή;). Επισημαίνεται δε ότι η εκτέλεση της εντολής απαιτεί ικανό (και όχι διεκπεραιωτικό) χρόνο ενασχόλησης, με αποτέλεσμα ενίοτε να μην είναι δυνατόν ο εντολοδόχος να ασχολείται με κάτι άλλο πέραν αυτής.

γ. Εάν αλληλομηνύονται δύο στελέχη για αδικήματα που φέρονται να τέλεσαν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, τότε οι εντολές είναι πιθανόν να είναι αμφότεροι του ΝΣΚ.

δ. Η προσωπική σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ εντολέα και εντολοδόχου δημιουργεί στον εντολέα κωλύματα χειρισμού υπηρεσιακών υποθέσεων με αντικείμενο νομικά ζητήματα της υπηρεσίας που αφορούν τον εντολοδόχο.

Σε κάθε περίπτωση, η κάλυψη των εξόδων του στελέχους για τις περιπτώσεις αυτές εκτιμάται ως πιο τελέσφορη.»

• «Η άσκηση ποινικής δικηγορίας δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των αρμοδιοτήτων των μελών του ΝΣΚ, κατ' άρθρο 100Α του Συντάγματος και τα άρθρα 1 και 21 του ν.3086/82 περί Οργανισμού του ΝΣΚ. Ισχύει αντίστοιχη πρόβλεψη για άλλες κατηγορίες δημοσίων λειτουργών; Αν όχι, η πρόβλεψη ειδικά για τους στρατιωτικούς εμφανίζεται προβληματική.»

Άρθρο 2 Τροποποίηση διατάξεων του ν.δ. 1400/1973 (Α' 114)

Επί του συγκεκριμένου άρθρου διατυπώθηκαν 135 σχόλια κινούμενα στην αποδοκιμασία της διάταξης της παρ. 4, για λόγους μη ισότιμης μεταχείρισης τόσο των Αξιωματικών του Υγειονομικού, αποκλείοντας έτσι τους Φαρμακοποιούς και Νοσηλευτές, όσο και των λοιπών στελεχών εν γένει. Αποτέλεσμα ήταν, όπως αποτυπώθηκε ως άνω, η απαλοιφή της συγκεκριμένης διάταξης. Ενδεικτικά, ακολουθεί η παράθεση αυτούσιου σχολίου:

«Επί της επικείμενης τροποποίησης της παρ. 4 του άρθρου 63 του ν.δ. 1400/1973, περί ιδιωτικής εργασίας των Ψυχολόγων, επιθυμώ να καταθέσω τα εξής:

1. Οι έννοιες της ισότητας και ισονομίας, οι οποίες θίγονται (κατ' επανάληψιν) με την εν λόγω τροποποίηση, καθώς και το αίσθημα δικαιοσύνης και ίσης μεταχείρισης είναι θεμελιώδους σημασίας για κάθε κρατικό φορέα και ιδιαιτέρως για τις Ένοπλες Δυνάμεις.
2. Τα ηθικά, επαγγελματικά και οικονομικά συμφέροντα, όπως φυσικά και η κοινωνική αποστολή που αναφέρονται στην αιτιολογική έκθεση, ισχύουν προφανώς για όλους ανεξαιρέτως τους Υγειονομικούς Αξιωματικούς, τουλάχιστον στο βαθμό που ισχύουν για τους Ψυχολόγους.
3. Ως γνωστόν, οι ρυθμοί και οι εξελίξεις στον τομέα της Υγείας είναι ραγδαίες, απαιτώντας από τον Υγειονομικό Αξιωματικό συνεχή και αδιάκοπη μελέτη και ενασχόληση με την επιστήμη του. Ωστόσο, αρκετά συχνά ο Υγειονομικός Αξιωματικός αναγκάζεται να απέχει, ίσως και για σημαντικό χρονικό διάστημα από το επιστημονικό του αντικείμενο, προκειμένου να καλύψει υπηρεσιακές ανάγκες (π.χ μετάθεση σε επιτελική θέση). Αυτή η αποχή μπορεί να αντισταθμιστεί από την άσκηση του επαγγέλματος σε ιδιωτικό επίπεδο. Συμπερασματικά, προτείνεται το δικαίωμα ιδιωτικής άσκησης του επαγγέλματος να ισχύει για όλους τους Αξιωματικούς του Υγειονομικού (Ιατρούς, Οδοντιάτρους, Κτηνιάτρους, Φαρμακοποιούς και Νοσηλευτές/τριες) και πιο συγκεκριμένα η προσθήκη να συμπεριλάβει τις ειδικότητες του Φαρμακοποιού και του

Νοσηλεύτη/τριας, πέραν των Ψυχολόγων, καθώς για όλους τους υπόλοιπους είναι ήδη σε ισχύ. Ευχαριστώ.»

Εν τούτοις, υπήρξαν σχόλια και προς την αντίρροπη κατεύθυνση, αφενός της αναγκαιότητας της εν λόγω ρύθμισης και αφετέρου της ανάγκης επέκτασης της εν λόγω ρύθμισης στο σύνολο των στελεχών ή την πλήρη απαγόρευση για όλους. Παρατίθενται, ενδεικτικά αυτούσια σχόλια:

• «Είναι εντελώς αντισυνταγματικό(άρθρο 4, παράγραφος 2) και παντελώς αυθαίρετο να δίνεται το δικαίωμα σε κάποιες ειδικότητες να δραστηριοποιούνται και στον ιδιωτικό τομέα, και σε κάποιες άλλες όχι. Ή θα προβλέπεται το δικαίωμα αυτό για όλους (ιατροί, μηχανικοί, πιλότοι, τεχνίτες, κλπ κλπ -είναι πάρα πολλές οι ιδιότητες και το γνωρίζουμε όλοι-), ή θα απαγορεύεται για όλους, σύμφωνα πάντα με αυτά που προβλέπει το Σύνταγμα. Η διατήρηση του άρθρου αυτούσιο στην παρούσα μορφή, απλά θα προκαλέσει την δυσφορία και αγανάκτηση, όπως και τις αναπόφευκτες αγωγές. Ευχαριστώ.»

• «Ρύθμιση στην παράγραφο 4, βρίσκεται σε σωστή κατεύθυνση, λόγω της φύσης της ιδιότητας του Ψυχολόγου και της εφαρμογής της επιστήμης στον Ελληνικό Στρατό, καθότι αποτελεί χαρακτηριστικό ενός σύγχρονου στρατού. Όλες οι ανεπτυγμένες χώρες δίνουν χαρακτηριστική έμφαση στο Ψυχολογικό Σώμα, το οποίο χρησιμοποιείται σε τομείς υποστήριξης, συμβουλευτικής, αποκατάστασης, αλλά και σε πιο εξελιγμένα στρατεύματα σε ανάπτυξη τακτικών, χειρισμούς μονάδων, συντήρηση αξιόμαχου, αντιμετρων κ.α. Τα προηγούμενα μπορούν να επιτευχθούν μόνο από την αναβάθμιση του Σώματος, την επαγγελματική εξέλιξη του προσωπικού και την συνεχή επιμόρφωση και εκπαίδευση. Ειδικότητες φαρμακοποιών που η δυνατότητα ιδιωτευσης δεν προσφέρει στην εξέλιξη της ειδικότητας και την ενίσχυση του στρατεύματος καθότι ουσιαστικά και πρακτικά αποτελεί μια «έναρξη επιχείρησης» και την σύνδεση προϊσταμένων στρατιωτικών φαρμακείων και αποθηκών με ιδιωτικές επιχειρήσεις με απρόβλεπτα αποτελέσματα.»

Άρθρο 3 Τροποποίηση διατάξεων του ν.δ. 445/1974 (Α' 160)

Επί του συγκεκριμένου άρθρου διατυπώθηκαν 8 σχόλια, εκ των οποίων όμως κανένα δεν έχει σχέση με το ουσιαστικό περιεχόμενο της ρύθμισης.

Άρθρο 4 Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 1848/1989 (Α' 112)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 111 σχόλια από συμμετάσχοντες στη διαβούλευση, οι οποίοι κατά μείζονα λόγο προέρχονται από τη δεξαμενή των υπαξιωματικών που προέρχονται από το θεσμό των Εθελοντών Μακράς Θητείας και κατά τούτο εμπίπτουν – αποκλειστικά αυτοί – στο πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης. Στη συντριπτική τους πλειονότητα, οι συμμετάσχοντες αναρτούσαν πανομοιότυπα σχόλια και σχόλια που είχαν αρχικώς αναρτηθεί στο πλαίσιο της σύμφωνης γνώμης τους με τα τελευταία. Κεντρικός πυρήνας των σχολίων ήταν η εξομίωση αυτών με τους με τις γυναίκες εθελόντριες του Ν.705/1977 και τους άνδρες εθελοντές του Ν.445/1972, ή την προαγωγή τους ανάλογα με τα προσόντα, ιδίως δε τις γραμματικές τους γνώσεις, καθώς επίσης και η αντίστοιχη τροποποίηση των σχετικών διατάξεων, που αφορά στο αντίκρουσμα της σχετικής βαθμολογικής εξέλιξης στη μισθολογική τους εξέλιξη. Επιπλέον,

διατυπώθηκε πληθώρα σχολίων, αναφορικά με την ανάγκη νομοθετικής ρύθμισης του τρόπου προαγωγής τους, ήτοι τα χρόνια υπηρεσίας που απαιτούνται, προκειμένου αυτοί να ονομασθούν Ανθυπολοχαγοί, τα οποία, όπως έχει διευκρινισθεί ως άνω λήφθηκαν υπόψη.

Ενδεικτικά ακολουθεί η παράθεση αυτούσιων σχολίων:

- «Στην αιτιολογική έκθεση αναφέρεται... «Με τις παραγράφους 1 έως 3, 9 έως 13 έως 15 και 20 προβλέπεται η απονομή αποστρατευτικού βαθμού Υπολοχαγού στους Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.), αντί του Ανθυπολοχαγού, που είχε καθιερωθεί με το ν. 4494/2017 (Α'165), για λόγους αποκατάστασης της ίσης μεταχείρισης στελεχών όμοιας προέλευσης. Συγκεκριμένα, με την εν λόγω διάταξη σκοπείται η απονομή του κατώτερου βαθμού Αξιωματικών στους ΕΜΘ ως καταληκτικού, με δυνατότητα απονομής αποστρατευτικού βαθμού Υπολοχαγού, για λόγους άμβλυνσης της διαφορετικής μεταχείρισης με τις εθελόντριες που κατετάγησαν βάσει του ν.705/1977 (Α' 279) και διέπονται από το άρθρο 13 του ν. 3257/2004 (Α' 143) και γίνονται οι απαραίτητες προσαρμογές της ισχύουσας νομοθεσίας.»

Εφόσον η πολιτεία αναγνωρίζει ότι υπάρχει άνιση μεταχείριση μεταξύ όμοιας προέλευσης προσωπικού, (ανάια και επί πολλά έτη), θα πρέπει η αδικία να αρθεί στο έπακρο, δηλαδή πλήρη ένταξη των Μόνιμων ΕΜΘ στις διατάξεις του ν.705/1977 (Α' 279) και τις διατάξεις του άρθρο 13 του ν. 3257/2004 (Α' 143). Οτιδήποτε άλλο έρχεται σε αντίθεση με τους κανόνες ενός Κράτους δικαίου, τις διατάξεις του αντιρατσιστικού Νόμου, καθώς και των ευρωπαϊκών κανονισμών.

Σε ένα ευρωπαϊκό κράτος δικαίου δεν επιτρέπεται η αλά καρτ εφαρμογή των νόμων, αλλά η πλήρη συμμόρφωση απέναντί τους, τόσο της πολιτείας, όσο και των πολιτών αυτής, συμπεριλαμβανομένων και των ανώτατων κρατικών λειτουργιών της. Οι όποιες αντιρρήσεις, (όπως αναφέρουν σχετικά δημοσιεύματα), θα πρέπει να εκφράζονται σε αυστηρά υπηρεσιακά πλαίσια, με γνώμονα την εφαρμογή των Νόμων και όχι με γνώμονα το φύλλο ή την ειδικότητα (π.χ εθελόντριες, μουσικοί, ολυμπιονίκες κτλ).

Συναφώς απαιτείται η πλήρη συμμόρφωση της Πολιτείας, έτσι ώστε οι μόνιμοι ΕΜΘ να έχουν ως καταληκτικό βαθμό αυτόν του Ταγματάρχη.»

- «Πρέπει το υπουργείο να νομοθετήσει και για τους πτυχιούχους ΑΕΙ ΕΜΘ. Εχουν γνώσεις και προσόντα εθνικού πλαισιου 6 (ή και ανώτερου) τα οποία απέκτησαν με προσωπικό κόστος και τα προσφέρουν στην υπηρεσία με την εργασία τους. Πρέπει να υπάρχουν κίνητρα ώστε να ενισχύεται και να επιδιώκεται η δια βίου μαθηση και η ακαδημαϊκή παιδεία δεδομένου ότι οφελεί την υπηρεσία και την κοινωνία σε πολλαπλό επίπεδο.»

Άρθρο 5 Ειδικές ρυθμίσεις για τη θέση Εθελοντών Μακράς Θητείας εκτός οργανικών θέσεων

Επί του συγκεκριμένου άρθρου διατυπώθηκαν 71 σχόλια, που αφορούν κατά βάση καταρχήν την επέκταση της εν λόγω ευεργετικής ρύθμισης και στους ΕΠΟΠ και αφετέρου την αποσαφήνιση της προϋπόθεσης των 35 ετών συντάξιμης υπηρεσίας. Αναφορικά με τη δεύτερη κατηγορία σχολίων, κατέστη σαφές ότι

λήφθηκε υπόψη και πραγματοποιήθηκε ανάλογη διόρθωση επί της επίμαχης διάταξης.

Ενδεικτικά, ακολουθεί η παράθεση αυτούσιου του σχολίου:

«Στο υπάρχον πλαίσιο να συμπεριληφθεί και η κατηγορία προελεύσεως ΕΠ.ΟΠ. καθόσον ευρίσκεται σαφώς υπό το ίδιο περιβάλλον με αυτό της προελεύσεως ΕΜΘ. Επιπρόσθετα να υπάρξει περικοπή των κοινωνικών κριτηρίων, τα οποία μη εξειδικευμένα θα παράσχουν ευρύ περιβάλλον διοικητικής δράσης και εκτός ενδεχομένως ορίων. Βασική προϋπόθεση ένταξης στην κατηγορία ΕΟΘ να λογίζονται αποκλειστικά υπηρεσιακά κριτήρια, κινούμενα σε πεδίο διαφανές και ορθολογικής χρήσης και υπό την υπόσταση των προϋποθέσεων του πλαισίου των προαγωγών που αλλωστε είναι συνυφασμένο με την υπηρεσιακή απόδοση του στελέχους και την επίτευξη του σκοπού ύπαρξης και λειτουργίας των Ενόπλων Δυνάμεων.»

Άρθρο 6 Τροποποίηση διατάξεων του α.ν. 888/1949 (Α' 42)

Επί του συγκεκριμένου άρθρου διατυπώθηκε 1 σχόλιο το οποίο επιδοκιμάζει την εν λόγω διάταξη. Παρατίθεται αυτούσιο:

«Η προσθήκη στην παρ. 1 του άρθρου 9 του α.ν. 888/1949 του εδαφίου «γ) Υπαξιωματικούς Οικονομικού προερχόμενους από Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών.» αποτελεί μια διάταξη προς θετική κατεύθυνση. Η αποστολή, οι αρμοδιότητες και το έργο του Οικονομικού σώματος είναι άκρως σημαντικές και απολύτως απαραίτητες για το αξιόμαχο των ΕΔ της χώρας. Ωστόσο, παρά τον αυξανόμενο όγκο εργασίας, ιδιαίτερα στα χρόνια της οικονομικής ύφεσης, το προσωπικό που απαρτίζει το σώμα βαίνει συνεχώς μειούμενο. Επομένως είναι απαραίτητη η στελέχωση του με περισσότερο προσωπικό, και δη με μόνιμους υπαξιωματικούς. Από την μία μεριά, οι Αξιωματικοί του Σώματος αποδεσμεύονται από αντικείμενα τα οποία δε χρειάζονται ιδιαίτερη εξειδίκευση και γνώσεις προκειμένου να επικεντρωθούν σε άλλα δυσκολότερα. Από την άλλη, το Σώμα θα αποκτήσει επιπλέον προσωπικό για την διεκπεραίωση δευτερευόντων καθηκόντων. Όμως, πέρα από την θέσπιση των Μόνιμων Υπαξιωματικών Οικονομικού, είναι εξίσου σημαντική η εκπαίδευσή τους. Επομένως, πρόκειται για ένα σωστό πρώτο βήμα, το οποίο για να αποδώσει τα μέγιστα χρειάζεται και άλλες ενέργειες.»

Άρθρο 7 Υπηρεσιακή εξέλιξη υπαξιωματικών του Οικονομικού Σώματος του Στρατού Ξηράς που προέρχονται από Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 4 σχόλια, εκ των οποίων ένα μόνο είναι σχετικό με το ουσιαστικό περιεχόμενο της εν λόγω διάταξης και αφορά τις αρνητικές συνέπειες της εξέλιξης των υπαξιωματικών. Παρατίθεται αυτούσιο το σχόλιο:

«Η ηγεσία του υπουργείου οφείλει να επαναφέρει την ισορροπία και την αξία του υπαξιωματικού στο επιπέδου που του αρμόζει και σύμφωνα με τα πρότυπα που

υπάρχουν σε όλο τον κόσμο. Πως είναι δυνατόν να μιλάμε για έναν υγιή στρατό όταν σε λίγο καιρό οι αξιωματικοί θα είναι περισσότεροι από τους υπαξιωματικούς και μάλιστα σε παγκόσμια πρωτοτυπία οι αξιωματικοί από την σχολή υπαξιωματικών να είναι περισσότεροι από τους αξιωματικούς από την σχολή αξιωματικών. Εδώ θα ήθελα να αναφέρω πως στα σώματα ασφαλείας η πλειοψηφία των αποφοίτων των σχολών αστυφυλακων-λιμενοφυλακων – πυροσβεστων ΔΕΝ γίνονται αξιωματικοί και ας έχουν τελειώσει παραγωγική σχολή μιας και ο ρόλος τους είναι διαφορετικός και μόνον όσοι έχουν κάποιο πτυχίο ΑΕΙ και εφόσον το ζητήσει η υπηρεσία μπορούν να μεταβούν στο επίπεδο του αξιωματικού. Το ίδιο πρέπει να γίνει και για όλες τις σχολές των υπαξιωματικών όπως και όσων έχουν μπει με προκυρηξη με καταλυτικό βαθμό αυτό του ανθυπασπιστη και αποστρατευτικο αυτό του αξιωματικού, εκτός από αυτούς που θα έχουν τελειώσει κάποιο ΑΕΙ και με ειδικότητα που θα έχει σχέση με τις ΕΔ οπότε καταλυτικός βαθμός αυτό του λογαγού και αποστρατευτικο αυτό του ταγματάρχη. Με αυτόν τον τρόπο και η αξία του υπαξιωματικού θα επανέλθει σε ισορροπία αλλά το κυριότερο και το κύρος προς το βαθμό του υπαξιωματικού, οι δε χρηματικές και συνταξιοδοτικές απολαβές θα πρέπει να είναι σε τέτοιο επίπεδο ώστε να μην θίγεται το κύρος και η αξία του υπαξιωματικού σε σχέση με αυτού του αξιωματικού. Οι ΕΔ δυνάμεις θα το πληρώσουν πολύ ακριβά στο μέλλον αν δεν καταφέρουν να δώσουν πίσω την αξία στους υπαξιωματικούς όπως τους αξίζει αλλά και την πλειοψηφία σε σχέση με τους αξιωματικούς όπως ορίζει η κοινή λογική.»

Άρθρο 8 Τροποποίηση διάταξης του ν. 2913/2001 (Α' 102)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκε 1 σχόλιο θετικά διακείμενο στην εν λόγω διάταξη. Παρατίθεται αυτούσιο το σχόλιο:

«Θέλω να εκφράσω τα συγχαρητήρια μου για το συγκεκριμένο άρθρο.

Η οικογένεια τελεί υπό την προστασία του Κράτους.

Στα πλαίσια του Κοινωνικού Κράτους η πολιτεία έχει θεσπίσει ευεργετικές διατάξεις για την διορισμό συγγενικών ατόμων στρατιωτικών, που απεβίωσαν κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας. Αυτή η προβλεπόμενη προστασία της πολιτείας προς την οικογένεια, παρέχεται χωρίς περιορισμούς και στις περιπτώσεις που ο αποβιώσας ή καταστάς ανάπηρος σε ποσοστό άνω του 67% είναι ιδιώτης και έπαθε συνεπεία ατυχήματος, που οφείλεται σε υλικό ή μέσο των Ενόπλων Δυνάμεων. Το ανωτέρω δικαίωμα διορισμού, που αποτελεί θεμέλιο λίθο του κράτους δικαίου, προστατεύει τα μέλη της οικογένειας θανόντων εν υπηρεσία στρατιωτικών και τα μέλη της οικογένειας θανόντων ιδιωτών, που ο αποβιώσας ή καταστάς ανάπηρος σε ποσοστό άνω του 67% ιδιώτης έπαθε συνεπεία ατυχήματος, που οφείλεται σε υλικό ή μέσο των Ενόπλων Δυνάμεων, αποτελεί είδος κοινωνικού δικαιώματος, παρεχόμενο στα πλαίσια των συνταγματικών διατάξεων που ορίζουν ότι η οικογένεια τελεί υπό την προστασία του Κράτους.

Η προστασία της πολιτείας προς την οικογένεια, παρέχεται αφενός μεν ως ηθική ανταμοιβή προς το πρόσωπο που έχασε τη ζωή του, αλλά και έναντι των μελών της

οικογενείας του, αφετέρου δε ως συνδρομή της Πολιτείας προς την οικογένεια του προσώπου αυτού, η οποία απώλεσε το εισόδημα που θα προσέφερε στην οικογένεια.»

Άρθρο 9 Τροποποίηση του άρθρου 9 του ν. 3257/2004 (Α' 143)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 2 σχόλια, κινούμενα στην επέκταση της ευεργετικής ρύθμισης περί μειωμένου ωραρίου και σε άλλες κατηγορίες προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων.

Ενδεικτικά παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Να προστεθεί μειωμένο ωράριο και επιπλέον άδεια για τις παρακάτω περιπτώσεις: Νεφροπαθείς τελικού σταδίου καθώς και γονείς παιδιών με νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου και είναι τακτικοί υπάλληλοι ή υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., δικαιούνται μειωμένο ωράριο εργασίας κατά μία (1) ώρα ημερησίως. (Ν. 3731, ΦΕΚ 263 Τεύχος Α' 23/12/2008, άρθρο 30/παρ. 8) Καθώς και επιπλέον άδεια είκοσι δύο (22) ημερών (Ν. 3528, Αρ. φύλλου 26 9/2/2007). Να γίνει εφαρμογή και στο στρατιωτικό προσωπικό που πάσχει το ίδιο το στέλεχος ή το τέκνο τους.»

Άρθρο 10 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3883/2010 (Α' 167)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 281 σχόλια, τα οποία λόγω του πλούσιου θεματολογίου της εν λόγω διάταξης δεν παρουσιάζουν θεματική ομοιομορφία. Κατά συνέπεια, μεγάλος αριθμός εξ αυτών έχουν υποβληθεί από υπαξιωματικούς προερχόμενους από το θεσμό των Εθελοντών Μακράς Θητείας, όπως αυτά αναφέρονται επί του άρθρου 4 του παρόντος Ν/Σ. Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο, αυτού του περιεχομένου:

«Η δική μου πρόταση για το βαθμολογικό ζήτημα του θεσμού των ΕΜΘ είναι στα 30 χρόνια πραγματικής υπηρεσίας να παίρνουν τον βαθμό του Ανθυπολοχαγού και στα 34 του Υπολοχαγού. Στα 35 χρόνια πραγματικής υπηρεσίας θα γίνεται η εξαγορά των 5 πλασματικών ετών και να αποστρατεύονται με τον βαθμό του Λοχαγού όπως άλλωστε ανέφερε και η εγκύκλιος πρόσληψης τους όσον αφορά το συνταξιοδοτικό κομμάτι(σύνταξη Λοχαγού). Όσοι έχουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, να παίρνουν έναν ακόμα βαθμό, ενώ οι ελαφράς υπηρεσίας (ΜΥΞ για το ΠΝ) ένα βαθμό κάτω από τους υπόλοιπους (δηλαδή να αποστρατεύονται στα 35 Υπολοχαγοί).

Όσοι δεν έχουν τους προβλεπόμενους χρόνους διοικήσεως σε μονάδες εκστρατείας ή πολεμικά πλοία να μην γίνουν αξιωματικοί μέχρι να συμπληρώσουν τα προβλεπόμενα χρόνια και να αποστρατευτούν στα 35 χρόνια πραγματικής υπηρεσίας με τον όποιο βαθμό θα έχουν τότε.»

Επιπλέον, υπήρξε πληθώρα σχολίων, αναφορικά με την αποκατάσταση της βαθμολογικής εξέλιξης των υπαξιωματικών προερχόμενων από ΑΣΣΥ, της τάξης

του 1993, ήτοι αυτών που εισήχθησαν στις εν λόγω Σχολές το έτος 1991.
Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«ΑΣΣΥ καταταγέντες 1991

Το παρόν Σχέδιο Νόμου δεν συμπεριλαμβάνει την προτεινομένη τροπολογία η οποία έχει γνωστοποιηθεί στην ηγεσία του ΥΠΕΘΑ, για την θεραπεία της κατάφορης αδικίας της σχετικά με την βαθμολογική εξέλιξη των ΑΣΣΥ καταταγέντων 1991, παρά τις διαβεβαιώσεις για την ορθότητα της αιτιολογικής έκθεσης. Επιπρόσθετα, στην προτεινομένη τροπολογία συμπεριλαμβάνονταν και ρύθμιση για την απονομή του βαθμού του Συνταγματάρχη και αντιστοίχων σ όλα τα στελέχη αποφοίτων ΑΣΣΥ μετά το 1991 έπειτα από 40 χρόνια υπηρεσίας και χωρίς την κατοχή πτυχίου ΑΕΙ. (καταληκτικός βαθμός).»

Τέλος, μεγάλος αριθμός σχολίων αφορούν τις διατάξεις για τις προϋποθέσεις υπηρετήσης σε τόπο προτίμησης των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, όπως επίσης και την ειδική μέριμνα που λαμβάνεται για στελέχη που αντιμετωπίζουν τα ίδια είτε πρόσωπο της οικογένειάς τους πρόβλημα υγείας ή αναπηρία, κινούμενα άλλοτε προς την επιδοκιμασία και άλλοτε προς την αντίθεση με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις. Στο πλαίσιο των ανωτέρω σχολίων, αναδιατυπώθηκαν οι σχετικές διατάξεις, όπως διαφαίνεται ως άνω.

Ενδεικτικά, παρατίθενται αυτούσια σχόλια:

• *«Κ. ΑΝΥΕΘΑ, θα ηθελα να χαιρετησω και γω την αλλαγη του Νομου Μεταθέσεων πολυμελων οικογένειων. Είναι πραγματικά μια σημαντική στήριξη. Η συζήτηση για το δημογραφικό που έγινε την προηγούμενη εβδομάδα στην Βουλή των Ελλήνων, ανέδειξε την σοβαρότητα του προβλήματος και παράλληλα την ανάγκη για την άμεση στήριξη των οικογενειων αυτων. Η πατρίδα μας μειώθηκε κατα 300.000 ανθρωπους την 10ετη περιοδο της κρίσης. Σταμάτησε κάποιοι να σκέφτεστε ΑΤΟΜΙΚΑ και δείτε την έκταση του δημογραφικου προβλήματος. Είναι ενα απο τους μεγαλύτερους κινδυνους που αντιμετωπιζει η Χωρα μας, μια βραδυφλεγης βόμβα οπως την χαρακτηριζουν οι ειδικοί. 88.553 γεννήσεις εναντι 124.501 θανατους το 2017, κανε τους υπολογισμούς και θα καταλαβεις Νεοελληνα γιατι θελεις να » ψοφισει η κατσικα του γείτονα σου».*

Συνεχιστε κ. Ρηγα, τα συγχαρητήρια μου.»

• *«Η αλλαγή που προτείνετε για τα Στελέχη που επιμελούνται με δικαστική απόφαση ΑΜΕΑ και ο διαχωρισμός με τους συναδέλφους που επιμελούνται τέκνο ή σύζυγο είναι κατάφορα άδικη, αντισυνταγματική και δημιουργεί παιδιά και απόπαιδια. Δηλαδή το τέκνο και η σύζυγός είναι ΑΜΕΑ ενώ ο γονέας ή ο αδερφός/η δεν είναι αφού αντιμετωπίζεται διαφορετικά. Ο νόμος του 2016 καθόριζε την υποχρεωτική τοποθέτηση του Στελέχους στον τόπο προτίμησης του και ενώ όλοι χειροκρότησαν αυτήν την εξέλιξη, δύο χρόνια μετά χωρίς εμφανή λόγο θα ψηφιστεί κάτι χειρότερο που θα δίνει την ευχέρεια στον χειριστή των μεταθέσεων να κρίνει*

που είναι ο κατάλληλος τόπος για το ΑΜΕΑ που εγώ επιμελούμαι. Η μόνη δίκαιη συνταγματικά λύση είναι η εξίσωση όλων των ΑΜΕΑ 67% και άνω, τέκνων, συζύγων, αδερφών, γονέων. ΜΗ ΠΑΜΕ ΠΙΣΩ ΑΝΤΙ ΓΙΑ ΕΜΠΡΟΣ. Προτείνεται η υποχρεωτική υπηρέτηση στον τόπο προτίμησης τους και των Στελεχών που έχουν την επιμέλεια ΑΜΕΑ, (χωρίς την αναφορά σε δομές υγείας κτλ).»

Τέλος, μεγάλος αριθμός σχολίων αναφέρονται στην ανάγκη τροποποίησης της περ. ε' του άρθρου 23 αναφορικά με τους καταληκτικούς βαθμούς των Αξιωματικών ειδικών καταστάσεων. Συγκεκριμένα, προτείνεται η εισαγωγή ρύθμισης ώστε να αντιμετωπισθεί η διαφορετική μεταχείριση των Αξιωματικών ειδικών καταστάσεων, προερχόμενων εξ ΑΣΣΥ, που υπάγονται στην εν λόγω διάταξη και αυτών που υπάγονται στο προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς (ν. 2439/1996), αλλά και η άνιση μεταχείριση αυτοτελώς αυτής της κατηγορίας στελεχών, που υπόκεινται σε ειδικές ρυθμίσεις βαθμολογικής εξέλιξης, λόγω προβλήματος υγείας που τους ενέταξε σε ειδική κατάσταση.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Ένα πολύ σοβαρό θέμα που δεν έχει συμπεριληφθεί στο νέο νομοσχέδιο είναι οι Αξιωματικοί Ειδικής Κατάστασης προερχόμενοι από τις παραγωγικές σχολές και συγκεκριμένα όσον αφορά την περίπτωση (ε) του άρθρου 23 του Ν.3883/2010, η οποία σταματάει την βαθμολογική εξέλιξη της συγκεκριμένης κατηγορίας Αξιωματικών. Σύμφωνα, με τις υποπεριπτώσεις (4) και (5) της περίπτ. ε' του άρθρου 23 του ν. 3883/2010 οι Αξιωματικοί απόφοιτοι ΑΣΣΥ (προερχόμενοι εκ Υπαξιωματικών) έχουν ως καταληκτικό βαθμό τον βαθμό του Λοχαγού και αντίστοιχου για τους Αξιωματικούς Υπηρεσίας Γραφείου και του Υπολοχαγού και αντίστοιχου για τους Αξιωματικούς Ελαφράς Υπηρεσίας του ΣΞ, Υπηρεσίας Ξηράς του ΠΝ και Υπηρεσίας Εδάφους της ΠΑ που προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ. Σε αντίθεση με τους λοιπούς Αξιωματικούς απόφοιτους ΑΣΣΥ που έχουν ως καταληκτικό βαθμό τον Συνταγματάρχη και αντίστοιχών. Εδώ πρέπει να επιστημόνουμε τα εξής: Οι Αξιωματικοί που διέπονται από το σταδιοδρομικό καθεστώς του ν.2439/1996 έχοντας μεγαλύτερο σταδιοδρομικό ορίζοντα εξέλιξης, ενώ όσοι μετέπεσαν σε αυτές μετά την έναρξη της ισχύος του ν.3883/2010 διέπονται από τις λιγότερο ευεργετικές διατάξεις εξέλιξης του νόμου. Η διαφορετική μεταχείριση Αξιωματικών κοινής κατηγορίας (ειδικών καταστάσεων) που διέπονται, όμως, ως προς τους καταληκτικούς βαθμούς εξέλιξής τους, από διαφορετικούς σταδιοδρομικούς νόμους, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τη συνδυαστική ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 60 και της παρ. 5 του άρθρου 91 του ν.3883/2010, όσοι μετέπεσαν σε ειδικές καταστάσεις πριν από την έναρξη ισχύος του εν λόγω νόμου διέπονται από το σταδιοδρομικό καθεστώς του ν.2439/1996 έχοντας μεγαλύτερο σταδιοδρομικό ορίζοντα εξέλιξης, ενώ όσοι μετέπεσαν σε αυτές μετά την έναρξη της ισχύος του ν.3883/2010 διέπονται από τις λιγότερο ευεργετικές διατάξεις εξέλιξης του νόμου αυτού. Απόρροια των ανωτέρω αποτελεί, αφενός αξιωματικοί ειδικών καταστάσεων κοινής τάξης και προέλευσης (εξ ΑΣΣΥ) να ολοκληρώνουν τη σταδιοδρομία τους με κατά πολύ διαφορετικό καταληκτικό βαθμό, αφετέρου, αξιωματικοί νεότεροι ή ακόμα και κατώτεροι άλλων να καθίστανται αρχαιότεροι ή και ανώτεροι αυτών μόνον ένεκα της συγκυριακής μετάπτωσής τους στις ειδικές καταστάσεις σε προγενέστερο από αυτούς χρονικό διάστημα (ήτοι πριν την έναρξη εφαρμογής του ν.3883/2010).

Επιπλέον:

Με την προωθούμενη ρύθμιση του νέου υπό κατάθεση νομοσχεδίου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας γίνεται πλήρη εξίσωση με τους Αξιωματικούς Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ) όπου θα έχουν κοινό καταληκτικό βαθμό με τους Αξιωματικούς Ελαφράς Υπηρεσίας του ΣΞ, Υπηρεσίας Ξηράς του ΠΝ και Υπηρεσίας Εδάφους της ΠΑ. Να σημειωθεί πως η εγκύκλιο κατάταξης των ΕΜΘ ανάφερε καταληκτικό βαθμό, τον βαθμό του ανθυπασπιστή. Η δε εγκύκλιος των Υπαξιωματικών προερχόμενων από ΑΣΣΥ όριζε τον βαθμό του Συνταγματάρχη στους αποφοίτους ΑΕΙ και χωρίς κάποιο περιορισμό.

Στην προωθούμενη ρύθμιση του νέου υπό κατάθεση νομοσχεδίου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας δεν θα έχουν διαφορετικό καταληκτικό βαθμό, οι Αξιωματικοί ΕΜΘ που ανήκουν στις Υπηρεσίες Γραφείου, Ελαφρά Υπηρεσία, Υπηρεσία Ξηράς και Υπηρεσία Εδάφους από τους υπολοίπους Αξιωματικούς ΕΜΘ. Συνοψίζοντας, όπως αντιλαμβάνεστε υπάρχει σαφής και κατάφωρη αδικία στους συγκεκριμένους Αξ/κους του Πολέμικου Ναυτικού προερχόμενους από ΑΣΣΥ. Το Κράτος Δίκαιου και Πρόνοιας πρέπει να εξασφαλίζει την ίση μεταχείριση των πολιτών που μοναδικό τους σφάλμα ήταν η ασθένεια τους ή το τραύμα τους, κάτι που πολλές φορές δεν οφείλεται σε αυτούς ή δεν δύναται να αποφευχθεί. Γεγονός που δεν θα πρέπει να συντελείτε εις βάρος του άνιση βαθμολογική και οικονομική μεταχείριση. Σε καμία άλλη κατηγορία προελεύσεως στρατιωτικού προσωπικού ή των Σωμάτων Ασφαλείας ή Υπηρεσία του Δημοσίου δεν υπάρχει αυτή η άδικη άνιση και ρατσιστική μεταχείριση.»

Άρθρο 11 Καθορισμός μονάδων διπλάσιου χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 9 σχόλια, που αφορούν σε ορισμένες προτάσεις, στο πλαίσιο διευκρίνισης της εν λόγω διάταξης, με αποτέλεσμα τη συμπλήρωση της εν λόγω διάταξης.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Η διάταξη θα πρέπει να έχει εφαρμογή για το σύνολο της ελληνικής επικράτειας και να μην αναφέρεται αποκλειστικά σε μονάδες εκστρατείας αλλά σε μονάδες ΚΑΙ υπηρεσίες εντός του ελληνικού γεωγραφικού χώρου.»

Άρθρο 12 Κάλυψη δαπανών ανασφάλιστων δικαιούχων περίθαλψης στα στρατιωτικά νοσοκομεία

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 4 σχόλια, εκ των οποίων το ένα αφορά τη ένταξη στην εν λόγω ρύθμιση και του ΝΙΜΙΤΣ και η άλλη την επέκταση του πεδίου εφαρμογής και σε άλλη κατηγορία δικαιούχων.

Ενδεικτικά, παρατίθεται το δεύτερο σχόλιο:

«Προτείνεται να συμπεριληφθούν στους δικαιούχους περίθαλψης στα στρατιωτικά νοσοκομεία και των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, ως μέλη οικογένειας στρατιωτικών, τα άγαμα αδέρφια των στελεχών των ΕΔ, τα οποία είναι ανασφάλιστα, ανεξαρτήτως ηλικίας.»

Άρθρο 13 Ειδική άδεια αιρετών στην τοπική αυτοδιοίκηση

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 10 σχόλια, με τα οποία εκφράζεται η αποδοκιμασία των σχολιαστών τόσο για την επέκταση της ευεργετικής ρύθμισης όσο και για την αρχική διάταξη σχετικά με τη μη χορήγηση άδειας σε αιρετούς στην τοπική αυτοδιοίκηση σε Αξιωματικούς.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Η απαγόρευση των αξιωματικών από τις αυτοδιοικητικές εκλογές πρέπει για λόγους ανθρωπίνων δικαιωμάτων και γενικής ισότητας απέναντι στο Νόμο να καταργηθεί. Δημιουργείται ζήτημα αντισυνταγματικότητας ως προς την κατηγορία των Αξιωματικών, για τους οποίους δεν υπάρχει πρόβλεψη (σύμφωνα με το Σύνταγμα, όλοι οι πολίτες είναι ίσοι, στα δικαιώματα και υποχρεώσεις), οι οποίοι δεν δύναται να συμμετάσχουν στην τοπική αυτοδιοίκηση καθώς και των αυτών(ίδιων) κατηγοριών οι οποίοι δεν είναι μέλη.»

Άρθρο 14 Γραφεία Νομικής Προστασίας Στελεχών

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 20 σχόλια, τα οποία αφορούν παρατηρήσεις αναφορικά με την υπαγωγή των εν λόγω Γραφείων στους Αρχηγούς των Γενικών Επιτελείων, την ύπαρξη διαφορετικών προβλέψεων για την προστασία των στελεχών σε άλλους κλάδους του δημόσιου τομέα, όπως επίσης και τον τρόπο λειτουργίας των Γραφείων και τη μη αποτελεσματικότητα της ρύθμισης. Ορισμένοι εκ των συμμετεχόντων στη διαβούλευση υποβάλουν προτάσεις αναφορικά με τη σύσταση Γραφείων στο πρότυπο του Συνηγόρου του πολίτη. Ενδεικτικά παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο ως εξής:

«Επειδή τα στελέχη των ΕΔ δεν μπορούν να προσφύγουν στο Συνήγορο του Πολίτη, στον οποίο προσφεύγουν άπαντες οι πολίτες, για πράξεις, παραλείψεις και ζητήματα που άπτονται της Στρατιωτικής Υπηρεσίας, θα έπρεπε να δημιουργηθούν στο χώρο των ΕΔ και του ΥΠΕΘΑ αντίστοιχα γραφεία, με κύριο σκοπό τη συνδρομή τους στην εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των ΕΔ, υπό το πρίσμα της συνδρομής και έρευνας για την προστασία των δικαιωμάτων των στελεχών, τον έλεγχο της διαφάνειας και της τήρησης της νομιμότητας, τον εντοπισμό και την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και της κατάχρησης εξουσίας, καθώς και της εφαρμογής των διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, έναντι όλων των στελεχών των ΕΔ. Τέτοιου είδους γραφεία, που θα διερευνούσαν τυχόν κακοδιοίκηση και κατάχρηση εξουσίας, θα απαντούσαν εγγράφως και θα συνέβαλαν στην αποκατάσταση αδικιών, θα ήταν πρωτοποριακά για το δικαίό μας σύστημα γενικά και ειδικότερα για το στρατιωτικό περιβάλλον, εντός του πλαισίου που καθιερώνεται και σε στρατούς τόσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και του ΝΑΤΟ. Η διαφάνεια πρέπει να συνέχει όλους τους θεσμούς σε μια δημοκρατική και σύγχρονη πολιτεία και κοινωνία. Σε κάθε περίπτωση, η τακτική ενημέρωση της Βουλής των Ελλήνων κρίνεται επιβεβλημένη, όπως ισχύει άλλωστε και για το έργο των Γραφείων Στήριξης Οπλιτών του άρθρου 20 του ν.4361/2016. Εξάλλου, κατά τη σοφή λαϊκή ρήση «Καθαρός ουρανός αστραπές δεν φοβάται».

Άρθρο 15 Έξοδα κηδείας στρατιωτικών που κηδεύονται με δημόσια δαπάνη

Επί του άρθρου αυτού δεν διατυπώθηκαν σχόλια.

Άρθρο 16 Αποκατάσταση εφάπαξ βοηθήματος Ειδικών Λογαριασμών

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 6 σχόλια, τα οποία αφορούν στην επέκταση της ευεργετικής ρύθμισης περί χορήγησης συμπληρωματικού εφάπαξ. Ενδεικτικά παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Είναι απαράδεκτο το ότι δεν δίνεται το συμπληρωματικό εφάπαξ που δικαιούνται τα στελέχη τα οποία θεμελίωσαν δικαίωμα χορήγησης εφάπαξ βοηθήματος από 01-08-2012 έως 31-12-2016!! Στο εφάπαξ χρηματικό ποσό που καταβλήθηκε στα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 10 του Ν.4575/18 υπάρχουν κρατήσεις Π.Δ υπέρ ΕΛΟΑΣ-ΕΛΟΑΑ-ΕΛΟΑΝ!! Για ποιο λόγο γίνονται αυτές οι κρατήσεις απο τη στιγμή που δεν δίνεται το συμπληρωματικό δικαιουμένο εφάπαξ; Στο προηγούμενο 50% ποσο που ελαβαν οι δικαιουμενοι επι κυβερνησεως Σαμαρά , καταβλήθη κανονικα το συμπληρωματικό εφάπαξ!! Για ποιο λόγο γινεται αυτή η διάκριση και τα τα στελέχη τα οποία θεμελίωσαν δικαίωμα χορήγησης εφάπαξ βοηθήματος από 01-08-2012 έως 31-12-2016 είναι τα μονα αδικημενα, που δεν λαμβανουν αυτο για το οποιο πληρωσαν κανονικα εισφορες;»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Θέματα στρατολογικής φύσης

Άρθρο 17 Τροποποίηση διατάξεων στρατολογικής φύσης του ν. 3421/2005 (Α΄ 302)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 56 σχόλια, τα οποία αφορούν κυρίως τη διάταξη αναφορικά με τις περιπτώσεις μεταφοράς στη μειωμένη στρατεύσιμη στρατιωτική υποχρέωση και ιδίως το ζήτημα του διαχωρισμού μεταξύ των αδερφών από τρία ή τέσσερα αδέρφια που μεταφέρονται στην 8μηνη μειωμένη θητεία και αυτών από πέντε και άνω αδέρφια, που μεταφέρονται στην 6μηνη μειωμένη θητεία. Η επιχειρηματολογία κινείται γύρω από την έννοια της πολύτεκνης οικογένειας, στην οποία συμπεριλαμβάνονται και οι οικογένειες με 3 ή 4 τέκνα και λήφθηκε υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του περιεχομένου της εν λόγω διάταξης.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Γινόμαστε όλοι παρατηρητές ότι κεκτημένα δικαιώματα μιας ευαίσθητης κοινωνικής ομάδας, αυτής των πολυτέκνων τίθενται υπό έντονη αμφισβήτηση τον τελευταίο καιρό. Παράλληλα το δημογραφικό πρόβλημα της χώρας μας πλέον έχει γιγαντωθεί. Τα έτη 2013 2014 2015 2016 2017 οι θάνατοι ξεπερνάνε τις γεννήσεις κατά 17660 21592 29365 25894 35948 αντίστοιχα! (παραπομπή: «Η Ελλάς με Αριθμούς» από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, έκδοση Οκτώβριος – Δεκέμβριος 2018) Έχουμε δηλαδή αύξουσα υπεροχή των θανάτων! Κι ακόμη χειρότερα, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Eurostat, το 2080, με 7,2 εκατ. ανθρώπους, η Ελλάδα θα αποτελεί το μικρότερο (σσ. και επισφαλέστερο) τμήμα της ΕΕ.

Ωστόσο μπροστά σε αυτό το δημογραφικό πρόβλημα, παρόλο που θα περίμενε κανείς η πολιτεία να δίνει δικαιώματα ίσα προς τις πολυμελείς οικογένειες δίνοντας κίνητρα για την ανάπτυξή τους, παρατηρούμε ότι νομοθετούνται διατάξεις οι οποίες

αφενός δεν έχουν καμία νομική βάση, αφετέρου δεν είναι καθόλου ισότιμες. Σύμφωνα παρ.2 του άρθρου 21 του Συντάγματος, η πολιτεία παρέχει ειδική προστασία στις οικογένειες αυτές(σσ πολύτεκνες), αφού αναφέρει ρητά: «Πολύτεκνες οικογένειες έχουν δικαίωμα της ειδικής φροντίδας του κράτους»

Περαιτέρω το Σ.τ.Ε. και τα Διοικητικά Δικαστήρια της χώρας με σειρά αποφάσεών τους έχουν αποφανθεί πως: «Η εξυπηρέτηση του ατομικού συμφέροντος των πολυτέκνων, αποτελεί εξυπηρέτηση του γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, προ του οποίου και αυτή η αρχή της ισότητας των Ελλήνων απέναντι στο νόμο υποχωρεί, λόγω του δημογραφικού προβλήματος που αντιμετωπίζει η χώρα μας». (Διοικητικό Εφετείο Αθηνών : 2762/1998, 2764/1998, 2767/1998, 2160/1989, 2161/1989 κ.α.). (Σ.τ.Ε.: 2216/1975, 4062/1990, 4069/1990, 4070/1990, 2773/1991, 2781/1991, κ.ά.).

Ερμηνεύουν δε τις διατάξεις του Ν. 1910/1944 σε σχετικές αποφάσεις τους οι οποίες αναφέρουν: «Οι διατάξεις του Ν. 1910/1944, θεσπισθείσες για την προστασία των πολυτέκνων οικογενειών, υπερισχύουν των γενικών διατάξεων και η παρεχομένη όλως ειδική προστασία στους πολυτέκνους δεν συνδέεται πλέον μόνον προς ικανοποίηση ατομικού συμφέροντος, αλλά κυρίως στην εξυπηρέτηση γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, ενόψει και της διατάξεως της παρ. 2 του άρθρου 21 του Συντάγματος με βάση την οποία οι πολύτεκνες οικογένειες δικαιούνται της ειδικής φροντίδας από το κράτος (Διοικητικό Εφετείο Αθηνών: 482/1984, 1059/1986, 382/1988, 480/1996 κ.ά.)

Για πρώτη φορά παρατηρούμε ότι γίνονται κινήσεις ώστε όλα τα τέκνα των πολυτέκνων να υπηρετούν μειωμένη θητεία. Ωστόσο αυτό γίνεται με λάθος τρόπο! Ο νομοθέτης του παρόντος σχεδίου νόμου δεν λαμβάνει καθόλου υπόψιν του όλες αυτές τις αποφάσεις που κατά καιρούς έχουν θεσμοθετηθεί καθώς χωρίζει τους πολύτεκνους σε τρίτεκνους – τετράτεκνους και πεντάτεκνους δίνοντας στους τελευταίους περισσότερα δικαιώματα από τους πρώτους! Γιατί να ωφελούνται περισσότερο οι μεν από τους δε, αφού και οι 2 κατηγορίες θεωρούνται πολύτεκνοι όπως ορίζεται από το νόμο;

Πολύτεκνοι είναι αυτοί που έχουν ΤΕΣΣΕΡΑ (4) παιδιά και άνω.(Ν.860/1979/ΦΕΚ 2Α)

Ζητάμε την τροποποίηση της περίπτωσης (1) της υποπαραγράφου α΄ της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 3421/2005 η οποία οφείλει να συμπεριλαμβάνει στην εξαμηνιαία θητεία και τις οικογένειες με 4 τέκνα καθώς σύμφωνα με τον νόμο 860/1979(ΦΕΚ 2 Α) «1. Πολύτεκνοι υπό την έννοια του παρόντος νόμου είναι οι γονείς οι έχοντες τη γονική μέριμνα και επιμέλεια #ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΤΕΚΝΩΝ#» Ο καθορισμός σχεδίων νόμου πρέπει να έχει σαφές νομικό έρεισμα και να λαμβάνει υπόψιν βασικές τροπολογίες, νόμους και διατάξεις που διευκολύνουν την πολύτεκνη οικογένεια. Εάν αποκλειστούν οι 4μελείς οικογένειες από την τροποποίηση που θα επέλθει στην περίπτωση (1) της υποπαραγράφου α΄ της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 3421/2005 ο νόμος θα είναι πλήρως ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΣ!

Τέλος, θεωρώ ότι πρέπει να δίδεται ιδιαίτερη μνεία για τις μεταθέσεις των πολύτεκνων στρατεύσιμων. Πως είναι δυνατόν μια πολύτεκνη οικογένεια να αναλάβει το οικονομικό βάρος της δυσμενούς μετάθεσης που συνήθως έχουν τα μέλη της που κατατάσσονται στο στρατό καθώς σίγουρα γνωρίζετε τις πρακτικές που λαμβάνουν χώρα σε στρατόπεδα όπου πρακτικά διώχνουν τους στρατιώτες για να μην επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του στρατοπέδου σε σίτιση. Είναι αδιανόητο να υπάρχει μέριμνα για τους πολύτεκνους υπαλλήλους στο Δημόσιο και όχι για τους στρατιώτες!!!

(άρθρο 10 του ισχύοντος ν. 1910/1944 και του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα 3528/2007 που αναφέρουν: «... πολύτεκνοι ή τέκνα αυτών δημόσιοι υπάλληλοι τοποθετούνται στον τόπο των συμφερόντων τους».)

Ευχαριστώ»

Εν τούτοις, διατυπώθηκε και η αντίθετη άποψη, που δικαιολογεί και υποστηρίζει την εν λόγω νομοθετική επιλογή, λόγω της ιδιαιτερότητας των διατάξεων στρατολογικής φύσης. Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο προς αυτήν την κατεύθυνση:

«Πολύ καλά κάνει το υπουργείο και διαχωρίζει τους πολύτεκνους ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών, έτσι ήταν εδώ και 30 χρόνια συνάδελφοι. Δεν μπορεί να εξομοιώνεται η οικογένεια των 4, 5 παιδιών με οικογένειες 10 παιδιών... αναλογικά τα κίνητρα, αυτό δεν λέτε στους τρίτεκνους; Μόνο που το εξάμηνο πρέπει να μειωθεί σε τρίμηνο σε αυτές τις ελάχιστες υπερπολύτεκνες οικογένειες...για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης
Το δμηνο είναι από τότε που η θητεία ήταν 28μηνη!»

Επιπλέον, σημαντική μερίδα σχολίων επέκρινε τη διάταξη που αφορά τη συμπερίληψη στους λόγους διακοπής της ανυποταξίας, της περίπτωσης έκδοσης απόφασης για την ανυποταξία αυτή από την αρμόδια στρατιωτική δικαστική αρχή, καθότι αυτό θα συνεπάγεται την εκ νέου κήρυξη σε ανυποταξία και την εκ νέου επιβολή χρηματικού προστίμου, με αποτέλεσμα να αποσυρθεί η σχετική διάταξη. Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο, με αυτό το περιεχόμενο:

«16. Στην παρ. 3 του άρθρου 51 του ν. 3421/2005 προστίθεται περίπτ. ζ' ως εξής:
«ζ. Με την έκδοση απόφασης για την ανυποταξία αυτή από την αρμόδια στρατιωτική δικαστική αρχή.».

Με τη διάταξη αυτή, δυστυχώς ανοίγει εκ νέου ο δρόμος για την πολλαπλή επιβολή του εξοντωτικού προστίμου των 6000€ στους ανυπότακτους, κάτι το οποίο είχε διορθωθεί με το άρθρο 38 του νόμου 4361/2016... Πάλι προσπαθούν να μας εξοντώσουν οικονομικά, δεν φτάνει που μας εξώθησαν σε εξορία για να έχουμε να φάμε, δεν φτάνει που δεν μπορούμε να έρθουμε στην Ελλάδα, πρέπει να μας παίρνετε και λεφτά που δεν έχουμε... Ντροπή. Ας ήταν το πρόστιμο 1000€ ή 500, να το καταλάβω. Ή εφόσον το πληρώνω να μην είμαι πλέον ανυπότακτος, άμα είναι 6000.... Είναι πολύ λάθος αυτή η προσθήκη...»

Άρθρο 18 Ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων ανυπότακτων

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 30 σχόλια, τα οποία αφορούν σε μείωση του διοικητικού προστίμου των 6000€, σε περίπτωση κήρυξης σε ανυποταξίας, ως δυσανάλογα επαχθούς μέτρου, τόσο σε σχέση με την τιμωρούμενη παράβαση όσο και σε σχέση με τη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας.

Ενδεικτικά παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο ως εξής:

«Πιστεύω ότι οι ρυθμίσεις είναι προς την σωστή κατεύθυνση. Όσον αφορά για τους νέους που φύγανε στα χρόνια της κρίσης το ποσό των 6000 χιλιάδων ευρώ είναι δυσβάσταχτο. Αν υπήρχαν αυτά τα χρήματα θα τα πλήρωναν όλοι. Είναι αδύνατο να τιμωρείς με τέτοιο τρόπο έναν νέο που έφυγε από την Ελλάδα με 50% ανεργία μεταξύ 18-30.

Πέραν αυτού, πολλοί δημόσιοι οργανισμοί αλλά και ιδιωτικοί εκτός Ελλάδας ζητάνε χαρτί οπου πρέπει να αναφέρει ότι ο υποψήφιος εργαζόμενος πρέπει να έχει διευθετήσει τις υποχρεώσεις του σε περίπτωση που στην χώρα του έχει υποχρεωτική στρατεύση. Όταν εννοώ διευθετήσει δεν μιλάμε να έχει κάνει τον στρατό του, αλλά ένα χαρτί που να αναφέρει ότι δεν θα αναγκαστεί να φυγει κατα τα χρονια εργασίας του για τον Στρατό. Στην Ευρωπαϊκη αγορά εργασίας, γιατί ο Έλληνας λόγω μη στατευσης να μην μπορεί να δουλέψει σε ευρωπαϊκα οργανα που είναι εκτός συνόρων, ενω νέοι από άλλες ευρωπαϊκές χωρες να μην έχουν τέτοιους φραγμούς. Δεν νομίζετε οτι είναι αδικία? Δεν νομίζετε οτι δίνοντας του αυτήν την δυνατότητα στο μέλλον δεν θα βοήθούσε τη χώρα του με ακόμη καλύτερο τρόπο όντας πρεσβευτης της πατρίδας σε άλλες θέσεις εκτός χώρας?

Οι περισσότεροι αναγκάστηκαν να φυγουν εκτος πατρίδας για βιοποριστικούς λόγους. Ε τότε δώστε τους την ευκαιρία να το κάνουν. Επίσης, μια μείωση του προστίμου θαταν πολύ καλό κίνητρο για κάποιον να το αποπληρώσει η ακόμη και να γυρίσει. Επίσης, η εκπλήρωση της θητείας ανα σπαστά διαστήματα θα ήταν κατι πολύ ευνοικό για να μην χάσει κανείς την δουλεία του από την μία αλλά και να υπηρετήσει την πατρίδα του από την άλλη.»

Άρθρο 19 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4361/2016 (Α' 10)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκε 1 σχόλιο, το οποίο αποδοκιμάζει την ευεργετική πρόβλεψη του ποσοστού της εξαιρέσης από το σύστημα μοριοδότησης, το οποίο εφαρμόζεται στις μεταθέσεις των οπλιτών και το οποίο υπήρχε ήδη ως πρόβλεψη, απλώς προσαρμόζεται στο νέο σύστημα τοποθετήσεων- μεταθέσεων.

Παρατίθεται αυτούσιο το εν λόγω σχόλιο:

« Για υπηρεσιακούς λόγους και για λόγους που επιβάλλει η ανάγκη κοινωνικής προσφοράς των ΕΔ, μπορεί να εξαιρεείται με αιτιολογημένη απόφαση ποσοστό οπλιτών έως το 2% του συνολικού αριθμού των καταταγέντων σε κάθε ΕΣΣΟ ανά Κλάδο των ΕΔ. Ως συνολικός αριθμός των καταταγέντων κατά ΕΣΣΟ, θεωρείται ο αριθμός των οπλιτών, για τους οποίους εκδίδεται σχετική διαταγή τοποθέτησης.'. Πως αυτό μπορεί να αιτιολογηθεί υπηρεσιακώς αφενός αυτήν την εποχή της υπογεννητικότητας και πώς να μην εκληφθεί ως αδικία από κάποιον οπλίτη που τελικώς στρατεύθηκε, έφυγε από το σπίτι του και από τις δουλειές της οικογένειάς του έναντι ενός που έτυχε του 2% εξαιρέσης; Νομίζω πως για λόγους κοινωνικής προσφοράς και κυρίως κοινωνικής ανταποδοτικότητας θα πρέπει να προβλεφθεί μειωμένη θητεία και μόνο για συγκεκριμένο ποσοστό εξαιρέσης που μπορεί να είναι και άνω του 2% αναλόγως των υποχρεώσεων και των αναγκών των Ε.Δ»

Άρθρο 20 Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 1911/1990 (Α' 166)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 10 σχόλια, τα οποία αφορούν σε προτάσεις είτε σχετικά με την ακόμη μεγαλύτερη διάρκεια της δυνατότητας επέκτασης της ανακατάταξης των Οπλιτών Βραχείας Ανακατάταξης, είτε την ένταξη ρυθμίσεων αναφορικά με όσους εξ αυτών είναι απόφοιτοι ΤΕΙ ή ΑΕΙ.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο ως εξής:

«Μία πρόταση που θα ήθελα να υποβάλλω αφορά τους ΟΒΑ, οι οποίοι κατέχουν αναγνωρισμένο τίτλο σπουδών ΑΕΙ ή Α/ΤΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Με στόχο να προσελκυσθούν στις ένοπλες δυνάμεις άτομα με αυξημένες δεξιότητες και τυπικά προσόντα θα ήταν θεμιτό να θεσπιστεί μία διαδικασία προαγωγής των ανωτέρω στελεχών στο πρότυπο της διαδικασίας που ακολουθείται στο Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή. Δηλαδή οι διαθέτοντες τίτλο σπουδών ΑΕΙ-Α/ΤΕΙ μέσω προαγωγικών εξετάσεων να ανέρχονται στην βαθμίδα του υπαξιωματικού εκ της αντίστοιχης σχολής υπαξιωματικών, ιδανικά μετά την παρέλευση φοίτησης ορισμένου χρονικού διαστήματος σε ειδικά διαμορφωμένο εκπαιδευτικό τμήμα στο πρότυπο της Σχολής υπαξιωματικών του Λιμενικού σώματος. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται: Α) Η προσέλκυση ικανού αριθμού στελεχών με υψηλό επίπεδο μόρφωσης και ειδίκευσης. Β) Η δημιουργία κινήτρων στα στελέχη των Ενόπλων δυνάμεων ώστε να επενδύσουν στον τομέα της αυτοβελτίωσης και να ενισχύσουν σημαντικά τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους. Γ) Αναγνωρίζεται η προσπάθεια και ο κόπος της απόκτησης της ακαδημαϊκής αυτής επάρκειας στους ήδη πτυχιούχους. Θεωρώ ότι η μόρφωση και οι υψηλές δεξιότητες δεν είναι σε κάμμία περίπτωση αδιάφορα στοιχεία ενός εργαζομένου σε οποιοδήποτε εργασιακό κλάδο, ιδίως στον χώρο των σύγχρονων ένοπλων δυνάμεων. Η επένδυση στην μόρφωση και στην εκπαίδευση είναι καλό να ανταμοίβεται έστω και ηθικά. Εννοείται πως η διαδικασία αυτή είναι χρήσιμο να ισχύει για όλα τα εν ενεργεία στελέχη των ενόπλων δυνάμεων (ΟΒΑ, ΕΠΟΠ, ΕΜΘ). Θα ήταν επίσης ωφέλιμο η διαδικασία αυτή να είναι πλήρως αδιάβλητη, χρησιμοποιώντας το σύστημα των ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής στα εξεταζόμενα μαθήματα. Τα εξεταζόμενα μαθήματα δέον να καθοριστούν από ειδική μικτή επιστημονική επιτροπή αποτελούμενη από Στρατιωτικούς, Καθηγητές σε στρατιωτικές σχολές και καθηγητές Ελληνικών Πανεπιστημίων. Μία πρόταση είναι να περιλαμβάνονται μαθήματα που αφορούν το Στρατιωτικό δίκαιο, τις γλωσσικές δεξιότητες του υποψηφίου, την Πολιτική και Στρατιωτική ιστορία, την Άμυνα και τις Διεθνείς σχέσεις. Επιπλέον εξέταση γνώσεων στρατιωτικής φύσεως και της γνώσης της οικείας ειδικότητας του υποψηφίου θα έπρεπε να εντάσσονται στην διαδικασία. Εξέταση της φυσικής κατάστασης του υποψηφίου θα ήταν επίσης απαραίτητη με διαφοροποίηση αναλόγως του κλάδου των υποψηφίων (Εννοείται πως είναι άλλες οι φυσικές απαιτήσεις στο πολύ σημαντικό όπλο των Διαβιβάσεων και άλλες στις Ειδικές δυνάμεις). Επιπλέον τα κριτήρια για την επιλογή των υποψηφίων θα μπορούσαν να διευρυνθούν π.χ. με την γνώση ξένων γλωσσών (ιδίως της αγγλικής γλώσσας) αλλά και γνώσης ηλεκτρονικών υπολογιστών ώστε να επιλέγονται υποψήφιοι με ευρύτατες γνώσεις και δεξιότητες. Η διαδικασία αυτή θα δώσει ουσιαστικά κίνητρα σε ένα μέρος των στελεχών για να αυτοβελτιωθεί και να συνεισφέρει με ακόμα περισσότερα εφόδια στην προσπάθεια των ενόπλων δυνάμεων της χώρας μας και επιπλέον θα συγκρατήσει την φυγή των κατώτερων στελεχών υψηλής ειδίκευσης δίνοντας τους μια προοπτική και δείχνοντας εκτίμηση έστω σε ηθικό επίπεδο για τις προσπάθειες τους στον χώρο της παιδείας. Σας ευχαριστώ πολύ για την ευκαιρία να εκφραστή.

Χατζηδημητρίου-Ζουμής Παναγιώτης
ΟΒΑ Ειδικών δυνάμεων»

Η πρώτη παρ. του εν λόγω άρθρου τροποποιήθηκε απαλείφοντας τη σχετική πρόβλεψη περί τριετούς παράτασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ **Θέματα αντιρρησιών συνείδησης**

Άρθρο 21 Τροποποίηση του άρθρου 79 του ν. 3883/2010 (Α΄ 167)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 6 σχόλια που αφορούν στην πρόταση να εισαχθεί ρύθμιση, βάσει της οποίας το ποσό το οποίο θα καλούνται να πληρώσουν οι αντιρρησίες συνείδησης, για την εξαγορά της θητείας τους, δε θα διαφοροποιείται από αυτό των υπόλοιπων στρατευσίμων, ήτοι θα υπολογίζεται με βάση τους μήνες στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης και όχι της εναλλακτικής υπηρεσίας.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Το άρθρο 21 αποτυγχάνει να επιλύσει το σημαντικότερο ζήτημα των αντιρρησιών συνείδησης μεγαλύτερης ηλικίας που είναι το γεγονός ότι καλούνται να καταβάλλουν χιλιάδες ευρώ παραπάνω για την εξαγορά της ίδιας υποχρέωσης, καθώς καλούνται να εξαγοράσουν τους (πολύ περισσότερους) μήνες εναλλακτικής υπηρεσίας, κοστολογούμενους στην ίδια τιμή με τους μήνες στρατιωτικής θητείας.

Το ζήτημα αυτό έχει επισημανθεί επανειλημμένα από την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, τον Συνήγορο του Πολίτη, αλλά και τη Διεθνή Αμνηστία. Χρειάζεται τροποποίηση του άρθρου 79 του Νόμου 3883/2010, ιδιαίτερα της παραγράφου 2. Το πρόβλημα θα μπορούσε να λυθεί πολύ απλά εάν μετά την εκπλήρωση της ελάχιστης εναλλακτικής υπηρεσίας, οι αντιρρησίες συνείδησης καλούνταν να εξαγοράσουν το υπόλοιπο της υποχρέωσής τους σε μήνες στρατιωτικής θητείας, όχι σε μήνες εναλλακτικής υπηρεσίας. Διαφορετικά, θα πρέπει να αλλάξει η πρόβλεψη που λέει ότι το χρηματικό ποσό 'Κατά τον αρχικό καθορισμό του δεν μπορεί να είναι μικρότερο του χρηματικού ποσού που καταβάλλεται για την εξαγορά κάθε μήνα στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης.'»

Άρθρο 22 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3421/2005 (Α΄ 302)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 15 σχόλια, τα οποία αφορούν προέρχονται κατά κύριο λόγο από το Σύνδεσμο Αντιρρησιών Συνείδησης και αφορούν αφενός μεν την ανάγκη εξομοίωσης των υπαγομένων αντιρρησιών συνείδησης στην εναλλακτική υπηρεσία με τους στρατευσίμους, ως προς τη διάρκεια της υποχρέωσής τους αφετέρου δε την ύπαρξη επιτροπής, η οποία εξετάζει τα αιτήματα υπαγωγής στις εν λόγω διατάξεις.

Ενδεικτικά παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο ως εξής:

«Κατάργηση της διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων από την ειδική επιτροπή (γνωστή και ως επιτροπή ελέγχου συνείδησης) και αυτόματη υπαγωγή στις διατάξεις περί εναλλακτικής υπηρεσίας όλων όσων το αιτηθούν και όλων όσων απορρίφθηκαν μέχρι σήμερα, εφόσον εκκρεμούν οι υποθέσεις τους. Το αίτημα υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο[37]και την Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου[38].

Ιδιαίτερα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει επανειλημμένα επισημάνει ότι 'κανένα δικαστήριο και καμία επιτροπή δεν μπορεί να εισχωρήσει στη συνείδηση ενός ατόμου' και έχει ταχθεί υπέρ του να αρκεί μια δήλωση με τους λόγους για να αναγνωριστεί κάποιος ως αντιρρησίας συνείδησης.

Ήδη από το 1998, η τότε Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (που σήμερα έχει αντικατασταθεί από το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ), είχε καλωσορίσει το γεγονός ότι κάποια κράτη αποδέχονται όλα τα αιτήματα χωρίς εξέταση.[39]Το ίδιο επανέλαβε το 2013 και το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ[40].

Σε ό,τι αφορά στην επιτροπή ελέγχου συνείδησης, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει κρίνει πως: 'Η προσωπική συνέντευξη ως μέσο διαπίστωσης λόγων συνείδησης είναι αυτή καθ' εαυτήν αμφιλεγόμενη, στο μέτρο που υπάγει το ενδιάθετο φρόνημα σε έλεγχο ειλικρίνειας'[41].

Επιπλέον, τόσο ο Συνήγορος του Πολίτη όσο και η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ στις πρόσφατες συστάσεις της, έχουν κάνει λόγο για διακρίσεις εις βάρος ορισμένων κατηγοριών αντιρρησιών συνείδησης ως προς τους λόγους που επικαλούνται (βλ. κυρίως όσους επικαλούνται ιδεολογικούς λόγους). Επίσης έχουν αναφερθεί στα προβλήματα συγκρότησης και λειτουργίας της επιτροπής, ιδιαίτερα όσον αφορά στην απουσία των μη στρατιωτικών μελών της. Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ έκανε ρητά λόγο για έλλειψη ανεξαρτησίας και αμεροληψίας.

Για όλους αυτούς τους λόγους θα πρέπει η διαδικασία εξέτασης από επιτροπή ελέγχου συνείδησης να καταργηθεί.

Σε κάθε περίπτωση όμως, δεν μπορεί να κρίνονται οι αντιρρησίες συνείδησης από τον εκάστοτε Υπουργό Εθνικής Άμυνας, και μάλιστα μετά από εισήγηση μιας επιτροπής στην οποία συμμετέχουν και δύο στρατιωτικοί. Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ έχει επανειλημμένα ζητήσει να τεθεί η διαδικασία εξέτασης υπό τον πλήρη έλεγχο πολιτικών αρχών. Ήδη εδώ και 10 χρόνια είχε ζητήσει να περάσει η διαδικασία εξέτασης σε πολιτικές αρχές εκτός Υπουργείου Άμυνας, αναφέροντας συγκεκριμένα[42]: 'Η Επιτροπή ανησυχεί για το γεγονός ότι η διάρκεια της εναλλακτικής υπηρεσίας για τους αντιρρησίες συνείδησης είναι πολύ μεγαλύτερη από τη στρατιωτική θητεία και για το ότι η εξέταση των αιτήσεων για εναλλακτική υπηρεσία βρίσκεται αποκλειστικά υπό τον έλεγχο του Υπουργείου Άμυνας (άρθρο 18). Το κράτος μέλος θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η διάρκεια της εναλλακτικής υπηρεσίας δε θα έχει τιμωρητικό χαρακτήρα και θα πρέπει να εξετάσει το να θέσει την εξέταση των αιτήσεων για την ιδιότητα του αντιρρησία συνείδησης υπό τον έλεγχο πολιτικών αρχών.' Παρόμοια ήταν και η πρόσφατη σχετική σύσταση. Τις συστάσεις αυτές έχει επαναλάβει και ο Ειδικός Εισηγητής του ΟΗΕ για την ελευθερία θρησκείας ή πεποιθήσεως.[43] Ανάλογη σύσταση έχει κάνει και ο Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης[44], όπως και η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.[45]

Σε μια τέτοια περίπτωση, θα πρέπει να επανεξεταστούν τα αιτήματα όσων απορρίφθηκαν, εφόσον οι υποθέσεις τους εκκρεμούν.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ **Θέματα εκπαίδευσης**

Άρθρο 23 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3186/2003 (Α΄ 230)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκε 1 σχόλιο, που αποδοκιμάζει την κατάργηση της αποζημίωσης στο μόνιμο στρατιωτικό εκπαιδευτικό προσωπικό που υπηρετεί στην Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου.

Παρατίθεται αυτοίςιο το εν λόγω σχόλιο:

«3. Στο μόνιμο στρατιωτικό εκπαιδευτικό προσωπικό που υπηρετεί στη Σχολή και διδάσκει γνωστικά αντικείμενα των τομέων εκπαίδευσης δεν καταβάλλεται αποζημίωση. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών καθορίζεται η αποζημίωση των εξωτερικών ομιλητών της Σχολής.». Γιατί να μην καταβάλλεται αποζημίωση ; Δεν προσφέρει και αυτός εξίσου για την εκτέλεση της εκπαιδευτικού έργου και μάλιστα επιφορτιζόμενος τα λοιπά καθήκοντά του στην Σχολή . Το δέον θα ήταν απλά να μπει ένας αυστηρός περιορισμός στις ώρες και στα γνωστικά αντικείμενα που θα διδάσκει.»

Άρθρο 24 Μετονομασία Σχολών Διοίκησης και Επιτελών

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 4 σχόλια, που κατά κύριο λόγο αποδοκιμάζουν την προτεινόμενη με το άρθρο αυτό μετονομασία, καθότι αυτή θα οδηγήσει σε υποβιβασμό της Ανωτάτης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου, με αποτέλεσμα επί των κριτηρίων προαγωγής των Αξιωματικών. Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση:

‘Με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, μετονομάζονται οι Σχολές Διοίκησης και Επιτελών των τριών Κλάδων των ΕΔ, με στόχο τη διατήρηση της ισοτιμίας και της διακριτής αποστολής των Σχολών μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα των ΕΔ και την παροχή ευρύτερης ευελιξίας στη διοργάνωση σχολείων επιμόρφωσης για το προσωπικό τους.’

Η αιτιολόγηση ότι η αλλαγή της ονομασίας των ΣΔΙΕΠ/ΣΞ, ΣΔΙΕΠ/ΠΝ και ΣΔΙΕΠ/ΠΑ, οι οποίες οργανώθηκαν με την παρ. 2 άρθρου 5 ν.3186/2003 (Α΄230), αλλάζει και την αποστολή τους είναι καινοφανής και ουδόλως δύναται να τεθεί στην βάση του σχολιασμού. Η προσπάθεια υποβιβασμού του κύρους και της σημασίας της ΑΔΙΣΠΟ, η οποία οργανώθηκε με τον ν.3186/2003, είναι προφανής, ενώ αντίκειται πλήρως στην αναγκαιότητα ίδρυσης διακλαδικής σχολής πολέμου, όπως αυτή εισήχθη και εγκρίθηκε κατά την ψήφιση του νόμου. Ερωτάται ο νομοθέτης του

ΥΠΕΘΑ:

Πόσες «σχολές πολέμου» είναι δυνατόν να έχει μία χώρα σαν την Ελλάδα; Πόσες «σχολές πολέμου» έχει έκαστη ανεπτυγμένη χώρα του ΝΑΤΟ, εξαιρουμένων των ΗΠΑ; Γιατί έκαστη ΣΔΙΕΠ πρέπει να μετονομασθεί σε «σχολή πολέμου» για να ικανοποιήσει τις «εκπαιδευτικές ανάγκες των ΕΔ»; Μήπως εμμέσως πλην σαφώς υποκρύπτεται η απόπειρα απαξίωσης της ΑΔΙΣΠΟ, ώστε να «χαλαρώσουν» και να ουσιαστικά να απαξιωθούν τα κριτήρια προαγωγής των Αξκών, όπως αυτά καθορίζονται στον ν.3883/2010, ώστε να «εξυπηρετηθούν» (κοιν. «βουλευτούν») συγκεκριμένες ειδικότητες των Αξκών; Πότε επιτέλους το ΥΠΕΘΑ, το ΓΕΕΘΑ και τα ΓΕ θα αντιμετωπίσουν με σοβαρότητα την έννοια της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης και της διά βίου μάθησης και κατάρτισης των στελεχών; Πώς εξυπηρετείται ουσιαστικά ο σκοπός οι επίμαχες σχολές να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες, με την εκ νέου αλλαγή του τίτλου σε «σχολές πολέμου»; Γιατί απαιτείται αλλαγή του τίτλου σε «σχολές πολέμου» για ικανοποιηθεί η απαίτηση εκσυγχρονισμού του πλαισίου και του προγράμματος σπουδών τους; Γιατί διαφοροποιείται η ονοματοδοσία της ΣΠΣΞ από τις «σχολές πολέμου» του ΠΝ και της ΠΑ (ΝΣΠ και ΑΣΠ αντίστοιχα); Συμπερασματικά, συνάγεται ότι η εν λόγω τροποποίηση ουδέν προσφέρει πολλώ δε μάλλον εισάγει σοβαρές επιφυλάξεις ως προς τα πραγματικά αίτια και την σκοπιμότητα του νομοθέτη (διότι προφανώς αναγκαιότητα δεν υφίσταται!), ενώ τετριμμένο νοείται ότι η αντίστοιχη αιτιολόγηση είναι αδρομερής και αβάσιμη, και συνεπώς το άρθρο 24 πρέπει να εξαφανισθεί..»

Άρθρο 25 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3187/2003 (Α' 233)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 8 σχόλια, τα οποία περιλαμβάνουν προτάσεις/διορθώσεις επί του εν λόγω άρθρου, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων αφορά σε θέματα εξέλιξης μελών ΕΕΔΙΠ των ΑΣΕΙ, προτείνοντας την απαλοιφή της σχετικής προϋπόθεσης της 5ετίας Άλλα σχόλια αφορούν στην ένταξη απόστρατων αξιωματικών στους εκπαιδευτές της Σχολής Ευελπίδων και σε διόρθωση επί της ονομασίας κατεύθυνσης της Σχολής Ικάρων. Ενδεικτικά παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο ως εξής:

«Συμφωνώντας με τα προηγούμενα σχόλια (Κιοκές, Νανάκης, Μπαρμπαρόσου) θα ήθελα όσον αφορά στη δυνατότητα εξέλιξης των μελών ΕΕΔΙΠ-ΑΣΕΙ να επισημάνω τα κάτωθι :

1. Σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 11 και τις παραγράφους 7 έως 15 του άρθρου 31 του ν. 3187/2003, δινόταν η δυνατότητα εξέλιξης στα μέλη του διδακτικού προσωπικού των ΑΣΕΙ, χωρίς το χρονικό όριο της πενταετίας που όρισε μεταγενέστερα το άρθρο 13 στο ν.3413/2005 για τα μέλη ΕΕΔΙΠ «...σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 7 έως 15 του άρθρου 31 του ν. 3187/2003, μπορούν, εφόσον αποκτήσουν διδακτορικό τίτλο σπουδών εντός πενταετίας από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, να ζητήσουν την εκλογή τους σε θέση μέλους Δ.Ε.Π. σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 και 11 του ν. 3187/2003».
2. Τούτων δοθέντων, δημιουργήθηκαν ΕΕΔΙΠ δυο ταχυτήτων με αποτέλεσμα ορισμένοι να τύχουν των ευεργετικών διατάξεων των άρθρων 9 και 11 του ν. 3187/Α.Σ.Ε.Ι. (εξελίχθηκαν), ενώ άλλα μέλη που ήταν ήδη σε διαδικασία εκπόνησης διδακτορικού (χωρίς εκπαιδευτική άδεια) υπήχθησαν απρόοπτα στις πρόνοιες του άρθρου 13 του ν. 3413/2015 και στερήθηκαν τη δυνατότητα εξέλιξης που τους παρείχε ο ν. 3187/2003.

3. Συνοψίζοντας εκτιμάται ότι η θεραπεία της διακριτικής μεταχείρισης των μελών ΕΕΔΙΠ καθώς και η δυνατότητα εξέλιξης (χωρίς την τροχοπέδη της πενταετίας), όπως όριζαν τα άρθρα 9 και 11 και οι παράγραφοι 7 έως 15 του άρθρου 31 του ν. 3187/2003 θα: α) ενισχύσει περαιτέρω την ακαδημαϊκότητα των ΑΣΕΙ, β) προσδώσει το αναγκαίο κίνητρο αυτοβελτίωσης των υπηρετούντων ΕΕΔΙΠ, γ) αναβαθμίσει συνολικά την εκπαιδευτική διαδικασία και έρευνα λειτουργώντας ως πολλαπλασιαστής ισχύος των Ενόπλων Δυνάμεων.

Μετά τιμής»

Άρθρο 26 Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο και Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Διοίκησης Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού (ΔΔΜΝ) Ναυστάθμου Κρήτης (ΝΚ)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 2 σχόλια προς αποδοκιμασία της υπαγωγής του Ιδιωτικού Σχολείου και του Ιδιωτικού Νηπιαγωγείου, που λειτουργούν στο Ναύσταθμο Κρήτης, στο Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΤΑΙ Η ΥΠΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΣΤΟ ΜΤΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΠΟ ΑΥΤΟ, ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΔΕ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΩΣ Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ-ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΤΟΥ. Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΝΟΗΤΟ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΑΔΙΑΚΡΙΤΩΣ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΟΥΣ ΙΣΟΤΙΜΑ ΚΑΙ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ. ΠΙΘΑΝΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΟΠΩΣ ΕΠΙΔΙΩΚΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΑΡΘΡΟΥ 66, ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΑΙ ΟΤΙ ΕΠΟΥΔΕΝΙ ΔΕΝ ΕΥΣΤΑΘΕΙ, ΚΑΘΟΣΟΝ ΤΟ ΜΤΝ ΟΥΔΕΠΟΤΕ ΣΤΗ ΜΑΚΡΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΕ ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ, ΓΕΓΟΝΟΣ ΠΟΥ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΕ ΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΟΝΤΑΣ ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΑ ΣΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ. ΣΥΝΕΠΩΣ Η ΕΝ ΛΟΓΩ ΔΙΑΤΑΞΗ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΣΥΡΘΕΙ ΑΜΕΣΑ ΔΙΟΤΙ ΑΝΤΙΒΑΙΝΕΙ ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΟΥ ΜΤΝ ΚΑΙ ΣΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΟΥ, ΕΝΩ ΣΥΓΧΡΟΝΩΣ ΕΓΕΙΡΕΙ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΘΕΤΕΙ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ ΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΚΑΙ ΘΙΓΕΙ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ.»

Άρθρο 27 Τροποποίηση διάταξης του π.δ. 21/1932 (Α' 387)

Επί του άρθρου αυτού δεν διατυπώθηκε σχόλιο.

Άρθρο 28 Τροποποίηση διάταξης του π.δ. 31/2007 (Α' 29)

Επί του άρθρου αυτού δεν διατυπώθηκε σχόλιο.

Άρθρο 29 Μετατάξεις στο Σώμα των Υπαξιωματικών σπουδαστών στρατιωτικών σχολών λόγω σωματικής ανικανότητας

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 4 σχόλια, που αφορούν αφενός τη μη δυνατότητα των εν λόγω μετατασσομένων να επανέλθουν στην ενεργό υπηρεσία και την εξ αυτής της ρύθμισης άνιση μεταχείριση με τους λοιπούς αξιωματικούς ειδικών καταστάσεων και αφετέρου ζητήματα αρχαιότητας μεταξύ των μετατασσομένων και των αποφοιτούντων εκ των ΑΣΣΥ.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Η προωθούμενη διάταξη έχει πολλές ατέλειες:

παράγραφος 1: «...αναλόγως του Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων που ανήκει το ΑΣΕΙ»: Η ΣΣΑΣ και η ΣΑΝ δεν ανήκουν σε Κλάδο, ανήκουν στο ΓΕΕΘΑ (Επιτελείο). Περαιτέρω, το Νομικό δε Σώμα είναι διακλαδικό.

παράγραφοι 1 και 3: «...χωρίς να δικαιούνται να επανέλθουν για οποιονδήποτε λόγο στην ενεργό υπηρεσία»: Αντίκειται στο άρθρο 37 παράγραφος 6 Ν. 3883/2010 και δημιουργεί δυσμενή μεταχείριση απέναντι μεταξύ των στελεχών ειδικών καταστάσεων. Η ισχύς του προαναφερθέντος άρθρου προκαλεί πλείστα όσα προβλήματα που χρειάζονται από τώρα πρόβλεψη.

παράγραφοι 1 και 3: Δε διευκρινίζεται το Όπλο και Σώμα της μετάταξης.

παράγραφος 3: Με άλλα λόγια οι μετατασσόμενοι πάσχοντες υπαξιωματικοί του Α' και Β' έτους φοίτησης θα ονομαστούν πριν από τους συμμαθητές τους που πρέπει να ολοκληρώσουν κανονικά την Ζετή φοίτηση και λογικά θα είναι και αρχαιότεροι τους.»

Άρθρο 30 Εισαγωγή σε Στρατιωτικές Σχολές

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 6 σχόλια, που αναδεικνύουν την προβληματική αναφορικά τόσο με την εισαγωγή μαθητών ειδικών κατηγοριών σε στρατιωτικές σχολές, με ενδεχόμενο τη μη δυνατότητά τους να ανταπεξέλθουν στις αυξημένες απαιτήσεις αυτών και αφετέρου την αδικία που δημιουργείται εις βάρος όσων εισάγονται σε αυτές, με τις κανονικές προϋποθέσεις εισαγωγής, ήτοι τη βαθμολογία τους στις πανελλήνιες εξετάσεις.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Οι κοινωνικές παροχές θα πρέπει να γίνονται με ορθολογικά κριτήρια. Εν προκειμένω, προβλέπεται ότι μαθητής με το 70% των μορίων μπορεί να εισαχθεί σε Στρατιωτική Σχολή, ήτοι με 10000-13000 μόρια.

Έχει μελετηθεί πόσοι από τους μαθητές που έχουν εισέλθει σε Στρατιωτικές Σχολές με τα τόσα λίγα μόρια έχουν αποφοιτήσει από τις Στρατιωτικές Σχολές και εάν ναι, με ποια επίδοση και με ποια υπηρεσιακή εξέλιξη;

Ένας μαθητής του 13 δύσκολα θα μπορέσει να ανταπεξέλθει στα μαθήματα της ΣΣΕ/ΣΝΔ/ΣΜΑ ή στην Ιατρική/Οικονομικά/Νομική του ΑΠΘ και στη Νοσηλευτική της ΣΑΝ.

Εξάλλου, οι εν λόγω μαθητές έδωσαν εξετάσεις υπό κανονικές συνθήκες, ενώ διαφορετική θα ήταν η περίπτωση εάν τα περιστατικά των πυρκαϊών είχαν συμβεί πριν τις εξετάσεις.

Προτείνω σε αυτούς τους μαθητές αντί για μια τέτοια διάταξη να δοθεί επίδομα ενοικίου ή επίδομα σπουδών και όχι να εισαχθούν σε Σχολές που δύσκολα θα τελειώσουν και θα ευδοκιμήσουν περαιτέρω ως στελέχη.»

Άρθρο 31 Τροποποίηση του ν. 4407/2016 (Α' 143)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 11 σχόλια, η πλειοψηφία των οποίων δεν έχει θεματική συνάφεια με το περιεχόμενο του εν λόγω άρθρου. Κάποια σχόλια αφορούν τη θέσπιση αντίστοιχης εισαγωγής ως υπεράριθμων σε θέσεις μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών των ΑΕΙ και αντίστοιχης δυνατότητας για τους αποφοίτους ΑΣΣΥ, περί εισαγωγής τους σε ΤΕΙ. Επιπρόσθετα, έχουν διατυπωθεί σχόλια που αφορούν την τροποποίηση άλλης διάταξης του ν.4407/2016 και συγκεκριμένα της παρ. 26 του άρθρου 18, με σκοπό την εφαρμογή του άρθρου 13 του ν. 2439/1996 (Α', 219), όσον αφορά στον καταληκτικό βαθμό των μονιμοποιηθέντων εθελοντών του ν.δ. 445/1974 και μονιμοποιηθεισών εθελοντριών του ν. 705/1977, καθώς και στην αποφυγή της περίπτωσης αναγκαστικής αποστρατείας, λόγω συμπλήρωσης των ορίων ηλικίας, όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 21 του ν. 2439/1996, τα οποία ελήφθησαν υπόψη και εισήχθη αντίστοιχη ρύθμιση στο Ν/Σ.

Ενδεικτικά παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο ως εξής:

«ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΘΕΙ Η ΑΔΙΚΙΑ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΚΑΤΑΤΑΓΕΙΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ν445/74 ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΔΕΝ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΜΑΚΡΑΣ ΘΗΤΤΕΙΑΣ (ΕΜΘ) ΟΠΩΣ ΠΟΛΛΟΙ ΝΟΜΙΖΟΥΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΑΥΤΟ ΤΟΝ ΛΟΓΟ ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΑΡΑ ΜΟΝΟ ΟΙ Ε.Μ.Θ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΠΑΝΕΡΘΕΙ ΤΟ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΑΦΑΙΡΕΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟΝ ν4433/16 τρεις μήνες μετά τον ν.4407/16 χωρίς να γνωρίζουμε τον λόγο και την αιτία.

26. Οι διατάξεις των άρθρων 5 έως 10,11, πλην των παραγράφων 11 και 12 αυτού, 12 έως 14 και 16 έως 22 του Ν. 2439/1996 ισχύουν και για τους εν ενεργεία αξιωματικούς που προέρχονται από Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών, «καθώς και τους αντίστοιχους που προέρχονται από την κατηγορία των μονιμοποιηθέντων εθελοντών του Ν.δ. 445/1974 (Α' 160) και των μονιμοποιηθεισών εθελοντριών του Ν. 705/1977 (Α' 279)» οι οποίοι μέχρι 31.12.2014 συμπλήρωσαν είκοσι πέντε (25) έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας. Για τους ανωτέρω ο χρόνος των υποπαραγράφων β' και γ' της παρ. 8 του άρθρου 5 του Ν. 2439/1996 υπολογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας μόνιμου αξιωματικού πέρα από τα δεκατρία (13) έτη από την κατάταξή τους. Ειδικά, για τους αξιωματικούς Ραδιοναυτίλων, Τεχνικής Υποστήριξης και Υπηρεσιών Υποστήριξης της Πολεμικής Αεροπορίας που μέχρι 31.12.2014 συμπλήρωσαν είκοσι πέντε (25) έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας ισχύουν οι διατάξεις της υποπαραγράφου 8δ του άρθρου 3 του Ν. 2439/1996.»

Άρθρο 32 Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 2919/2001 (Α΄ 128)

Επί του άρθρου αυτού δεν διατυπώθηκε σχόλιο.

Άρθρο 33 Τροποποίηση του άρθρου 26 του ν. 1892/1990 (Α΄ 101)

Επί του άρθρου αυτού δεν διατυπώθηκε σχόλιο.

Άρθρο 34 Τροποποίηση του άρθρου 21 του ν. 4332/2015 (Α΄ 76)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 3 σχόλια, κινούμενα σε εκ διαμέτρου αντίθετη επιχειρηματολογία, καθότι ο ένας εκ των σχολιαστών αποδοκιμάζει την εν λόγω ρύθμιση, υποστηρίζοντας ότι οι σπουδαστές στρατιωτικών σχολών απολαμβάνουν δωράν στέγασης και φοίτησης και ο έτερος υπερθεματίζει την πρόβλεψη του άρθρου, καθότι η φοίτηση σε στρατιωτικές σχολές συνεπάγεται αναπόφευκτη οικονομική επιβάρυνση των οικογενειών.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο ως εξής:

«Επιτέλους αίρεται η αδικία η οποία έχει προκύψει σε βάρος των οικογενειών που έχουν παιδιά σπουδαστές των παραγωγικών σχολών και παιδιά που σπουδάζουν σε άλλη πόλη. Ας μάθει επιτέλους ο κόσμος ότι οι σπουδαστές των παραγωγικών σχολών έχουν πενθήμερη παραμονή στη σχολή (βγαίνουν Παρασκευή μεσημέρι και μπαίνουν Κυριακή βραδυ) και ότι λαμβάνουν μηνιαίως το επίδομα των 143 ευρώ περίπου..χωρίς να δικαιούνται άλλου είδους επιδόματος φοιτητικού...ως εκ τούτου τα παιδιά αυτά είναι υποχρεωμένα να νοικιάζουν σπίτι για να μένουν τα ΣΒΚ... Το νομοθέτημα λοιπόν είναι απολύτως δίκαιο, για να δικαιούνται τα αδέρφια των σπουδαστών μετεγγραφή ώστε να μην επωμίζονται οι γονείς και κατ' επέκταση οι οικογένειες το βάρος ενοικίου δύο ή και περισσότερων σπιτιών και συνάδει με το πνεύμα του νόμου του Υπουργείου Παιδείας για τις μετεγγραφές αδερφών φοιτητών. Οι σπουδαστές παραγωγικών σχολών πρέπει να αντιμετωπίζονται όσον αφορά το πεδίο των μετεγγραφών ακριβώς όπως οι υπόλοιποι φοιτητές. Δυστυχώς ο κόσμος χωρίς να ξέρει και χωρίς να ενδιαφέρεται να μάθει θεωρεί τους σπουδαστές των στρατιωτικών σχολών ευνοημένους οικονομικά και ότι σπουδάζουν δωρεάν. Μεγάλο λάθος... Μακάρι να ψηφιστεί και να εφαρμοστεί ο νόμος ώστε να μπορούν όλα τα αδέρφια να σπουδάζουν μαζί και να «ανασάνουν» οικονομικά οι οικογένειες...»

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Τροποποίηση διατάξεων του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Τροποποίηση διατάξεων του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (ν. 2287/1995, Α΄ 20)

Άρθρο 35 Τροποποίηση διατάξεων του Πρώτου Βιβλίου του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (ν. 2287/1995, Α΄ 20)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 13 σχόλια, προερχόμενα μεταξύ άλλων και από την Ένωση Δικαστικών Λειτουργών Στρατιωτικής Δικαιοσύνης, που αναδεικνύουν την προβληματική σχετικά με το χρονικό σημείο που προτείνονται οι εν λόγω τροποποιήσεις, καθότι κινείται παράλληλα δημόσια διαβούλευση σχεδίων νέου Ποινικού Κώδικα και νέου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

Ανεξάρτητα από το εάν ορισμένες από τις προτεινόμενες αλλαγές κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση, το γεγονός της ταυτόχρονης ανάρτησης για διαβούλευση του Σχεδίου Ποινικού Κώδικα, επιβάλλει την απόσυρσή τους μέχρι την ψήφιση του τελευταίου, τη μελέτη των αλλαγών που επέρχονται με το νέο Ποινικό Κώδικα και την επανακατάθεσή τους. Έτσι οι παραπομπές του ΣΠΚ στα άρθρα του ΠΚ να αντιστοιχούν στα νέα άρθρα και όχι σε άρθρα που καταργούνται ή τροποποιούνται και αποκτούν διαφορετικό περιεχόμενο ή ενσωματώνονται σε άλλα άρθρα, προς αποφυγή ερμηνευτικών ζητημάτων (π.χ. άρθρο 10 παρ.2 ΣΠΚ παραπέμπει και στα άρθρα 137Α, 137Β και 341 ΠΚ που καταργούνται με το ΣχΠΚ – άρθρο 59 παρ.4 ΣΠΚ παραπέμπει και στο άρθρο 308Α ΠΚ που καταργείται με το ΣχΠΚ – άρθρο 147 παρ.6 ΣΠΚ παραπέμπει στο άρθρο 384 παρ.1 ΠΚ που καταργείται με το ΣχΠΚ και οι αντίστοιχες ρυθμίσεις προβλέπονται στο άρθρο 381).»

Το εν λόγω άρθρο αποσύρθηκε από την τελική μορφή του Σ/Ν.

Άρθρο 36 Τροποποίηση διατάξεων του Δεύτερου Βιβλίου του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (ν. 2287/1995, Α' 20)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 7 σχόλια, τα οποία τονίζουν επίσης τη μη αναγκαιότητα θέσπισης σχετικών ρυθμίσεων, τη στιγμή που ο Ποινικός Κώδικας και ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας τελούν υπό τροποποίηση, ιδίως δε σε ότι αφορά τις αρμοδιότητες του πενταμελούς και του τριμελούς στρατοδικείου. Επίσης, κάποια σχόλια αποδοκιμάζουν τη «διττή ταυτότητα» των στρατιωτικών δικαστών.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Η τροποποίηση του άρ. 198 του ΣΠΚ φρονώ πως τυγχάνει άστοχη αλλά και περιπτή, δεδομένου πως σύμφωνα με το σχέδιο του νέου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (αρ. 115) επέρχεται ουσιώδης μεταβολή της αρμοδιότητας των μονομελών και τριμελών πλημμελειοδικείων, με σημαντική διεύρυνση της αρμοδιότητας των τελευταίων.Επιπλέον με το σχέδιο του νέου Ποινικού Κώδικα καταργούνται εντελώς τα ππαιίσματα.

Η πρόβλεψη για υπαγωγή των στρατιωτικών δικαστών σε στρατιωτικό δικαστήριο άλλου Κλάδου από αυτόν που υπηρετούσαν κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης μάλλον περιπλέκει παρά επιλύει τα όποια αναφυόμενα ζητήματα, δεδομένου ότι: α) Τα περισσότερα στρατιωτικά δικαστήρια που εδρεύουν εκτός Αττικής λειτουργούν ως δικαστήρια και των τριών Κλάδων, επανδρωμένα από τους ίδιους στρατιωτικούς δικαστές και β) Είναι πολύ συχνή μετάθεση στρατιωτικών δικαστών από το δικαστήριο ενός Κλάδου στο αντίστοιχο άλλου Κλάδου. Έτσι, είναι πολύ πιθανό ο κατηγορούμενος να δικάζεται από δικαστήριο του Κλάδου που υπηρετούσε κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης.

Δεδομένου πάντως ότι , με την ολοκλήρωση της επικείμενης συνταγματικής αναθεώρησης και την ψήφιση του νέου εκτελεστικού νόμου αναμένεται να λυθεί-επιτέλους- το ζήτημα της ύπαρξης ή μη παράλληλης στρατιωτικής ιδιότητας των λειτουργών της στρατιωτικής δικαιοσύνης, οποιαδήποτε τροποποίηση στην παρούσα φάση δεν συμβάλλει ούτε στο ελάχιστο στην επίλυση οποιουδήποτε ζητήματος»

Το εν λόγω άρθρο αποσύρθηκε από την τελική μορφή του Σ/Ν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων (ν. 2304/1995, Α΄ 83)

Άρθρο 37 Τροποποιήσεις διατάξεων του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων (ν. 2304/1995, Α΄ 83)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 38 σχόλια, ορισμένα υποβληθέντα από τη Ένωση Δικαστικών Λειτουργών Στρατιωτικής Δικαιοσύνης και αφορούν ως επί το πλείστον τη μη αποδοχή των προτεινόμενων ρυθμίσεων, ιδίως εν όψει της επικείμενης συνταγματικής αναθεώρησης, συμπεριλαμβανομένου και του άρθρου 96 του Συντάγματος, με στόχο της ενίσχυσης της προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας των δικαστών. Οι συμμετέχοντες στη διαβούλευση αποδοκιμάζουν κυρίως την ενίσχυση της «διττής ιδιότητας» των στρατιωτικών δικαστών (ιδίως μέσω της καθιέρωσης της υποχρέωσής τους να υποβάλλονται σε περιοδική υγειονομική εξέταση) όπως επίσης και της αύξησης των ορίων ηλικίας των στρατιωτικών δικαστών και τη διαφοροποίηση αυτών, ανάλογα με το αν προέρχονται από τη ΣΣΑΣ ή από διαγωνισμό. Ελάχιστα ήταν τα σχόλια που επιδοκίμασαν τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Η προτεινόμενη από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας τροποποίηση κρίνεται άστοχη, βεβιασμένη και μη έχουσα ως στόχο την πραγματική θωράκιση των δικαστικών λειτουργών του ΔΣΕΔ με τις θεσμικές εγγυήσεις που επιβάλλει το Σύνταγμα και αναζητά την κατοχύρωσή τους εναγωνιωδώς χρόνια τώρα η πλειοψηφία των στρατιωτικών δικαστών.

Εμφανίζεται άστοχη και βεβιασμένη, διότι η θεσμική κατοχύρωση των δικαστικών λειτουργών του ΔΣΕΔ με το σύνολο των εγγυήσεων προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και μάλιστα με απευθείας εφαρμογή του Συντάγματος, είναι προ των πυλών, οπότε είναι δύσκολο να γίνει κατανοητό, ποιος ο λόγος να επιχειρηθεί μια εκτεταμένη τροποποίηση του ΚΔΣΕΔ (Ν.2304/1994), χωρίς να θίγεται ο πυρήνας των διατάξεων εκείνων που συνιστούν ρήγμα στην πραγματική θεσμική κατοχύρωση του δικαστή. Ενδεικτικά αναφέρομαι σε κάποιες θεμελιώδεις διατάξεις του ΚΔΣΕΔ, όπως: στο άρθρο 10 του ΚΔΣΕΔ, το οποίο περιλαμβάνει το στρατιωτικό όρκο, ο οποίος δεν καταργείται, στο άρθρο 71 του ΚΔΣΕΔ (έννοια του πειθαρχικού παραπτώματος), όπου εξακολουθεί να «συμβιώνει» η δικαστική με τη στρατιωτική ιδιότητα, στο άρθρο 144 ΚΔΣΕΔ όπου προβλέπεται (εξ αντιδιαστολής) οι δικαστικοί λειτουργοί του ΔΣΕΔ να δωσιδικοούν κατά βάση στα στρατιωτικά δικαστήρια για όσα εγκλήματα διαπράττουν, κάτι το οποίο για να συμβεί προϋποθέτει στρατιωτική ιδιότητα και το οποίο ασφαλώς δεν μπορεί να υποστηριχθεί, αφού η ιδιότητα του δικαστή είναι έννοια ασύμβατη με εκείνη του στρατιωτικού και τέλος στο άρθρο 42

του ΚΔΣΕΔ, όπου προβλέπεται η επιλογή του Προέδρου, του Εισαγγελέα και των Αντιπροέδρων του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου να γίνεται από το ΚΥΣΕΑ και όχι π.χ. από την Ολομέλεια του ΑΠ, ή έστω από το Υπουργικό Συμβούλιο, όπως προβλέπεται για του Προέδρους των Ανωτάτων Δικαστηρίων και τον Εισαγγελέα του ΑΠ.Επομένως, εφόσον η επιχειρούμενη τροποποίηση του ΚΔΣΕΔ δεν εξυπηρετεί το πνεύμα της πραγματικής θεσμικής θωράκισης των στρατιωτικών δικαστών με το σύνολο των εκ του Συντάγματος εγγυήσεων, εμφανίζεται στην παρούσα συγκυρία αδικαιολόγητη, λαμβανομένης υπόψη και της εν εξελίξει συνταγματικής αναθεώρησης. Μετά το πέρας της τελευταίας, η οποία πρέπει εκ θεμελίων και στο πλαίσιο της απευθείας εφαρμογής του Συντάγματος και στους Στρατιωτικούς Δικαστές να εξετάσει το συγκεκριμένο ζήτημα, επιβάλλεται να συγκροτηθεί ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή από καθηγητές πανεπιστημίων, δικαστές, εισαγγελείς και φυσικά στρατιωτικούς δικαστές, η οποία και θα υλοποιήσει τη συνταγματική επιταγή.

Και ένα τελευταίο: Ασφαλώς και οι νεότεροι συνάδελφοι του ΔΣΕΔ έχουν δίκιο με τη διεύρυνση του ορίου ηλικίας, αφού πολλοί από αυτούς σήμερα δεν έχουν καν το περιθώριο ηλικίας να γίνουν Αναθεωρητές. Τούτο το θέμα όμως θα το ορίσει ο συνταγματικός νομοθέτης με την απευθείας εφαρμογή του Συντάγματος (και) γι' αυτό και στους στρατιωτικούς δικαστές, σε συνδυασμό με την πρόβλεψη για σταδιακή αποχώρηση των αρχαιότερων στρατιωτικών δικαστών (Αναθεωρητών) πριν τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας που προβλέπονται στο Σύνταγμα με βάση την βαθμολογική αντιστοιχία που θα τους δοθεί μετά την αναθεώρηση της διάταξης του άρθρου 96 του Συντάγματος.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

Άρθρο 38 Τροποποίηση διατάξεων του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 (Α' 57)

Επί του άρθρου αυτού δε διατυπώθηκε σχόλιο.

Άρθρο 39 Τροποποίηση διατάξεων του άρθρου 1 του π.δ. 861/1979 (Α' 246)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκε 1 σχόλιο, που παρατίθεται αυτούσιο:

«Μας έχουν μπερδέψει αρκετά, οι συντάκτες του εν λόγω σχεδίου νόμου: οι στρ δικαστές που σύμφωνα με πλείστες προβλέψεις του α. 37 (πιο πάνω) εν πολλοίς στρατικοποιούνται (πειθαρχικό δίκαιο, 2ετησια εξέταση, περίθαλψη κλπ όπως οι στρατιωτικοί, άδεια από Υπουργό για να πηγαίνουν σε Συνέδρια στο εξκό), με το παρόν άρθρο θα προεδρεύουν στα πειθαρχικά συμβούλια του ΕΝ και όχι ο Πλοίαρχος του ΛΣ όπως συμβαίνει; δηλ. θα προεδρεύει ένας στρ δικαστής β' ή γ', ήτοι ένας τχης ή έστω ανχης και ο ανώτερός τους Πλοίαρχος, δηλ. ένας Σχης (κατ' αντιστοιχία) θα είναι ένα απλό μέλος στα Α' βαθμια πειθαρχικά...εάν καταλαβαίνω καλώς...το αρχηγείο του ΛΣ γνωρίζει την εν λόγω τροποποίηση; Προφανώς, στο α39 προτάσσεται η δικαστική ιδιότητα των στρατ δικαστών και γι' αυτό και θα προεδρεύουν στα ΠΣΕΝ, κάτι που φαίνεται λογικό και προοδευτικό μέτρο, ωστόσο εάν στο ά39 αντιμετωπίζονται ως δικαστικοί λειτουργοί (και καλώς βέβαια αντιμετωπίζονται έτσι), τότε γιατί στο α.37 ως άνω αντιμετωπίζονται πιο πολύ – ως διαφαίνεται – ως αξιωματικοί του δικαστικού;; εξόφθαλμη αντίφαση...»

Άρθρο 40 Τροποποίηση του άρθρου 16 ν. 3948/2011 (Α' 71)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκε 1 σχόλιο, που επιδοκιμάζει την προτεινόμενη τροποποίηση. Παρατίθεται αυτούσιο το εν λόγω σχόλιο:

«Χρήσιμη διάταξη, δεδομένου πως οι λειτουργοί της στρατιωτικής δικαιοσύνης τυγχάνουν, κατά τεκμήριο, περισσότερο εξοικειωμένοι με το σχετικό θεσμικό πλαίσιο καταστολής εγκλημάτων πολέμου και κατά της ανθρωπότητας.

Απαραίτητη, όμως, προϋπόθεση η ολοκλήρωση απονομής σ'αυτούς του συνόλου των εγγυήσεων προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας, σύμφωνα και με την πρόσφατη απόφαση της Βουλής για τη συνταγματική αναθεώρηση.»

Άρθρο 41 Ισχύς πίνακα επιτυχόντων διαγωνισμού έτους 2018

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 7 σχόλια, τα οποία επιδοκιμάζουν την προτεινόμενη διάταξη, προτείνοντας εν τούτοις η παράταση ισχύος των πινάκων να αξιοποιηθεί για κάθε κενό που δημιουργείται και όχι μόνον για την κάλυψη κενών θέσεων που θα δημιουργηθούν από την τυχόν παραίτηση εκ των τελευταίων δέκα νεοδιορισθέντων.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Η διάταξη είναι πολυαναμενόμενη για τους επιτυχόντες που επιθυμούν να υπηρετήσουν στο Δικαστικό Σώμα Ενόπλων Δυνάμεων και να καλύψουν τα υφιστάμενα κενά που ήταν πολύ περισσότερα από τις θέσεις που προκηρύχθηκαν, Η αιτιολογική έκθεση αναφέρει, όμως, ότι η συγκεκριμένη διάταξη θα αξιοποιηθεί μόνο για την κάλυψη κενών θέσεων που θα δημιουργηθούν από την τυχόν παραίτηση εκ των τελευταίων δέκα νεοδιορισθέντων κι όχι γενικότερα, όπως συμβαίνει με κάθε παράταση ισχύος πινάκων επιτυχόντων (πχ στο ΝΚΣ) χωρίς να έρχεται σε συστοιχία με τη διάταξη και χωρίς λογική εξήγηση, αφού σύμφωνα και με τον ιστοχώρο της Ένωσης του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων και των διαβημάτων της που κοινοποιούνται στο Υπουργείο τα κενά ήταν πολύ περισσότερα από 10 και ανέρχονταν περίπου στα 40 δημιουργώντας θέματα ακόμη και στη σύνθεση των δικαστηρίων.

Θα πρέπει λοιπόν η παράταση της ισχύος του πίνακα να αξιοποιηθεί για κάθε κενό που δημιουργείται, είτε από αποχώρηση είτε προαγωγή σε επόμενο βαθμό και όχι μόνο αν παραιτηθεί κάποιος από τους νεοδιορισθέντες 10, όπως άλλωστε προκύπτει και από τον ορθά γενικό και αφηρημένο χαρακτήρα της προτεινόμενης διάταξης. Το παρόν σχόλιο αφορά την αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου.»

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Στρατονομικές Υπηρεσίες Ενόπλων Δυνάμεων, ρύθμιση θεμάτων Υπηρεσίας Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΠ/ΠΧΛ) και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Στρατονομικές Υπηρεσίες Ενόπλων Δυνάμεων

Το εν λόγω Κεφάλαιο αποσύρθηκε από την τελική μορφή του Σ/Ν.

Άρθρο 42 Ορισμοί

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκε 1 σχόλιο, που επιδοκιμάζει το σκοπό των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, υποστηρίζει εν τούτοις ότι απαιτείται να τεθεί χρονικός ορίζοντας για την έκδοση του Κανονισμού Στρατονομικών Υπηρεσιών, στο άρθρο 66 του Ν/Σ. Παρατίθεται αυτούσιο το εν λόγω σχόλιο:

Ένα ιδιαίτερα σημαντικό Κεφάλαιο για το στράτευμα, η έλλειψη του οποίου κρατούσε καθηλωμένη την Στρατονομία λόγω της αμφιβόλου νομιμότητας των ισχυουσών διατάξεων. Για λόγους εύρυθμης λειτουργίας της Στρατονομίας, καλό θα ήταν να τεθεί χρονικό όριο στο άρθρο 66 παράγραφος 6 του παρόντος σχεδίου νόμου για τη θέση σε ισχύ του νέου Κανονισμού.»

Άρθρο 43 Αποστολή στρατονομικών υπηρεσιών

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκε 1 σχόλιο, που εντοπίζει μία ασυμφωνία της εν λόγω ρύθμισης με τη ρύθμιση που αφορά στη μη οπλοφορία των στρατονόμων εκτός στρατιωτικών χώρων. Παρατίθεται αυτούσιο το εν λόγω σχόλιο:

«Στην παράγραφο 1γ δίδεται ως αποστολή στη Στρατονομία «Η εκτέλεση αποστολών φρούρησης και ασφάλειας κινήσεων στρατιωτικού προσωπικού, υλικών και μέσων, εκτός στρατιωτικών χώρων» Στο άρθρο 46 περιορίζεται η οπλοφορία των οργάνων της Στρατονομίας εντός των στρατιωτικών χώρων. Δηλαδή η Στρατονομία πρέπει να αναλάβει την ασφάλεια των κινήσεων με καθήκοντα φρούρησης χωρίς όπλα. Είναι προφανείς οι αντιφάσεις των 2 άρθρων»

Άρθρο 44 Αρμοδιότητες στρατονομικών υπηρεσιών

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 3 σχόλια, που αφορούν αφενός στη συνεργασία μεταξύ στρατονομικών και αστυνομικών οργάνων, τις αρμοδιότητες των στρατονόμων για προληπτικούς ελέγχους εντός των στρατοπέδων και έλεγχο παραβάσεων εκτός στρατιωτικών χώρων, κρίνοντας ως αλυσιτελείς ή χρήζουσες διευκρίνησης τις σχετικές διατάξεις.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Με την παρ. 1θ επιχειρείται η καθιέρωση του προληπτικού ελέγχου από τις στρατονομικές υπηρεσίες των εισερχομένων σε στρατόπεδα καθώς και των ευρισκομένων σε στρατιωτικούς χώρους γενικά. Η διατύπωση ωστόσο είναι προβληματική, αφού για να γίνει νομότυπα έλεγχος πρέπει να υπάρχουν υπόνοιες τέλεσης αξιόποινης πράξης (οπότε πρέπει να συνταχθεί έκθεση έρευνας, στα πλαίσια αυτεπάγγελτης προανάκρισης, με ειδικότερη αναφορά στο πώς ανέκυψαν οι υπόνοιες, να σχηματισθεί ακολούθως φάκελος δικογραφίας και να υποβληθεί στον αρμόδιο εισαγγελέα) ή απόλυτη ανάγκη (που δεν διευκρινίζεται ποια είναι και φυσικά δεν μπορεί να περιλάβει τον έλεγχο ρουτίνας των εισερχομένων καθώς υπονοεί

εξαιρετικές περιστάσεις). Ίσως θα ήταν καλύτερο αν το «απόλυτη ανάγκη» τροποποιηθεί σε «λόγοι ασφαλείας του φυλασσόμενου χώρου». Άλλωστε, γενικά στο νόμο κρίνεται θεμιτή η προληπτική δράση των αστυνομικών οργάνων (όπως στο άρθρο 94 Π.Δ. 141/1991, που προβλέπει την προληπτική ενέργεια για τα όργανα της ΕΛΑΣ). Αλλιώς, ακόμη και μετά την καθιέρωση της διάταξης αυτής, προληπτικός έλεγχος ρουτίνας σε εισερχόμενους σε στρατόπεδο θα μπορεί να διεξαχθεί μόνο από αστυνομικά όργανα της ΕΛΑΣ. Περαιτέρω, σωστή κρίνεται στην παρ. 1ζ' η απαραίτητη συνδρομή κατά τη μεταγωγή κρατουμένων αστυνομικών οργάνων, καθώς είναι μια αποστολή που ελλείψει της απαραίτητης υποδομής (ειδικά οχήματα) και εκπαίδευσης προσωπικού δεν μπορεί ακόμη να διεξαχθεί αποκλειστικά από στρατονομικά όργανα, ενώ έτσι θα καμφθούν και οι όποιες αντιρρήσεις αστυνομικών να εμπλακούν σε μεταγωγές στρατιωτικών κρατουμένων.»

Άρθρο 45 Στελέχωση στρατονομικών υπηρεσιών

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 4 σχόλια, που αφορούν αφενός τη στελέχωση των στρατονομικών υπηρεσιών από Εθελοντές Μακράς Θητείας και Επαγγελματίες Οπλίτες, μετά το 35^ο ή 40^ο έτος της ηλικίας τους και αφετέρου την απαίτηση διευκρινήσεων για τους φροντιστές του Στρατού Ξηράς.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Για τους φροντιστές που είναι σώμα του ΣΞ, τι θα ισχύει; Ποιοι θα παραλαμβάνουν τις δχσεις υλικού των μονάδων στρατονομίας; Θα πρέπει να συμπεριληφθούν και οι φροντιστές του ΣΞ στους δικαιούχους στελέχωσης της στρατονομίας.»

Άρθρο 46 Οπλοφορία, εφόδια και μέσα

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 9 σχόλια, που αφορούν κατά βάση την αποδοκιμασία της ρύθμισης που προβλέπει την οπλοφορία για τα στελέχη των στρατονομικών υπηρεσιών μόνο εντός στρατιωτικών χώρων, με βασικό επιχείρημα την προστασία τους όταν βρίσκονται σε διατεταγμένη υπηρεσία εκτός των ως άνω χώρων.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Με το άρθρο αυτό επιτρέπεται να φέρεται οπλισμός από τα στρατονομικά όργανα μόνο εντός των στρατιωτικών χώρων. Τι γίνεται όμως με τους εξωτερικούς χώρους, όπως για παράδειγμα το οδικό δίκτυο; Στο άρθρο 44 αναφέρεται ότι μια από τις αρμοδιότητες της Στρατονομίας είναι να παρίστανται κατά την μεταφορά στρατιωτικού προσωπικού και υλικού μαζί με τα όργανα της αστυνομίας. Οι αστυνομικοί φέρουν οπλισμό, ενώ οι στρατονόμοι όχι. Οι μεταφορές αυτές είναι συχνές και καθημερινές. Εάν η αστυνομία δε μπορεί να τις συνοδέψει όλες τότε με την εφαρμογή αυτών των άρθρων συμπεραίνουμε ότι θα ακυρώνονται οι κινήσεις – μεταφορές, αφού η στρατονομία από μόνη της δε δύναται να εκτελέσει άοπλες συνοδείες για την ασφάλεια προσωπικού και υλικών. Προτείνω να επιτραπεί στα όργανα της Στρατονομίας κατ' εξαίρεση και στις περιπτώσεις που η αστυνομία δε δύναται να συνοδέψει κάποιες κινήσεις, να μπορεί

να εκτελεί συνοδείες ασφαλείας φέροντας τον απαραίτητο ατομικό οπλισμό και πυρομαχικά.»

Άρθρο 47 Καταπολέμηση ναρκωτικών

Επί του άρθρου αυτού δεν διατυπώθηκε σχόλιο.

Άρθρο 48 Μεταγωγές

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 3 σχόλια, που προτείνουν τη διενέργεια των σχετικών μεταγωγών μόνο από όργανα της στρατονομίας και την απεμπλοκή των αστυνομικών οργάνων από την εν λόγω αποστολή.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

ΕΝΑ: Πρόταση για απαλλαγή της Ελληνικής Αστυνομίας από τις μεταγωγές των κρατουμένων στρατιωτικών και την ασφάλεια των στρατιωτικών δικαστηρίων. Η παρακάτω πρόταση αφορά τη παρέμβασή μας στο σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας με τίτλο: «Ρυθμίσεις Μέριμνας Προσωπικού Ενόπλων Δυνάμεων, Στρατολογίας, Στρατιωτικής Δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»

Αιτιολογικό:

- Το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας είναι επιφορτισμένο με πολλά αλλότρια, ως προς την αποστολή του, καθήκοντα. Ένα από αυτά είναι και οι μεταγωγές κρατουμένων στρατιωτικών, αλλά και τα μέτρα τάξης και ασφάλειας κατά τις συνεδριάσεις των Στρατιωτικών Δικαστηρίων της χώρας.*
- Το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας είναι αριθμητικά μη επαρκές ακόμα και ως προς την κύρια αποστολή του, που είναι η Αστυνόμευση. Μάλιστα τα τελευταία χρόνια καταργήθηκαν χιλιάδες οργανικές θέσεις Αστυνομικών και οι προσλήψεις Αστυνομικών έχουν ουσιαστικά σταματήσει!*
- Ενώ η ασφάλεια των Στρατιωτικών Δικαστηρίων γίνεται καθημερινά από τις Στρατονομικές Υπηρεσίες, κατά τις συνεδριάσεις των Δικαστηρίων αυτών, τα μέτρα τάξης και ασφάλειας τηρούνται από την Ελληνική Αστυνομία με δική της ευθύνη.*
- Υπενθυμίζουμε ότι τα Στρατιωτικά Δικαστήρια στεγάζονται εντός χώρων δικαιοδοσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των Ένοπλων Δυνάμεων της χώρας. Είναι κατά τη γνώμη μας σχετικά παράδοξο να απαιτείται η παρουσία της Ελληνικής Αστυνομίας στους χώρους αυτούς.*
- Οι μεταγωγές των κρατουμένων στρατιωτικών, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων γίνονται με ευθύνη της Ελληνικής Αστυνομίας.*
- Θεωρούμε ότι και αυτή η κατάσταση αποτελεί κατάλοιπο προηγούμενων δεκαετιών και θεσπίστηκαν μια εποχή που οι συνθήκες τόσο στην Ελληνική Αστυνομία, στη κοινωνία, αλλά και στο οργανωμένο κράτος ήταν εντελώς διαφορετικές. Στο σύγχρονο Ελληνικό κράτος, στις σύγχρονες Ένοπλες Δυνάμεις, υπάρχουν οι Στρατονομικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας που είναι επανδρωμένες με το απαραίτητο προσωπικό, ώστε να μπορούν άνετα να ανταπεξέλθουν στο αντικείμενο αυτό.*
- Τα προαναφερθέντα καθήκοντα δεν έχουν καμία απολύτως σχέση με το αντικείμενο και το σκοπό της Ελληνικής Αστυνομίας. Είναι γενικά απαίτηση της κοινωνίας μας ότι το Ελληνικό Δημόσιο, πρέπει να ξεφύγει από μοτίβο του παρελθόντος που παραπέμπει σε ένα Αστυνομοκρατούμενο κράτος, που όλα τα ελέγχει και τα εκτελεί η Ελληνική Αστυνομία και η πρότασή μας εντάσσεται σε αυτή τη κατεύθυνση.*

Πρόταση:

Προτείνουμε όπως το άρθρο 48 του εν λόγω σχεδίου Νόμου, τροποποιηθεί ως ακολούθως,

Άρθρο 48 – Μεταγωγές

1. Οι μεταγωγές των κρατούμενων στρατιωτικών διενεργούνται με μέριμνα και ευθύνη των αρμοδίων υπηρεσιών της Στρατονομίας.

2. Επίσης, οι στρατονομικές υπηρεσίες διενεργούν μεταγωγές στρατιωτικών, συνοδεία στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Προς και από τον καθ' ύλην αρμόδιο στρατιωτικό εισαγγελέα, στις περιπτώσεις σύλληψης στρατιωτικών από αυτές ή παράδοσης στρατιωτικών σε αυτές από αστυνομικά όργανα, εφόσον εντός της περιοχής ευθύνης της στρατονομικής υπηρεσίας εδρεύει στρατοδικείο.

β. Προς και από στρατιωτικό ή δημόσιο νοσοκομείο, σε περίπτωση που κριθεί ότι ο κρατούμενος στρατιωτικός πρέπει να εξεταστεί ή να νοσηλευτεί σε αυτό.

Άρθρο 49 – Ασφάλεια στρατιωτικών δικαστηρίων

Οι στρατονομικές υπηρεσίες είναι υπεύθυνες για την ασφάλεια των στρατιωτικών δικαστηρίων και έχουν την αποκλειστική ευθύνη τήρησης των μέτρων τάξης και ασφαλείας κατά τις συνεδριάσεις αυτών. ΕΝΑ(Πανελλήνιος συνδυκαλιστικός συνδυασμός στη Πανελλήνια Ομοσπονδία Αστυνομικών Υπαλλήλων-ΠΟΑΣΥ)»

Άρθρο 49 Ασφάλεια στρατιωτικών δικαστηρίων

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 4 σχόλια, που αφορούν σε προτάσεις είτε αναφορικά με τη συμμετοχή αστυνομικών οργάνων, είτε τον εμπλουτισμό των σχετικών αρμοδιοτήτων των στρατονομικών οργάνων.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Οι στρατονομικές υπηρεσίες να είναι υπεύθυνες και για την τήρηση της τάξης κατά τις συνεδριάσεις των στρατιωτικών δικαστηρίων υπό τις εντολές του προέδρου του δικαστηρίου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Ρύθμιση θεμάτων Μονάδων- Υπηρεσιών Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ)

Άρθρο 50 Υπηρεσία Υποδοχής Πλοίων και Πολεμικής Χρησιμοποίησης Λιμένων (ΥΠ/ΠΧΛ)

Επί του άρθρου αυτού δεν διατυπώθηκε σχόλιο.

Άρθρο 51 Εθνική Στρατιωτική Αρχή Αξιοπλοΐας

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 7 σχόλια, τα οποία αναδεικνύουν την προβληματική, αναφορικά με την υπαγωγή της εν λόγω Αρχής στο ΓΕΕΘΑ, ήτοι σε

επιχειρησιακό φορέα και όχι απευθείας στο ΥΠΕΘΑ, νομοθετική επιλογή που δεν ικανοποιεί τη βασική απαίτηση της πολιτικής αξιοπλοΐας του NATO (NATO Airworthiness Policy – NAWP), την οποία έχει προσυπογράψει η Χώρα μας από το 2013. Επιπλέον, τα περισσότερα σχόλια εντοπίζουν ελλείψεις στις προτεινόμενες ρυθμίσεις, καθότι αυτές περιγράφουν μόνο τη σύσταση και το γενικό πλαίσιο δράσης της ΕΣΑΑ, καθότι τα υπόλοιπα θέματα θα ρυθμισθούν με σχετικό προεδρικό διάταγμα.

Ενδεικτικά παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου «Συνιστάται Εθνική Στρατιωτική Αρχή Αξιοπλοΐας (ΕΣΑΑ) στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ) ως ανεξάρτητη οργανωτική μονάδα.». Ωστόσο στην αιτιολογική έκθεση ουδεμία αιτιολόγηση παρέχεται γιατί η ΕΣΑΑ συνιστάται υπό το ΓΕΕΘΑ και όχι υπό τον κ. ΥΕΘΑ, πρακτική που άλλωστε ακολουθείται τόσο με άλλες στρατιωτικές αρχές αξιοπλοΐας κρατών – μελών της ΕΕ (Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία κ.ά.) και του NATO, καθώς επίσης και με την ελληνική Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας που υπάγεται στον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ν.4427/2016).

Σύμφωνα με την Πολιτική Αξιοπλοΐας του NATO [NATO Airworthiness Policy, C-M(2013)0035, 10 Jul 2013], ως «Αναγνωρισμένη Αρχή Αξιοπλοΐας» ορίζεται ο φορέας, ο οποίος μεταξύ άλλων θα πρέπει να είναι επαρκώς ανεξάρτητος από το πρόγραμμα προμηθειών και την επιρροή επιχειρησιακών φορέων. Επίσης, σύμφωνα με το European Military Airworthiness Document – Recognition (EMAD R) του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας (EDA) (<https://www.eda.europa.eu/experts/airworthiness/mawa-documents>), το οποίο χρησιμοποιείται σε όλες τις αναγνωρίσεις μεταξύ ΕΣΑΑ και στις αναγνωρίσεις του NATO, απαιτείται να υφίστανται διακριτές αρμοδιότητες μεταξύ της ΕΣΑΑ και των ελεγχόμενων – εποπτευόμενων από αυτήν φορέων και επίσης να παρέχεται στην ΕΣΑΑ η απαιτούμενη νομική ισχύς για την επιβολή εφαρμογής των εθνικών στρατιωτικών κανονισμών αξιοπλοΐας στους φορείς των ΕΔ και της ελληνικής αεροναυτικής βιομηχανίας.

Ερωτάται λοιπόν ο νομοθέτης του ΥΠΕΘΑ:

α. Πώς «η ίδρυση της ΕΣΑΑ ... συνιστά επιλογή με προστιθέμενη αξία για τις ΕΔ, επιβάλλεται από την σύγχρονη διεθνή πρακτική για το θέμα και διασφαλίζει τη σύγκλιση και την εναρμόνιση με το πλαίσιο που υιοθετείται από τα κράτη – μέλη της ΕΕ και το NATO.», όταν εκ του ιδρυτικού νόμου αυτής δεν ικανοποιείται η βασικότερη απαίτηση της Πολιτική Αξιοπλοΐας του NATO [για μη υπαγωγή της ΕΣΑΑ υπό επιχειρησιακό φορέα (ΓΕΕΘΑ)] και η καθοριζόμενη από τον EDA και μόνη αποδεκτή από τα συμμαχικά κ-μ πρακτική για διακριτές αρμοδιότητες μεταξύ της ΕΣΑΑ και των ελεγχόμενων – εποπτευόμενων από αυτήν φορέων;

β. Πώς είναι δυνατόν να διασφαλίζεται απρόσκοπτα η συμμόρφωση των επιχειρησιακών φορέων (ΕΔ και αεροναυτική βιομηχανία) με το εθνικό κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο αξιοπλοΐας όταν η ΕΣΑΑ ως φορέας ελέγχου και εποπτείας υπάγεται σε ένα από τους επιχειρησιακούς φορείς (ΓΕΕΘΑ) που καλείται να ελέγξει;»

Άρθρο 52 Κατάργηση Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 40 σχόλια, με τη συντριπτική πλειοψηφία των οποίων, εκφράζεται έντονη αντίθεση στην κατάργηση της εν λόγω Υπηρεσίας, καθότι με αυτόν τον τρόπο καθίσταται αδύνατος ο έλεγχος του Υπουργείου επί θεμάτων διαφθοράς, δεν πληροίται η απαίτηση που θέτει το άρθρο 168 του ν. 4270/2014, περί υποχρέωσης των Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης να διαθέτουν ανεξάρτητους ελεγκτικούς μηχανισμούς, ενώ παράλληλα η σχετική έλλειψη που θα δημιουργηθεί δεν θεωρείται ότι καλύπτεται από το Κοινό Σώμα Οικονομικών Επιθεωρητών, καθότι αυτό υπάγεται στο ΓΕΕΘΑ. Υπήρξε, εν τούτοις μικρός αριθμός σχολίων που επικρότησε την εν λόγω ρύθμιση.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Αξιότιμε κύριε Υπουργέ. Παγκοσμίως τα κράτη, αναπτυγμένα και αναπτυσσόμενα, προηγμένα και μη, αναβαθμίζουν τους ελεγκτικούς τους μηχανισμούς καταπολέμησης της διαφθοράς σε όλους τους τομείς, και δη στην άμυνα που θεωρείται ύψιστης σημασίας. Εσείς με ποιο αιτιολογικό καταργείτε υπηρεσία ελέγχου στο υπουργείο σας; Χωράνε μικροπολιτικοί τακτικισμοί και συντεχνιακά σκεπτόμενες βεβιασμένες ενέργειες στο πιο νευραλγικό υπουργείο της χώρας μας; Καλώς ή κακώς ο τέως υπουργός με τη σύσταση της υπηρεσίας βάσει του νόμου 4494/2017, που θέλετε να καταργήσετε, αναβάθμισε τον έλεγχο στον γενικότερο πόλεμο κατά της διαφθοράς και η κυβέρνηση την οποία υπηρετείτε εσείς ο ίδιος κύριε Υπουργέ, εκπόνησε ολόκληρο εθνικό στρατηγικό σχέδιο καταπολέμησης της διαφθοράς, μέσω της σύστασης Γενικής Γραμματείας Καταπολέμησης της Διαφθοράς με το νόμο 4320/2015. Η επίσημη λοιπόν γραμμή της κυβέρνησης σας είναι η εμβάθυνση και εντατικοποίηση του θεσμικού Ελέγχου στη χώρα καθώς και η περαιτέρω συστηματοποίηση της καταπολέμησης της διαφθοράς και η νυν πολιτική ηγεσία του υπουργείου άμυνας επιλέγει να ακολουθήσει δική της ατζέντα και να κλείνει υπηρεσίες ελέγχου αντί να τις στηρίζει; Προτείνω την απόσυρση του συγκεκριμένου άρθρου και την εναρμόνιση της επίσημης γραμμής του υπουργείου άμυνας στον τομέα καταπολέμησης της διαφθοράς με αυτή της κεντρικής κυβέρνησης.»

Άρθρο 53 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4494/2017 (Α΄ 165)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 11 σχόλια, εκ των οποίων τα περισσότερα αναφέρονται στην ανάγκη τροποποίησης άλλης διάταξης του ν.4494/2017, η οποία ουδεμία σχέση έχει με το ουσιαστικό περιεχόμενο της προωθούμενης ρύθμισης, ενώ τα υπόλοιπα προτείνουν την προώθηση επιπλέον τροποποιήσεων αναφορικά με τον αριθμό και την κατανομή αρμοδιοτήτων των ΠΕΜΟΕ.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

- «1. Σύμφωνα με την παρ. 1 του αρ. 10 του Ν.4494/17: «Αποστολή του Σώματος (ΟΕ) είναι η οργάνωση, διενέργεια και λειτουργία της οικονομικής επιθεώρησης και του εσωτερικού ελέγχου...». Εφόσον καταργείται η ΥΕΥ/ΥΠΕΘΑ σύμφωνα με το αρ. 52 του παρόντος Σ/Ν και συνεπώς παύει να ισχύει το ΠΔ 91/2018, προτείνεται η αφαίρεση του όρου «εσωτερικού ελέγχου» στην παρ.1 του αρ. 10 του Ν.4494/2017.*
- 2. Σύμφωνα με την παρ.1 β) του αρ. 12 του Ν.4494/17 συστάθηκαν 2 ΠΕΜΟΕ με έδρα Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Για τον καλύτερο καταμερισμό του έργου των ΟΕ αλλά και την αποφυγή εκτέλεσης μεγάλων αποστάσεων (από Αθήνα – Θεσ/νίκη*

προς τις πλέον απομακρυσμένες επιθεωρούμενες Μονάδες) με άμεση συνέπεια την οικονομική επιβάρυνση της Υπηρεσίας, προτείνεται η λειτουργία 3ης και 4ης ΠΕΜΟΕ με έδρα Λάρισα και Ξάνθη αντίστοιχα.

3. Για το αρ. 13 παρ. 8 προτείνεται η συμμετοχή στο Σώμα και Ταγματάρχων Πλωταρχών Επισμηναγών όλων των ΑΣΕΙ με την προϋπόθεση κατοχής προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού τίτλου ή πιστοποιητικού εκπαίδευσης του ΙΕΣΟΕΛ αντικειμένου Ελεγκτικολογιστικής επιστήμης. Αν λάβουμε υπόψη το Ν.4449/2017 που αφορά τις προϋποθέσεις για να γίνει κάποιος Ορκωτός Ελεγκτής, διαπιστώνουμε ότι δεν τίθεται κανένας ηλικιακός περιορισμός.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

Άρθρο 54 Δελτία ταυτότητας στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 34 σχόλια, η πλειοψηφία των οποίων επιδοκιμάζει την εν λόγω διάταξη. Εν τούτοις, δεν είναι λόγοι οι συμμετέχοντες που προτείνουν κατά κύριο λόγο την παράλληλη διατήρηση πολιτικής και στρατιωτικής ταυτότητας.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Θεωρώ πως η ύπαρξη στρατιωτικής ταυτότητας από τους στρατιωτικούς υπαλλήλους στην εκτός υπηρεσίας καθημερινότητα τους, μόνο ως προβληματική μπορεί να χαρακτηρισθεί. Εκτός από προϋπάρχουσα γνωμοδότηση της ΑΠΔΠΧ η οποία τονίζει ότι δεν μπορεί να εμφανίζεται το επάγγελμα κάποιου στην ταυτότητα, η εφαρμογή των διατάξεων του νέου ευρωπαϊκού κανονισμού περί προσωπικών δεδομένων αυξάνει τον προβληματισμό αυτό. Φανταστείτε ότι ο στρατιωτικός σε όλες τις εκφάνσεις του ιδιωτικού του βίου να χρησιμοποιεί ταυτότητα όπου τονίζεται στο έπακρο το στρατιωτικό του επάγγελμα. Δεν μπορεί να διατηρήσει την ιδιωτικότητα του αλλά κινδυνεύει να πέσει θύμα διακριτικής μεταχείρισης. Η γνώση από τον κάθε αναρμόδιο της στρατιωτικής του ιδιότητας, ενδέχεται να τον »στιγματίσει» αλλά και να τον εκθέσει σε μη προβλέψιμους κινδύνους. Ειδικά δε, σε ταξίδι στο εξωτερικό να εμφανίζει μια στρατιωτική ταυτότητα όπου στην φωτογραφία θα φαίνεται η στολή του, θα αναγράφεται η επαγγελματική του ιδιότητα ως εργαζόμενος των Ελληνικών ενόπλων δυνάμεων, μέχρι και ο βαθμός που φέρει (δίνοντας με αυτό τον τρόπο πληροφορίες ανάλογα με τον βαθμό σε ποιο σημείο της ιεραρχίας βρίσκεται, άρα και τι γνώσεις ευαίσθητων πληροφοριών μπορεί να κατέχει), πράγμα που μπορεί να τον εκθέσει ανεπανόρθωτα. Από το να αποτελέσει θέμα συζήτησης άσχετων με το αντικείμενο ανθρώπων, μέχρι και να του δημιουργήσει πρόβλημα σε περίπτωση που γίνει γνωστή η ιδιότητα του σε άτομα που αντιμάχονται ή και απεχθάνονται τους συγκεκριμένους εργαζόμενους. Δεν θέλω επίσης να φαντάζομαι το πως θα φαίνεται ένας στρατιωτικός που θα επισκεφτεί βαλκανικές χώρες με δελτίο ταυτότητας στρατιωτικού (σε αυτές τις χώρες επιτρέπονται τα ταξίδια με ταυτότητα). Δεν υπάρχει περίπτωση να το τολμήσω ποτέ και να θέσω τον εαυτό μου σε τέτοιο κίνδυνο μιας και τίποτα να μην συμβεί, θα έχω καταγραφεί στους υπολογιστές αυτής της χώρας ως στρατιωτικός, ενδεχομένως και με πλήρες σκανάρισμα της ταυτότητας, μέχρι και την φωτογραφία μου. Οπότε θεωρώ ως επικίνδυνη αυτή την διαδικασία και προτείνω την θεσμοθέτηση της κοινής, αστυνομικής, ταυτότητας και για τους στρατιωτικούς υπαλλήλους.»

Άρθρο 55 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4440/2016 (Α' 224)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκε 1 σχόλιο, που αφορά σε πρόταση περί εξαιρέσεως από το σύστημα των μετατάξεων του συνόλου του προσωπικού της ΕΑΣ ΑΒΕΕ, για λόγους που σχετίζονται με τη διατήρηση της βιωσιμότητάς της. Παρατίθεται αυτούσιο το εν λόγω σχόλιο:

«Εισηγούμαι την εξαίρεση του συνόλου του προσωπικού της ΕΑΣ ΑΒΕΕ από το άρθρο 40 του ν.4440/2016 και όχι την εξαίρεση μόνο του τεχνικού προσωπικού της, καθώς και την εξαίρεση του συνόλου του προσωπικού της εταιρείας από τις γενικές διατάξεις περί κινητικότητας (άρθρο 3 παρ. 4) ή τουλάχιστον την αναστολή εφαρμογής των διατάξεων περί κινητικότητας για ένα έτος. Με το άρθρο 55 του σχεδίου νόμου τροποποιείται το άρθρο 40 του ν.4440/2016 που αναφέρεται στη μετάταξη του προσωπικού τριών (3) υπό εκκαθάριση εταιρειών (ΕΛΒΟ Α.Ε., ΜΒΗ Α.Ε. και ΗΜΚ ΕΠΕ) και της εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΜΥΝΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΒΕΕ (ΕΑΣ ΑΒΕΕ), η οποία αποτελεί τη μοναδική κρατική βιομηχανία όπλων και πυρομαχικών της χώρας και στην οποία δεν γεννάται ανάλογο ζήτημα εκκαθάρισής της. Συνεπώς δεν έπρεπε η ΕΑΣ ΑΒΕΕ να είχε συμπεριληφθεί στην ισχύουσα διάταξη. Με βάση την ισχύουσα διάταξη έχουν υποβάλλει αιτήσεις πλέον του ημίσεως (252 άτομα) του προσωπικού της εταιρείας (491 άτομα). Ο λόγος υποβολής τόσο μεγάλου αριθμού αιτήσεων μετάταξης είναι οι κατά περιόδους καθυστερήσεις πληρωμής της μισθοδοσίας και η ανασφάλεια που αυτό προκαλεί. Αν διενεργηθούν οι μετατάξεις αυτές κλείνει οριστικά η αμυντική βιομηχανία παραγωγής όπλων και πυρομαχικών της χώρας. Η εταιρεία πρέπει να εξαιρεθεί από το άρθρο 40 του ν.4440/2016 στο σύνολό της και όχι να εξαιρεθεί μέρος του προσωπικού της (τεχνικό προσωπικό), γιατί έχει έλλειψη προσωπικού όλων των κατηγοριών – ειδικοτήτων, δοθέντος ότι από το έτος 2004 που ιδρύθηκε με τη συγχώνευση των αμυντικών βιομηχανιών ΕΒΟ Α.Ε. και ΠΥΡΚΑΛ Α.Ε., δεν έγινε καμία πρόσληψη και πέραν των ετήσιων αποχωρήσεων προσωπικού για συνταξιοδοτήσεις, το έτος 2010 αποχώρησαν μαζικά 410 εργαζόμενοι για να αποφύγουν τις μειώσεις των αποδοχών και των αποζημιώσεών τους και το έτος 2014 αποχώρησαν μαζικά 219 εργαζόμενοι στο πλαίσιο προγράμματος εθελουσίας εξόδου που επέβαλε η «τρίοικα». Από την ίδρυση της εταιρείας το προσωπικό έχει μειωθεί 76% και ο μέσος όρος ηλικίας του είναι 53 ετών! Με τη μέχρι σήμερα εφαρμογή των διατάξεων του ν.4440/2016 (όχι της ειδικής για τις 4 εταιρείες που τροποποιείται με το παρόν άρθρο, η οποία δεν έχει εφαρμοστεί ακόμη για το προσωπικό της ΕΑΣ ΑΒΕΕ, αλλά των γενικών περί μετατάξεων διατάξεων) έχουν γίνει μέχρι σήμερα 4 μετατάξεις (προσωπικού της κεντρικής διοίκησης, άρα διοικητικών), για τις οποίες η εταιρεία εάν προβλεπόταν εκ του νόμου να εκφράσει τις απόψεις της θα ήταν αρνητική, γιατί εκτός των άλλων σε αυτές συμπεριλαμβάνονταν και 2 διευθυντικά στελέχη σε ιδιαίτερα νευραλγικές θέσεις (Πληροφορική και Προγραμματισμός Παραγωγής). Στις ήδη εγκεκριμένες μετατάξεις συμπεριλαμβάνονται τουλάχιστον άλλα δύο διευθυντικά στελέχη (Πωλήσεων & Marketing και Οικονομικών – και αυτοί διοικητικοί). Εάν δεν επιθυμείτε να διαλυθεί και να κλείσει η προαναφερθείσα κρατική βιομηχανία πρέπει να συμπεριληφθεί στις εξαιρέσεις του ν.4440/2016 ή τουλάχιστον να ανασταλεί η διαδικασία των μετατάξεων για ένα έτος (όπως έγινε πρόσφατα και σε άλλους φορείς), για να γίνει αναδιάρθρωση του προσωπικού (κυρίως του τεχνικού, γιατί το διοικητικό- οικονομικό που θέλετε να μεταταγεί είναι περιορισμένο) και

παράλληλα να χορηγήσετε άδεια για τη διενέργεια μικρού αριθμού προσλήψεων τακτικού προσωπικού.»

Άρθρο 56 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4407/2016 (Α' 134)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 12 σχόλια, με τα οποία προτείνεται η τροποποίηση άλλης διάταξης του ν. 4407/2016 και ουδεμία σχέση έχουν με την προτεινόμενη ρύθμιση, αλλά αφορούν σε θέματα προαγωγών αξιωματικών, λήφθηκαν εν τούτοις υπόψη και εισήχθη η προτεινόμενη ρύθμιση στο άρθρο 31 του Ν/Σ.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Πέραν της προτεινόμενης τροποποίησης του Κου ΥΕΘΑ που μας βρίσκει καταρχάς σύμφωνους, προτείνουμε τις κάτωθι τροποποιήσεις:

-Στο τέλος της παραγράφου 10 του άρθρου 18 του Ν. 4407/2016 μετά τη λέξη «προαγωγής» αντί για τελεία μπαίνει κόμμα και προστίθεται, από τότε που ίσχυσε, εδάφιο ως εξής: «συνυπολογίζοντας τον συνολικό χρόνο υπηρεσίας που λογίζονται ως Αξιωματικοί».

-Μετά την παράγραφο 10 του άρθρου 18 του Ν.4407/2016 προστίθεται νέα παράγραφος 10Α, από τότε που ίσχυσε, ως εξής: «10Α. Οι διατάξεις της ανωτέρω παραγράφου εφαρμόζονται και για τους Αξιωματικούς που αναφέρονται στην παράγραφο 26 του παρόντος άρθρου (απόφοιτοι ΑΣΣΥ, μονιμοποιηθέντες εθελοντές του Ν.δ 445/1974) και οι οποίοι έχουν μεταταγεί στο σώμα των αξιωματικών ως πτυχιούχοι ΑΕΙ.»

Αιτιολογική έκθεση επί των προτεινόμενων τροποποιήσεων Ν.4407/16

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επιλύεται το θέμα των προαγωγών των εν λόγω αξιωματικών ως εξής:

α) Στην πρώτη τροποποίηση προστίθεται εδάφιο που επιλύει οριστικά το πρόβλημα των προαγωγών που δικαιούνται, λόγω του συνολικού χρόνου υπηρεσίας τους από τότε που λογίζονται ως αξιωματικοί, εφαρμόζοντας τις διατάξεις του Ν.2439/1996 και ειδικότερα του άρθρου 5 σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 18 του παρόντος νόμου. Ουσιαστικά αίρεται η αδικία και η χωρίς νομοθετικό έρεισμα πρακτική που εφαρμόζεται από την Διοίκηση, η οποία παρερμηνεύει την ratio του νόμου λόγω της μη ρητής και ευκρινούς διατύπωσης του η οποία καταλήγει να μεταχειρίζεται δυσμενώς και άνισα , μόνο μια ομάδα διοικούμενων και δη τους αξιωματικούς εκείνους που έχουν μεταταχθεί, σε αντίθεση με όλους τους υπόλοιπους Αξιωματικούς που υπάγονται στο Ν.2439/1996. Με την προτεινόμενη τροποποίηση διευκρινίζεται πλήρως η ratio του νομοθέτη σε πνεύμα ίσης μεταχείρισης όμοιων περιπτώσεων και αποφεύγεται κάθε αυθαίρετη παρερμηνεία από την Διοίκηση που οδηγεί σε ανώφελους για την Διοίκηση δικαστικούς αγώνες.

β) Με τη δεύτερη τροποποίηση τακτοποιούνται και οι αξιωματικοί που αναφέρονται στην παράγραφο 26 του άρθρου 18 του Ν.4407/2016 (απόφοιτοι ΑΣΣΥ, μονιμοποιηθέντες εθελοντές του Ν.δ 445/1974) οι οποίοι κρίνονται και αυτοί με τις διατάξεις του Ν.2439/1996 και οι οποίοι έχουν μεταταγεί στο σώμα των αξιωματικών ως πτυχιούχοι ΑΕΙ. Με την ρύθμιση αυτή επέρχεται άρση της δυσμενούς και άνισης μεταχείρισης των εν λόγω Αξιωματικών σε σχέση με τους Αξιωματικούς, που

αναφέρονται στην παράγραφο 10 του άρθρου 18 του Ν.4407/2016, οι οποίοι κρίνονται για προαγωγή με τον ίδιο νόμο.

Παρακαλούμε για την αποδοχή των τροποποιήσεων δεδομένου ότι συντείνουν στην ρύθμιση ανισοτήτων και κακών πρακτικών της Διοίκησης λόγω της μη ρητής και ευκρινούς διατύπωσης των υφιστάμενων διατάξεων.

Στέλλα Κουλοβασιλοπούλου

Δικηγόρος

Αγίας Σοφίας 5

Θεσσαλονίκη

2310 256540»

Άρθρο 57 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4472/2017 (Α' 74)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 9 σχόλια, που αφορούν σε πρόταση τροποποίησης του εν λόγω νόμου, ώστε να καταστεί δυνατή η χορήγηση επιδόματος ενοικίου, για την κάλυψη της σχετική δαπάνης, την οποία καλούνται να καλύψουν τα στελέχη.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Προτείνεται η προσθήκη επιπλέον άρθρου στο ν.4472/2017, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το χρόνιο στεγαστικό πρόβλημα των στρατιωτικών, με την καθιέρωση στο ισχύον μισθολόγιο Επιδόματος Στέγασης, με ενδεικτική κλιμάκωση ως εξής: Άγαμος: 100 € (όριο εισοδήματος 15.000 €), Έγγαμος χωρίς τέκνα: 125 € (όριο εισοδήματος 25.000 € και Έγγαμος με τέκνα ανεξαρτήτως αριθμού: 150 € (όριο εισοδήματος 35.000 €), εφόσον το στέλεχος δεν είναι στεγασμένος/η σε Στρατιωτικό Οίκημα και δεν έχει στην κατοχή του πλήρη κυριότητα κατοικίας, εντός της Περιφερειακής Ενότητας (ΠΕ) όπου υπάγεται ο τόπος υπηρετήσεως ή σε απόσταση μικρότερη των 50 χιλιομέτρων.»

Η εν λόγω διάταξη αποσύρθηκε από την τελική μορφή του Σ/Ν.

Άρθρο 58 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3648/2008 (Α' 38)

Επί του άρθρου αυτού δεν διατυπώθηκε σχόλιο.

Άρθρο 59 Τροποποίηση του ν. 4336/2015 (Α' 94)

Επί του άρθρου αυτού δεν διατυπώθηκε σχόλιο. Το άρθρο αυτό αποσύρθηκε από την τελική μορφή του Σ/Ν.

Άρθρο 60 Τροποποίηση διατάξεων του ν. 2292/1995 (Α' 35)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 2 σχόλια, σχετικά με τα καθοριζόμενα από την ΕΕ ελάχιστα ωράρια εργασίας. Επιπλέον, διατυπώθηκε σχόλιο από την ΠΟΜΕΝΣ, που παρατίθεται αυτούσιο:

«Στο άρθρο αυτό, θα πρέπει να προστεθεί ως προς τις υπαγόμενες στο Γραφείο Υπουργού υπηρεσιακές μονάδες, και ανεξάρτητη υπομονάδα με τίτλο "Γραφείο

Θεσμικής Εκπροσώπησης εν Ενεργεία Στρατιωτικών”, για την αρμονική ένταξη της θεσμικής εκπροσώπησης των στρατιωτικών στο υφιστάμενο οργανόγραμμα και την αποφυγή διοικητικών δυσλειτουργιών που παρατηρούνται.»

Άρθρο 61 Τροποποίηση του ν. 4278/2014 (Α΄ 157)

Επί του άρθρου αυτού δεν διατυπώθηκε σχόλιο.

Άρθρο 62 Τροποποίηση του άρθρου 30 Γ του ν. 1264/1982 (Α΄ 79)

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 4 σχόλια, ένα εκ των οποίων αφορά σε πρόταση της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Αποστράτων Σωμάτων Ασφαλείας, σχετικά με τη συμμετοχή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΜΤΣ και ένα προέρχεται από την ΠΟΜΕΝΣ, σε σχέση με τις ακριβείς προτάσεις της επί του άρθρου αυτού και παρατίθεται αυτούσιο:

«Αναφορικά με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις στο άρθρο 30Γ του Ν.1264/1982, παραθέτουμε αναλυτική πρόταση της Ομοσπονδίας μας με τις προτεινόμενες ανά παράγραφο τροποποιήσεις:

1. Η παρ. 10 του άρθρου 30Γ αντικαθίσταται ως εξής:
«10. Τα πρωτοβάθμια σωματεία εδρεύουν σε χώρο εντός στρατοπέδου, που τους παραχωρείται αδαπάνως κατόπιν αιτήσεώς τους, για το λόγο αυτό, από τον Ανώτερο Στρατιωτικό Διοικητή της Περιφέρειας ή της Περιφερειακής Ενότητας, στην έδρα της οποίας ευρίσκονται.».

3. Η προθεσμία του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 26 του ν.4494/2017 (Α΄ 165) ως προς τη λήψη απόφασης από το καταστατικό συνέδριο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Στρατιωτικών σχετικά με την αναγκαιότητα και τη σκοπιμότητα της συνέχισης της νομικής εκπροσώπησης των στρατιωτικών από τις συσταθείσες μέχρι την έναρξη ισχύος του ν.4494/2017 ενώσεις σε επίπεδο Περιφερειών, αποφασίσθηκε στο τελευταίο καταστατικό συνέδριο της Ομοσπονδίας το 2018.

Επίσης να προστεθούν οι εξής τροποποιήσεις:

A. Η παρ. 11 του άρθρου 30Γ αντικαθίσταται ως εξής:
«11. α. Το ΥΠΕΘΑ παραχωρεί κατάλληλο χώρο εντός του Υπουργείου στην Πανελλήνια Ομοσπονδία ο οποίος αποτελεί την έδρα της. Επιπλέον, το ΥΠΕΘΑ οφείλει να μισθώσει κατάλληλο χώρο επ’ ωφελεία της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας, εκτός στρατοπέδου για τις λειτουργικές της ανάγκες, προκειμένου να λειτουργεί ως γνωμοδοτικό όργανο.

β. Ομοίως τα Γενικά Επιτελεία οφείλουν να διαθέσουν από 3 στελέχη για τις ανάγκες γραμματειακής υποστήριξης της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας, που προτείνονται από τον πρόεδρό της.».

B. Στην παρ. 7 του άρθρου 30Γ προστίθενται δύο παράγραφοι ως εξής:
«7β. Στον πρόεδρο και στον Γενικό Γραμματέα κάθε πρωτοβάθμιου σωματείου χορηγείται από τις μονάδες τους φύλλο μετάβασης δεκαπέντε (15) ημερών ανά μήνα-εναλλάξ-για επάνδρωση των γραφείων των πρωτοβάθμιων ενώσεων τις εργάσιμες ημέρες και ώρες, που εδρεύουν, όπως ορίζει η παρ.10 του παρόντος άρθρου, απαλλασσομένων, σε μηνιαία βάση, κάθε είδους υπηρεσίας και ενασχόλησης.

7γ. Με την υπουργική απόφαση του άρθρου 72 παρ.2 του Ν.3433/06, ρυθμίζονται τα θέματα των μελών του ΔΣ, της εκτελεστικής γραμματείας, της εξελεγκτικής επιτροπής της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ενώσεων Στρατιωτικών, στην υπηρεσιακή μονάδα <>, ως ανεξάρτητη υπομονάδα με τίτλο <<Γραφείο Θεσμικής Εκπροσώπησης εν Ενεργεία Στρατιωτικών>>. Επιπλέον θεωρούμε ότι είναι επιβεβλημένη πλέον η συμμετοχή εκπροσώπων προερχόμενων από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Στρατιωτικών της παρ. 4 περ.β του άρθρου 30Γ ν.1264/1982 στα Πειθαρχικά Συμβούλια, με τη συμμετοχή εκπροσώπου αντίστοιχου βαθμού. Αντίστοιχη άλλωστε πρόβλεψη υφίσταται προκειμένου περί των αστυνομικών στο άρθρο 34 παρ. 4 του Π.Δ. 120/2008 Κατά αναλογία θα πρέπει να προβλεφθεί η συμμετοχή ορισμένου από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Στρατιωτικών μέλους σε όλα τα συλλογικά όργανα του ΥΠΕΘΑ και των υπηρεσιών του που πραγματεύονται θέματα διοικητικής μέριμνας προσωπικού (επιτροπές υγιεινής και ασφάλειας, στέγασης προσωπικού, θέρετρων, λεσχών κλπ.)»

Άρθρο 63 Ρυθμίσεις θεμάτων Μετοχικών Ταμείων Ενόπλων Δυνάμεων

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 16 σχόλια, τα οποία καλύπτουν ποικιλία διεκδικήσεων και αφορούν, μεταξύ άλλων, σε προτάσεις τροποποίησης των προτεινόμενων ρυθμίσεων, (κάποιες εκ των οποίων ενσωματώθηκαν κατά τα ανωτέρω διαλαμβανόμενα) εισαγωγή νέων αναφορικά με την κάλυψη εξόδων κηδείας από το βοήθημα θανάτου των εν αποστρατεία μετόχων του MTN (ρύθμιση η οποία εντάχθηκε στο Ν/Σ), τη θέσπιση διατάξεων αναφορικά με τις ασφαλιστικές εισφορές των ΕΜΘ, τόσο στο ΙΚΑ όσο και στα Μετοχικά Ταμεία και ορισμένες προτάσεις αναφορικά με το Βοήθημα Οικογενειακής-Επαγγελματικής Αποκατάστασης.

Ενδεικτικά, παρατίθεται αυτούσιο σχόλιο:

«Α. Τροποποίηση του κειμένου της παραγράφου 5 του πολυνομοσχεδίου, προκειμένου σύμφωνα με τις συνταγματικές επιταγές να παραχθεί δίκαιο αποτέλεσμα, το οποίο μελλοντικά δε θα καταπέσει με δικαστικά μέσα, ως εξής:

6. α. Μετά το άρθρο 55 του π.δ. 21/1932 προστίθεται άρθρο 55Α ως εξής:
«Άρθρο 55Α
Κράτηση λόγω εγγραφής γάμου

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 6, οι εν ενεργεία μέτοχοι του Ταμείου υποχρεούνται να δηλώσουν το γάμο τους στο Ταμείο εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία τέλεσής του, αρχής γενομένης από δημοσίευσης της παρούσας στο ΦΕΚ και δίχως αναδρομική ισχύ. Με τη δήλωσή τους καταβάλλουν υπέρ του Ταμείου εφάπαξ ποσό ως εξής: .....(ως έχει).....

Β. Τροποποίηση του κειμένου της παραγράφου 11 του πολυνομοσχεδίου, ως εξής:

11. Μετά το άρθρο 23 .....(ως έχει).....

β. Β' Κατηγορία μισθολογικής κατάταξης: Είκοσι οκτώ (28) μερίδια από το 1ο έως το 4ο Κλιμάκιο, είκοσι έξι (26) μερίδια από το 5ο έως το 7ο Κλιμάκιο, είκοσι τέσσερα (24) μερίδια από το 8ο έως το 10ο Κλιμάκιο, είκοσι δύο (22) μερίδια από το 11ο έως 14ο Κλιμάκιο, είκοσι (20) μερίδια στο 15ο έως το 17ο Κλιμάκιο, δεκαοκτώ (18) μερίδια από το 18ο έως το 20ο Κλιμάκιο, δεκατέσσερα (14) μερίδια στο 21ο και το

22ο Κλιμάκιο, δώδεκα (12) μερίδια στο 23ο Κλιμάκιο, δέκα (10) μερίδια στο 24ο Κλιμάκιο, οκτώ (8) μερίδια στο 25ο Κλιμάκιο, επτά (7) μερίδια από το 26ο έως το 28ο Κλιμάκιο.

γ. .... (ως έχει).....»

Το εν λόγω άρθρο αποσύρθηκε από την τελική μορφή του Σ/Ν.

Άρθρο 64 Ρύθμιση για Χρηματικά Εντάλματα Προπληρωμής (ΧΕΠ) για προμήθειες υλικών μέσω στρατιωτικών πωλήσεων εξωτερικού

Επί του άρθρου αυτού δεν διατυπώθηκε σχόλιο. Το άρθρο αυτό αποσύρθηκε από την τελική μορφή του Σ/Ν.

Άρθρο 65 Απαλλαγή Ταμείου Εθνικής Άμυνας (ΤΕΘΑ), Ταμείου Εθνικού Στόλου (ΤΕΣ) και Ταμείου Αεροπορικής Άμυνας (ΤΑΑ) από τον Φόρο Εισοδήματος και τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκε 1 σχόλιο, που παρατίθεται αυτούσιο:
«Ορθή επιλογή! Θα έπρεπε, όμως, να εξαιρεί και την καταβολή λοιπών τελών και επιβαρύνσεων για ακίνητα των ανωτέρω φορέων, όπως, για παράδειγμα τα τέλη στο Κτηματολόγιο ή/και στις αντιρρήσεις περί δασικών χαρτών.»

Το εν λόγω άρθρο αποσύρθηκε από την τελική μορφή του Σ/Ν.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Εξουσιοδοτικές – μεταβατικές – τελικές - καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 66 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 2 σχόλια, εκ των οποίων το ένα ουδεμία συνάφεια παρουσιάζει με την εν λόγω ρύθμιση ενώ το άλλο αφορά στο μικρό χρονικό περιθώριο των 6 μηνών που καθορίζεται για την έκδοση του π.δ. για τη ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με την ΕΣΑΑ και παρατίθεται αυτούσιο:

«Το παρόν σχόλιο σχετίζεται με το σχόλιό μου στο άρθρο 51. Σχετικά με την παρ. 8. (που αφορά στην εφαρμογή του άρθρου 51 – το οποίο έχω ήδη σχολιάσει), ο χρόνος που καθορίζεται για την έκδοση προεδρικού διατάγματος (π.δ) (6 μήνες) που θα καθορίζει όλα αυτά που απαιτούνται για την λειτουργία της ΕΣΑΑ (απαιτήσεις αξιοπλοΐας των στρατιωτικών αεροσκαφών και των λοιπών προϊόντων, εξαρτημάτων και συσκευών, οι απαιτήσεις λειτουργίας των φορέων σχεδίασης, κατασκευής, συντήρησης και εκπαίδευσης προσωπικού συντήρησης στρατιωτικών αεροσκαφών, ..., η διάρθρωση και η στελέχωση της ΕΣΑΑ) είναι πρακτικά ανεφάρμοστος.

Συμφωνώ να ορίζεται χρόνος για τις μεταβατικές – εξουσιοδοτικές διατάξεις αλλά αυτός που ορίζεται είναι στην παράγραφο 8 είναι εξωπραγματικός.

Προκαλώ τον συντάκτη του σχεδίου νόμου του ΥΠΕΘΑ, αλλά και οιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, να καθορίσει τις απαιτήσεις αυτές που περιγράφει η παρ. 8, να

πάρει υπογραφές από τον ΑΓΓΕΘΑ και τις λοιπές υπηρεσίες του ΥΠΕΘΑ (αυτό κι αν είναι δύσκολο) και να καταφέρει να πάρει υπογραφή από τον ΠτΔ μέσα σε 6 μήνες και εφόσον τα καταφέρει θα του δωρήσω τις συντάξιμες αποδοχές μου για ένα έτος.....»

Άρθρο 67 Μεταβατικές - Τελικές διατάξεις

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 4 σχόλια, εκ των οποίων ένα μόνο παρουσιάζει συνάφεια με τη σκοπούμενη ρύθμιση και παρατίθεται αυτούσιο:

«ΑΝΑΓΚΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ Ν410/1988 ΑΡΘΡΟ 49 ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ

...2.κατ εξαίρεση της παραγράφου 1 το προσωπικό του Δημοσίου που δεν υπάγεται στις διατάξεις του ΝΔ 874/1971 « περί συμπληρώσεως διατάξεων της κειμένης νομοθεσίας περί απονομής των πολιτικών και στρατιωτικών συντάξεων» ,καθώς και το προσωπικό των ΝΠΠΔ ,των υπαγομένων στο ΥΕΘΑ ,το οποίο αποκτά η όχι δικαίωμα σύνταξης ,δύνανται να διατηρηθεί στην υπηρεσία μέχρι το 69ο έτος της ηλικίας του και πάντως όχι πέραν τούτου. Στην ως άνω τροποποίηση υπάγονται και οι αποχωρήσαντες από την Υπηρεσία την 31.12.2018 ,οι όποιοι δύνανται εντός μηνός από την δημοσίευση του παρόντος ,να υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής σε αυτό και να επανέλθουν στην Υπηρεσία ,με απόφαση του Διοικούντος Συλλογικού Οργάνου των υπόψη Υπηρεσιών.

Η ΥΠΟΨΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ,μέχρι την ώρα που νέο προσωπικό θα προωθηθεί σε αυτές και θα επιλεγούν οι νέοι Προϊστάμενοι των Υπηρεσιών. Αλλιώς θα υπάρξει κενό που θα καθυστερήσει η θα διακόψει το έργο των Υπηρεσιών. Πχ ο ΑΟΟΑ ΝΠΔΔ που σήμερα δεν διαθέτει μηχανικό στη Δνση Τεχνικών Υπηρεσιών ,γεγονός που δεν επιτρέπει την προώθηση των στεγαστικών προγραμμάτων του (Καλαμαριά ,Νέα Χηλή Αλεξανδρούπολης ,Λάρισα κλπ)»

Άρθρο 68 Καταργούμενες διατάξεις

Επί του άρθρου αυτού δεν διατυπώθηκε σχόλιο.

Άρθρο 69 Έναρξη ισχύος

Επί του άρθρου αυτού διατυπώθηκαν 6 σχόλια, εκ των οποίων ένα μόνο παρουσιάζει συνάφεια με το ουσιαστικό περιεχόμενο της διάταξης και παρατίθεται αυτούσιο:

«Γιατί τόσο μεγάλη βιασύνη για την άμεση εφαρμογή της παρ. 4 του αρ. 52 του παρόντος Σ/Ν; Ποια η σκοπιμότητα που εξυπηρετεί;

Έχει υπολογιστεί πόσοι Λοχαγοί, Υποπλοίαρχοι και Σμηναγοί (6 Τάξεων ΣΣΕ, ΣΝΔ, ΣΙ και 2 Τάξεων ΣΣΑΣ Οικονομικού) μπορούν να συμμετέχουν στον επικείμενο γραπτό διαγωνισμό και για πόσες θέσεις; Με ένα πρόχειρο υπολογισμό ανέρχονται σωρευτικά στους 1000 με 1500 Αξκους που δικαιούνται συμμετοχής!!!

Σε περίπτωση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την αρχική στελέχωση του Σώματος λιγότερων των 56 Οικονομικών Αξκων, όπως αρχικά προβλέφθηκε στο

Ν.4494/2017, υφίσταται πρόθεση άμεσης και εις ολόκληρο πλήρωσης των παραπάνω κενών θέσεων με Αξκους της προηγούμενης παραγράφου κατά τον επικείμενο γραπτό διαγωνισμό;»